

ELŐFIZETÉS

MEGJEJEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasdos petit sor egyszer 20 ft,
minden következőnél 16 ft.

Közvetített sorok 40 ft.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, január 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- A politikai tüzhelyről.
- A banktól a kivándorlásig.
- Csalással szerzett kiltüntetés.
- Amiket Bécsben láttunk.
- Tisza István Aradon.
- Egy bíról kinevezés kullszatitkal.
- Tisza István az ellenzékhez.
- Az aradi színpadról.

Tisza az aradi gyárakban.

Arad, január 28.

Dolgozó ember megismeréséhez a műhelyen keresztül visz az út. Anyira erős, hódító ez az igazság, hogy az írók igazi képét már nemcsak a műveik megismertetésével, hanem az otthonuk bemutatásával adják meg. S a kétkézi munkásnak, a mesternek, a nagyiparosnak jellemrajzát, életszokásait, jó és rossz tulajdonságait az a környezet mutatja meg, a melyben a kenyerét szerzi. Az összbenyomáson, a méreteken kívül ezer és ezer apró, de értékes jel árulja el a figyelőnek, hogy komoly és energikus, vagy léha, és felületes, alaposan munkálkodó, vagy pedig csak szemfényvesztésre utazó-e az az ember, aki a környezetnek középpontja.

Nemcsak az embereknél, hanem az emberek sokaságát magukban foglaló városoknál is így van ez. S különösen Aradot, az iparon nőtt, az iparból élő és jövőjével az ipar sorsával egybenőtt városnál a valóságot a város ipara mutatja meg. Nem a paloták, amelyekből sok úgy sincs s ame-

lyek tulnyomó részben nem is nagyon sikerültek, sem a kávéházak s még az ugynevezett kulturintézmények sem. Hanem a műhelyek s azoknak magasabb formái: a gyárak, amelyek számunknál, forgalmuknál fogva is Aradot a vidéki városok legjelentősebbjei közé emelik.

Tisza István grófnak, Aradváros országgyűlési képviselőjének, amikor ma Aradra érkezett, első dolga volt a nagyobb ipartelepek megtekintése. Az ő részéről nem egyszerű udvariasság volt ez, Arad részéről pedig nem hiuság és nem büszkélkedés azzal, amink van. Hanem amikor Tisza István azzal a szándékkal jött, hogy Aradot a legigazibb oldaláról, legjellemzőbb törekvéseiről megismerje, akkor a szemlélődést, a mélyreható megfigyelést nem kezdhetette másutt, mint az ipartelepeknél.

Nem mi vagyunk hivatva, hogy Tisza István gróf impresszióit, a gyáraknak reá tett hatását jellemezzük. Mindenesetre láthatta, hogy nem Potemkin-gyákról, nem mesterségesen fentartott telepekről van itt szó: hanem európai kivitelre terjeszkedő, a munkások ezreit foglalkoztató, modern berendezésű és a technika ujtássaival együttjáró gyárakról, amelyek a magyar ipar jelentős központjává teszik ezt a várost. S noha ez a tudat előtte eddig se lehetett idegen, a mai tapasztalatok újból erősítették benne azt a meggyőződést, hogy a gyáriparnak ez a kifejlődött, sokoldalú és ép az ipar új irányait

felölélő otthona a legalkalmasabb milieuje lenne a második műegyetemnek és megerősödött bizonyára benne az elismerése annak, hogy Aradnak az a szakadatlan törekvése, a melylyel gyáriparát növelni, bővíteni és új kényekkel szaporítani akarja, méltó az iparfejlesztést szervező köröknek s ezek sorában elsőül a kormánynak támogatására.

A gyárakat szemlélő körutnak érdekes mozzanata volt a Westinghouse-gyárban, a hol Fábry Sándor dr., a gyár részvénytársaságának elnöke Tisza István gróf segítségét kérte ahhoz, hogy a hadsereg szükségleteinek beszerzésénél ezt a jelentős és a maga nemében első magyar gyárat megrendelésekben részesítsék. Tisza magától értetődőnek találta, s bizonyára tolmácsa is lesz ennek a jogos igénynek. Ez az epizód sajtóságos módon össztalálkozik a delegációk tárgyalásaival, a melyeken magyar részről bizonyára ismét kifejezésre jut az a természetes és még mindig nem eléggé respektált igény, hogy a hadsereg beszerzései a magyar ipart is erősítsék, táplálják, a magyar munkás kenyerét gyarapítsák.

Nem lenne talán illendő a legnagyobb várakozásokkal terhelni az aradi gyárak mai eseményének emlékét. Hiszen a legnagyobb emberek legjobb szándéka se tehet egymagában mindent. De nemcsak azoknak a gyáraknak, amelyeket Tisza István gróf sorra vett, de az egész városnak igaz öröme telhetik abból, hogy Tisza

Levél egy blazirt asszonyhoz.

Irta és a jótékony négyzet teaszurján fe olvasta
Herceg Ferencz.

Mikor a nyár elején Fiumében találkoztunk, — ön Velence felé utazott, magam pedig as anconsi hajót vártam — azt mondta nekem beszéd közben, hogy szeretne egyszer egy írótól levelezni. Ön ugyanis a nők ama nagyon is intelligens és ennél fogva örökké nyughatatlan fajthoz tartozik, kik azt valják, hogy bizonyos korlátok között „mindent meg muszáj próbálni az életben.”

Mikor ezt a kijelentést tette, éppen egy szalmaszálat tartott a fogai közt, melysik egyébként megérdemelnének valami költői jelzést is. A szalmaszál vége a limonádés pohár fenekén szortyogott. (Bocsánatot kérek, de igazán szortyogott).

— Ön is szeretnék egyszer egy elmés hölgygyel levelezni, — válaszoltam ártatlan arccal. És óvatosan hozzátettem: — Irónak tart engem?

— Anyira, a mennyire ön elmés asszonynak tart, — volt a nem kevésbé óvatos válasz.

Ilyen előzmények után létrejött a megállapodás, melynek első, és félek, hogy fanyar gyümölcse ez a levél.

Mielőtt felemelkedném arra a bizonyos

irodalmi színvonalra, melyet ön az én leveleimtől joggal elvárhat, engedje meg, hogy tisztázzak egy kérdést. Ezzel tulajdonképpen csak a kétünk lelkiismeretét szeretném megnyugtani. Nem divat ma hogy a férfiak a nőkkel másról beszéljenek, mint arról a bizonyos tárgyról, melyhez kevésbé szükséges a sok szó. A férfi ma azt hiszi, hogy barátkozni csak férfival lehet; az asszony neki több vagy kevesebb a férfinnál: az asszony neki mindig asszony. Pedig magam a nő emberi intelligenciájának lebecsülésében és a nő asszony voltának tu becsülésében a férfiak elasszonyosodásának egyik tünetét látom. Higyje el, Nietzsche-nek, a kinek soha sincs igaza, egyben mégis igaza volt: a nő arany kehely, melynek a férfi adja meg a tartalmát. Ahol nem férfi a férfi, ott üres ez az arany kehely és az asszonyos férfi ezért talál üresnek minden nőt. Igazi férfi barátokozni csak nővel tud. A férfi neki bajtársa; barátja a nő. Az igazi nő is csak a férfi iránt érez őszinte barátságot. Láthatja tehát kedves barátnóm, hogy nemünk büszkeségének feláldozása nélkül is lehetünk jóbarátok.

Ön felhatalmazott, sőt kikötötte hogy legyen nagyon őszinte a leveleimben. Megnyugtatósomra kijelentette, hogy az ura nem fogja elolvasni azokat és én némileg büszke vagyok rá, hogy nem értettem félre a kijelentését. Ime, most klasszikus próbáját fogom adni

őszinteségemnek, midőn az általános benyomást, melyet ön ismeretségünk első napja óta rám tett és melyre ön nagyon kíváncsi, — ha nem volna az, nem is volna nő — ebben a mondatban foglalom össze: sajnálom önt, kedves barátnóm!

Sajnálom, mert tudom, hogy ön is sajnálja magát és tudom, hogy esztendőnk óta elhibáztottak, céltalannak, szóval üresnek találja az életét. Így van? Esküszöm, hogy így van! Pedig ön elmés, művelt és — hogy óvatosan fejezzem ki magamat — igen előnyös külsejű hölgy. Anyagi gondokkal soha sem kellett küzködni, sőt szerette az urát is, már amennyire házastársak szeretni szokták egymást. És van két fia, két pompás kis fia. De azért mégis rettenetesen üres az élete.

Önben sok az igazságérzet és a nagy kiábrándulásért nem is okol senkit, még az urát sem okolja, csak magát az életet. Ujabbban az életet valami kegyetlen misztifikációnak nézi, melyet titokzatos hatalmak rendeztek önrel. Nem esik a divatos iskola hibájába, mely minden baj okát a nőnevelés elavult rendszerében keresi. Ez végre is kicsinyiség. Hiszen az ön nevelői, ha rendszeresen távésében tartották is jövőd életének sivar volta felől, tulajdonképpen csak irgalmat gyakoroltak az ön ifjúságával szemben...

Az ön élete üres, kedves barátnóm. Ez a

Aradot erről a jellemző oldaláról közvetlenül, éles megfigyelés alapján megismerte és hogy az ő objektív, az igazságtól semmilyen udvariasság és semminő érdek kedvéért el nem térő szava lesz az ország előtt tanuságtétel arra, hogy mik vagyunk és mivé kell lennünk.

A politikai tüzhelyről.

(A kormány nyugalma. — A flottafejlesztés. — Egy pikáns közbeszólás.)
(Fővárosi levél.)

Budapest, január 21.

A kormány nyugalma már kezdi csiklandozni az — ugratókat. Értsük meg, nem az ellenzék, csak az ugratót. Mert az ellenzék egyelőre — fogadjuk el a komolyabbak valóságát — beható vitát folytat a bankkérdésben. Am az ellenzék egyik komolyabb organuma, az Andrássyékhoz közel álló M. H. már figyelmeztet arra, hogy „a parlamentben minden vita egyben akció s akció csak úgy szabad kifejtetni, ha az megfelel valamely közérdekek s a végén megvan a siker lehetősége.” Tehát már meg is szabatott a „beható vita” határvonala éppen ellenzéki részről. Egy másik reggeli lap pedig kifejezetten megírja, hogy tudomása szerint Andrássy csak a kimerítő bankvitát tartja „érthetőnek és jogosultnak” az ellenzék szempontjából, de a bankjavaslat törvényhozási elintézésének megakadályozását nem tudná helyezni. És mégis éppen az Andrássyhoz közelálló lapban időnként olyan petárdákat helyeztetnek el, amelyekkel az ellenzék komolyabb felfogásának tiszta levegőjét szeretnék puskapor szaggal megtölteni. Ez az ugratók munkája. Egyik napon terminusok sziklájához kötik a pénzügyminisztert, másnapon ismét a miniszterelnököt. Majd meséket költenek, Hári János módjára egyenesen a király véleményére hivatkozván. Egyszer a törvényhatóságok alarminozásáról regélnék hőskölteményeket, más-szor a többség meghasonlásáról olvasunk balladikus részleteket. És mindez miért? Mert a kormány nyugalma irritálja őket. Sehogysem tudnak beletörődni abba, hogy az elmúlt esztendőben olyan mélyreható rendszerváltozás történt, melynek gyökerén kinőtt és terebélyes

fává fog nőni az ujjászülettett, megtisztult okos hatvanhetes politika... Hát csak teljék kedvük továbbra is az ugratás munkájában; ez a kormány van annyira erős és lehet annyira nyugodt, hogy ennek a munkának részleteit és háttereit szemlélvén, hébe-hóba mulathasson is. Komoly nagy teendői során meg is érdemli ezt a kis passziózást...

A flottafejlesztés így modernül kimondva kissé idegenül hangzik a magyar fülnek. De ha például úgy mondanók, hogy „tengerre magyar” ez már tetszetősebb lehetne. Pedig végeredményében az egyik olyan jelszó, mint a másik. In meritó azonban egyértelmű. Ha ugyanis a tengeren érvényesülni akarunk, ha gondot akarunk fordítani a gazdasági expanziónkra, — mint ahogyan akarunk, — ha fel akarjuk venni a külkereskedelmi versengés fonatát más államok mellett — és ezt is akarjuk — akkor politikailag és katonailag is lépést kell tartanunk a modern fejlődéssel. Egy római lap éppen most közli Bettolo olasz admirális adatait arról, hogy az olasz és magyar-osztrák flotta aránya ma körülbelül 130:100 Olaszország javára... Nyilvánvaló tehát, hogy e téren elmaradtunk és meg nem maradhatunk eme elmaradottságban. Ámde jól mondja éppen a mi argumentumaink javára is az olasz admirális, hogy „ha egyik állam lépést akar tartani a másikkal, ez még nem jelentheti a konfliktus szándékát.” Sőt éppen ellenkezőleg. A flottafejlesztés ugyanis nem jelent ma egyebet, mint respektálását a liktető gazdasági élet parancsának: egyik állam tehát éppen úgy mint a másik kereskedelmi erejének megfelelő módon törekszik érvényesülésre a tengeren. Jól érezte Kossuth Lajos; amikor tengerre küldte a magyart, hogy a nagy világforgalomnak e mindenki előtt nyitva álló útján át kell majd a mi gazdasági életünk erejét felfrissíteni, erősíteni. És vajjon Szent László és Nagy Lajos nem azért törekedett a tengeri haderő növelésére, hogy kényelmes kereskedelmi utainkat biztosítsák a tengeren? De nemcsak a Quarneró, hanem a Duna is, a világ egyik legnagyobb hajósútja tengerre szólítja Magyarországot figyelmét. Tudjuk, hogy ez az összekötő széles fonatunk ősidők óta gyarapítja az országot. Egy ország tehát, melynek akkora tengeri for-

galma van, mint Magyarországnak, nemtekinthető olyan kontinentális államnak, melyre a tengerészeti érdekek mellékesek lehetnek. Nem érezt-e súlyosan kereskedelmünk (magyar és osztrák egyaránt), hogy a közelmúltbana török bojkott megakadályozására nem volt elégséges a mai flottánk? Ezt bizony ma már maga Montecuccoli, mielőtt kéréne a flotta megerősítését a delegációtól, kénytelen bevallani. „Csekélyebb ellentéteknél is, amelyeket — ugymond — békés uton szokás elintézni, mindig a fél lesz előnyben, mely igényeit és ellenvetéseit mindenütt, tehát a kereskedelem nagy országútján, a tengeren is, kellő hadlerővel tudja támogatni”...

Pikáns közbeszólások fajtájában is előrendű a Lovászy Mártoné, aki Sztérényi beszéde közben szemére vetette az exállamtitkár urnak, hogy neki megígérte az önálló bankot. Nemcsak azért pikáns, mert Sztérényit jellemzi, hanem azért is, mert Lovászyék komolyságára is fényt vet. Hát Sztérényi a meggyőződéses közös bankos önálló bankot ígért Lovászynak és Lovászy menten készpénznek vette ezt az önálló bankot. Ugy-e bár így áll a tétel? Mert egyébként nem volna megérthető, hogy Lovászy is miért sorakozott a falhozmenők közé? Most már értjük. Viszont azonban érthetetlen volna, hogy Sztérényi miért akarta egy emberrel szaporítani a falhozmenők számát, mikor a nyilvánosság előtt éppen megakarta győzni őket a politikájuk céltalanságáról? Boldogult Ugron Gábor mondta oda a függetlenségi párt egyik értekezletén Lovászyéknek, amikor először dobta serpenyőbe az „önálló bank” jelszavát: „Ti nem bankot akartok, hanem válságot.” És oh, így már érthetőbb Sztérényi buzdítása. Ha jó emlékeztünk nem csal, Sztérényinek ez a sarkantuzása akkor történt, amikor a végnapjait élő koalíció egyik szárnya egy pillanatra remélni kezdte a Kossuth miniszterelnökségét, kabinetjében Sztérényivel. Nos nemde a Lovászy közbeszólása eléggé pikáns...

Aerenthal expozéja. Budapestről jelentik: Holnap érkezik meg Aerenthal külügyminiszter és Schönaich hadügyminiszter. Aerenthal hétfőn délután fogja elmondani expozéját az

tudat valósággal beteggé teszi és lelki szenvedéseit nem enyhíti a gunyos mosoly, melylyel ezt a kérdést néhanapján tárgyalni szokta. Az ön élete nem is élet ugy-e bár? csak hagyományos szokások láncolata, melyeknek egyhangúságába hiába igyekszik némi ideálisabb lendületet nozni esztétikai élvezetek, társas szórakozások, utazások és többé-kevésbé ártatlan flirtek segítségével...

A férje azt mondja, — nem hallottam ugyan, de biztos vagyok benne, hogy azt mondja — hogy ön félreérti az életet. A férjének azonban nincs igaza! Nincs igaza, mert benne is megvan a kiábrándulásnak ugyanaz az érzése. És nincs igaza azért sem, mivel tudnia kellene, hogy magasabb rendű organizmusok nem elegendhetnek meg pusztán nővényei léttel.

En azt mondom, hogy önnek igaza van, kedves barátnőm. Én is azt mondom, hogy ön, a ki szenved az élet hiábavalóságának gondolata a att, nem magáért, hanem másokért fizet. A beteg test tagjaiban szenved, a beteg társadalom is tagjaiban szenved. És ha ön üresnek és unalmasnak találja életét, ez azt bizonyítja, hogy a magyar társadalom élete üres és unalmas.

Bevallom, sok mindent nem értek meg az életben; azt a rettenetes és ségyenletes kishitűséget azonban, mely legjobbaink egy részét is megzálotta, értem meg legkevésbé. Itt ül a magyar társadalom, csüggedten és szomorúan nézi a szürke eget és csonka szárny-

nyal verdesi a föld porát. Az embernek szinte kedve volna rákiáltani:

— Mire való e gyávaság? Hiszen van eszed és van szived, az izmaid épek és a jövő a tiéd!

A kishitűség, mely betölti a férfiak szívét, betölti a nőkét is. Van azonban egy igen fontos különbség a férfi és a nő kishitűsége között. A férfi nem hisz önmagában, a nő pedig nem hisz a férfiban. Éppen azért, ha nem is érdemes a férfikkal erről a dologról beszélni a nőkkel, talán még érdemes. A nő — hála istennek! — közelebb áll még mindig a gyermekhez és vele a néphez, ő még megőrzött valamit az őseim naiv erejéből és ruganyosságából.

Onnek az a baja, kedves barátnőm, a mi ma az egész társadalom baja: életének nincs ideális tartalma. Ön gunyosan mosolyog? Joga van hozzá, mert hiszen éppen ez a gunyos mosoly, melyet az ideál szó fakaszt az ajkán, teszi önt beteggé.

Mosolyogjon, de hallgasson meg. A művelt társadalomnak, az ön társadalmának csak egy ideális életcélja lehet: hogy vezetője legyen a nemzetnek. Ha nem teljesíti feladatát, akkor a felső tízezrek kasztja éiősi herévé lesz a nemzet testén. A mi társadalmunk, az ön társadalma, bizony nem teljesíti a feladatát. Egy-és kimagasló alakjai, a kiknek a nyilvános szereplésük érdekében szükségük van a népszerűsége, homályos és többé-kevésbé titokzatos körvonalakkal ott álla-

nak ugyan a nép szeme előtt, maga a nagy középosztály azonban már egészen idegen lett hozzá. Mit tud ön a népről, kedves barátnőm? Annyit, hogy képviselőválasztások alkalmából kiabálni szokott és hogy sok közte a szociálista, a nazarénus és a nemzetiségi fanatikus... Ön és társasága oly idegenül élnek a nép között, mint az afrikai kolónia tagjai a négerék közt. Önök nem értik meg a népet és a nép nem halgat többé az önök jelszavaira. Önök maguknak élnek, illetőleg az apró-cseprő kedvteléseiknek. Az előkelő társadalom elszakadt a nemzettől és a pusztaszigetre vetődött hajótöröttek buscsapjaként unatkozik az ócska lim-lom között, melyet megmentett, mint szebb idők nyomorúságos emléké. Nevethet rajtam, kedves barátnőm, bolondnak is tarthat, de nem ingathat meg abban a meggyőződésben, hogy ön is ennek a hajótörésnek áldozata.

Adnék önnek egy tanácsot, melyet első pillanatra bizonyára ostobának fog tartani. Hagyja ott a pusztaszigetet és evezzen vissza édes szülőföldjére. Önnek módjában van, hiszen van két pompás fia, az egyik négy esztendő, a másik hat, azokból idővel izmos evezősök lehetnek. Világosabban szólva: az ideált, melytől mások megfosztották önt, teremtsen újra a fiaiban. Más szóval: nevelje a fiait!

Hát mit teszek most egyebet? — kérdi ön. Nem, drága asszonyom, ön nem neveli a fiait, csak neveltetí őket. A neveltetés eredményét megfigyelheti a mostani férfinemzettség, mely a nemzeti gyárasággal ajándékozta

osztrák delegációban. A külügyminiszter expozéjának a tartalma majdnem teljesen azonos lesz a tavalyival.

A banktól a kivándorlásig.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 28.

Az ülés azzal kezdődött, hogy egy kis vitát kezdtek Apponyi Albert grófnak a delegációs tagságról való lemondása körül. Aztán a bankvitát folytatták. Följegyzésre érdemes Baross János agrárius irányzatú beszéde. Azután az interpellációk következtek. Szmrecsányi György amiatt interpellált, hogy a kormány újabb öt hajós társasággal akar szerződést kötni a kivándorlók kárára. Követelte, hogy a parlament hozzájárulása nélkül ne köthessen a kormány szerződést a kivándorlásról. Khuen megfelelt a néppárti álnépbarát képviselő panaszára.

Részletes tudósításunk itt következik:

Apponyi Albert grófnak a delegáció tagságáról szóló lemondása körül folytatott kis vita után újból megindult a bankvita.

Náday Lajos alelnök negyed 11 óra után megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök melegen elparentálja Trauschenfels Emil tegnap elhunyt képviselőt. Emlékét a jegyzőkönyvben megörökítik.

(Apponyi delegációs tagsága.)

Elnök jelenti, hogy Apponyi Albert gróf és Pallavicini György ögróf hat-hat heti szabadságot kérnek. Feloivassa Apponyi Albert gróf levelét, amelyben delegációs tagságáról lemond.

Holló Lajos rámutat arra az anomáliára, amely abból származik, hogy most lemond egy függetlenségi delegátus s helyébe más párthoz tartozó póttagot hívnak be. Ez ellen elnöki intézkedést kér. (Helyeslés balról.)

Elnök kijelenti, hogy semmiféle elnöki intézkedésnek sem lehet helye, mert a póttagok behívása a törvény rendelkezik.

A Ház Apponyi gróf lemondását tudomásul veszi.

Következik

(a bankjavaslat)

folytatólagos tárgyalása.

Bakó József: Konstatálja, hogy a kormány megszegte a szavát, mert a készfizetések felvé-

meg az országot. Ön elmés asszony és kiváló megfigyelő. Tépje szét a sűrű fátyolt, melyet a szokás és hagyomány a szemére borított, nézzen maga körül, gondolkozzék és határozzon önállóan. (Ne hallgasson az urára sem, legkevésbé rá, mert azt fogja önnek mondani, hogy mindez ostobaság. A mi a hivatalán és a kaszinóján kívül esik, az mind ostobaság.) Próbálja megérteni, hogy minő férfiakra van szüksége a jövő Magyarországnak és nevelje fiait olyanokká.

Nekem a magyar urfi jövő típusáról meg van a magam véleménye. Egy erős akaratú és erős izmu, a makacsságig szívós és a bambaságig naiv gyereket látok magam előtt, kiben meg van fájának önérzete, kiben kevés a teória és sok a gyakorlati ösztön, a ki tudja, hogy a jövő nagy kérdését nem törvények, hanem rátermett emberek segítségével fogják elintézni, ki nevétségesekek tartja a szó embereit és kalapot emel a tett férfiak előtt, kinek végül legkisebb gondja, de legnagyobb tehetősége a vagyonszerzés.

Ha két ilyen fiút tud az országnak adni, akkor úgy lehet, ön indította meg a nagy reformot, melyre a nemzetnek szüksége van és melyről már annyi szószátyárság esett. Mert annyi bizonyos: a mi jó van a férfiben, azt mind a nőtől, rendszeren az édes anyjától kapja és a mi rossz van a nőben, azt mind a férfitől kapja. Ha önk, nők, egészséges férfiakat tudnak nevelni, akkor a jövő női generációban nem lesznek blazirt nők.

telét megígérte, de meg nem tartotta. A közös bankot nemcsak elvi, de gazdasági szempontból is ellenzi. A mai többség különben is nem jogosult a bankkérdésben itélkezni, mert a nemzet akaratának meghamisítása árán jött létre. Az egész országgyűlésnek kell törekedni az önálló bankot kivívni s szomorúan látja, hogy a többség és a kormány továbbra is a közös bankkal akarja nyomorítani. A javaslatot nem fogadja el, hanem Kossuth és Földes határozati javaslataihoz csatlakozva maga is nyújt be határozati javaslatot, amelyben a jegybank nemzeti jellegét sürgeti.

Baross János: Hangsúlyozza, hogy a jegybanknak különleges privilegiuma fejében különleges kötelessége, hogy egészséges irányba terelje a magyar pénzvilágot, amelyben sajnos a kozmopolita kalmárszellem dominál. Erősen támadja a budapesti pénzvilágot, amely a legutóbbi válság alatt egyenesen az ország ellen működött s most is a mezőgazdaság érdekei ellen dolgozik. A mezőgazdasági hitel két fajtát ismerteti: az ingatán földhitelt és a mezőgazdasági ingóhitelt. Biztosítja, hogy a készfizetések felvételének első sorban a földhitelre volna kedvező befolyása. Az új parcellázó bank nem elégíti ki az érdekeket, a földtehermentesítés vezet csak célhoz. Ezt pedig szintén a készfizetések felvétele könnyíti meg. A személyi és ingóhitel kielégítésére a szövetkezetek hivatottak. Megállapítja, hogy az agráriusok, akiket reakciónáriusoknak mondanak, voltak az igazi szociális eszmék apostolai. Megállapítja azt is, hogy ezeket a törekvéseket sem a közös jegybank, sem a pesti pénzügyintézetek nem támogatják kellő mértékben. Végül szembeállítja a budapesti kozmopolita pénzügyintézeteket az öntudatos nemzeti pénzügyintézetekkel és ezek birtokpolitikáját ismerteti. Követeli ezen a téren is a hazafiságot és sürgeti a kormány támogatását a nemzeti pénzügyintézetek nemzetellenes politikája ellen.

Fejtegeti ezután hosszabban a nemzeti pénzügyintézetek működését, amelyek úgy politikai, mint társadalmi kulturális és gazdasági téren szolgálják a nemzeti törekvéseket. A nagy magyar pénzügyintézetek mérlegében egyetlen krajcárt se találunk nemzeti célok istápolására. A román pénzügyintézetek tervszerű akciója meglátszik a népszámlálás eredményén, amely a román faj nagy prosperitását mutatja. A közös bank szervezésénél fogva se alkalmas a nemzeti érdek istápolására. A javaslatot nem fogadja el.

Ezután az elnök tíz percre szünetet adott. Szünet után Ostffy Lajos azt fejtegeti, hogy a közös intézmények tulajdonképpen burkolt osztrák politikai organumok. Ilyen a közös bank is, amely legerősebb akadálya a függetlenségi törekvéseknek. Ezt az akadályt azért is el kell hárítani, hogy 1917-ben ne essék egy időre az önálló vámtérség és a bankszabadság lejáratára. Nem helyesli a kormány politikáját, amely ígérekkel próbálja megnyugtatni a magyar közvéleményt. Fejtegeti a készfizetések előadásának káros következményeit, csatlakozik Kossuth Ferenc és Földes Béla határozati javaslatához.

Az interpellációk előtt Polónyi Géza szóvá tette, hogy a pénzügyi bizottságnak a költségvetésről szóló jelentése a Pester Lloydban ma reggel megjelent mielőtt a Ház elé került volna. Ezt furcsa dolognak tartja, mert ezekkel az aktákkal sem egyes képviselők, se maga a bizottság nem rendelkezhet, csak a Ház maga és így visszaszám, hogy egyes képviselők azokat a lapok üzleti érdekében rendelkezésre bocsájtják. Kérdést intéz az elnökhöz, helyesnek és megengedhetőnek tartja ezt az eljárást.

Berzeviczy Albert házelnök kijelenti, hogy nem állapítható meg, a panaszlott újságciikk mennyiben fedi a pénzügyi bizottság jelentését. Kutatásokat pedig ez irányban nem végezhet a Házelnök. Kijelenti, hogy nem helyesli, ha bizottság jelentése újságba kerül, mielőtt a Ház elé terjesztenék. Az elnök nyilatkozatát az egész Ház helyesléssel vette tudomásul.

(Az interpellációk)

során Sümei Vilmos Hlatky Zoltán közös hadseregbeli katona öngyilkosságáról terjesztett kérdést a honvédelmi miniszterhez.

Szmrecsányi György azt olvasta egy újságban, hogy a kormány tárgyalásokat folytat öt hajóstársasággal kivándorlók szállítása

dolgoiban. Feltételezi ugyan, hogy a miniszterelnök egész energiájával megvédi a magyar érdekeket, mégis szükségesnek tartja, szóvá tenni a tárgyalások dolgát. Meg kell követelni, hogy ez a tárgyalás nyilvános legyen és a szerződés a Ház elé kerüljön. Meg kell óvni a kivándorlókat az ügynökök kizsákmányolásától. A következő interpellációt terjesztette elő:

Interpelláció a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök urhoz.

Mivel indokolja meg a tisztelt miniszterelnök ur az 1909. évi II. tc. rendelkezésébe ütköző ama szerződést, amelyet a kontinentális hajószállító vállalatok pooljával kötött.

Hajlandó-e a tisztelt miniszterelnök ur a szóban forgó szerződést a legrövidebb időn belül bemutatni.

Khuen miniszterelnök kijelentette, hogy a válasz nehéz lesz, mert Szmrecsányi nem kérdéseket intézett hozzá, hanem apodiktikus kijelentéseket tett. Egyelőre nem is óhajt érdemleges választ adni, mert a kérdéssel csak akkor lehet foglalkozni, ha a szerződést a Ház elé terjeszti.

Reméli, hogy akkor ez enyhébb elbírálás alá esik. A kivándorlást nem lehet hatósági rendelkezésekkel elintézni, hanem az Amerikában lévő pénzügyintézetek révén. Ot ilyen javaslat fekszik a kormány előtt, de a kormány jól megfontolja mielőtt döntene.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Székely Otthon Boros Béni-tér 4. sz. alatt levő helyiségeiben (Égető-féle vendéglő a Szchenyi-féle gőzmalommal szemben) szegény székelyek segélyezésére február 4-én este 8 órakor családi jellegű tea-estélyt rendez.

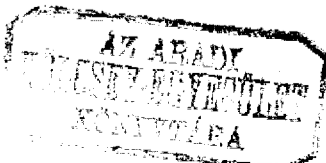
(*) Az aradi II-ik kerületi jótékonycélu fillérasztaltársaság január hó 29-ikén délután fél 3 órakor tartja rendes évi közgyűlését Fácán-utca 7-ik sz. alatt, (Donnavel Fülöp vendéglőjében) amelyre úgy a rendes, valamint a dísztagokat is tisztelettel meghívom. Haubenreich Mihály elnök.

(*) A galsai polgári olvasóköri hó 22-én tartotta évi közgyűlését. A szokásos tárgysorozat után a tisztújítás következett. Elnökké választották Herman Gyula áll. isk. igazgatót, alelnökké: Szucsú János ügyvéd-jelöltet, jegyzővé: Wojtek Jánost, pénztárossá: Holub Gusztávot, könyvtárossá: Pitzkó Józsefet és háznagygyá: Kuborczik Józsefet. Választmányi tagokká: Nagy József, Pataki János, Ács István, Boros Mihály, Rezman János és Stöcklein Károly választották.

(*) Köszönetnyilvánítás. A Magyar Vöröskereszt Egyesület és a Délvidéki Tüdővészellenes Szövetség ujaradi fiókegyesületei által f. év január hó 21-én rendezett táncestélyén a következő felülfizetések folytak be: Báró Nopcsa Elekné 100 kor., ögróf Palavicini Alfréd 20 kor., dr. Ternajgó Józsefné 20 kor., Ujaradi Takarékpénztár R. T. 20 kor., Holtz Antal dr. 16 kor., Hruzek Béla 10 kor., Ternajgó József dr. 10 kor., Tausz Henrik 10 kor., Mayor Ker. János (Zádorlak) 10 kor., özv. Hemmen Mátyásné 8 kor., Lux Károly 5 kor., Fixmer János 5 kor., Schäffer Béla 5 kor., Herold Rezső (Kis-Szt-Miklós) 5 kor., Weisz Adolf 5 kor., Fixmer Ambrus dr. 5 kor., Ordelt László (Arad) 5 kor., Mayer Lajos 4 kor., Vubunyeszku Lajos (Kis-Szent-Miklós) 4 kor., Nesnerák Imre 3 kor., Gammer Lipót 3 kor., Stuchlik Tivadar dr. 3 kor., Netter Márton 3 kor., Hackel Ignác 2 kor., Kovacsity Gusztáv 2 kor., Neomer János (Kis-Szt-Miklós) 2 kor., Kradigathy Sztanimir 2 kor., Eus János 1 kor., Weil Alajos 1 kor., Folkman Ignác 1 kor., Donhádi Simon 1 kor., Komáromi Kálmán 1 kor., Menráth Lajos 1 kor., Bohn Károly 1 kor., Schwelengraber István 1 kor. Mindkét fiókegyesület ezuton fejezi ki hálás köszönetét. 452

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — — — —	161
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— — —	161
Nyomda	— — — — —	151

TISZA ISTVÁN ARADON.

(A fogadtatás. — Látogatás az ipartelepeken. — Ismerkedés a munkapárti klubban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 28.

Aradváros országgyűlési képviselője ma délben megérkezett, hogy egy napot töltsön az öt oly nagyrebecsülő s őszintén szerető választói körében.

— Ugy érzem most magam — mondta a vasutnál — mintha hazajönnék s kérem, tekintsenek engem is aradi polgártársuknak.

Az aradi nép úgy fogadta őt, mintha közülünk való volna, s elárasztotta őt a szimpatia mindama jeleivel, amelyek csak kiválasztott férfiakat illethetnek meg.

Arad illusztris vendégének a gyárakban tett szemléjéről s egyéb látogatásairól az alábbi tudósítást adjuk, míg a *banketten elmondott nagyhatású beszédével külön cikkben foglalkozunk.*

A fogadtatás.

A város illusztris képviselőjének fogadására a következők jelentek meg a vasutnál:

Varjassy Lajos polgármester, Bréda Viktor gróf, Nemess Zsigmond dr. és Tagányi Sándor dr. országgyűlési képviselők, Fábry Sándor dr. az Acsev. vezérigazgatója, végvári Neuman Dániel udvari tanácsos, Lakatos Ottó dr. rendfőnök, pusztaszenttamási Nesnera Aladár főigazgató, Sztankovits Miklós üzletvezető, Lőcs Rezső, Szabó Zoltán, Tisch Mór dr. főorvos, Domány József, Reinhardt Gyula, Steiner Ferenc, Fényes Dezső, Stauber József, Tolnay János dr., Weisz Márkus, Pálmai Lajos dr., Parecz Béla dr., Krenner Zoltán dr., Leopold Zsigmond, Virágh Lajos, Vannay Gyula, Kovács Vince, Joó Béla, Figus Albert, Angel István dr., Somogyi Gyula dr., Steinhardt Mór dr., Vajda István dr., Fetter Géza, Bódy Bódog, ifj. Varjassy Lajos dr., Szathmáry Károly, Faragó István, Hajós Árpád, Vajda János és még számosan.

Pontosan a menetrend szerinti időben 12 óra 12 perckor berobogott a gyorsvonat. Az egyik első osztályú szakasz ajtajában megjelent Tisza István gróf magas szikár alakja. A közönség, amely félkörben helyezkedett el, élénk éljenzéssel fogadta. Mikor az éljenzés lecsendesült Varjassy Lajos polgármester a következő szavakkal üdvözölte:

— Nagyméltóságú Képviselő Ur! Aradváros polgárságának nevében a legmélyebb tisztelettel üdvözölöm Nagyméltóságodat a város falai között. Arra kérem, érezze jól magát azok körében, akik Nagyméltóságod iránt annyi rokonszenvvel, annyi igaz, őszinte nagyrebecsüléssel viseltetnek. Isten hozta Nagyméltóságodat!

Tisza megemelte a kalapját, aztán a következőkben válaszolt:

— Igen tisztelt Uraim! Fogadják hálás köszönetemet azért a megtiszteltetésért, hogy már itt vártak reám. Aradvárosi polgártársaimnak bizalma azt a jogot adta nekem, hogy úgy érzem, mintha hazajönnék. Engedjék meg, hogy Önök között itthon érzem magamat.

Ismét felhangzott az éljenzés, amely után Tisza kezét fogott a körülötte állókkal, Varjassy polgármester többeket bemutatott neki. Aztán a polgármesterrel Domány József bormagykereskedő kocsijára szállt. A körülbelül harminc kocsiból álló menet, melyet élénken megbámultak utközben, a *Központi Szálló*

előtt állott meg. Tisza megmosakodott, azután ebédhez ült a társaság, amely félkettő utánig eltartott.

Látogatás a gyártelepeken.

Ugy tervezték, hogy délután két órakor vonul ki Tisza István gróf kíséretével a gyártelepek megtekintésére. A Központiban azonban sokkal gyorsabban elköltötték az ebédet és már háromnegyed kettőkor előállottak az autók, amelyekben a társaság tagjai kényelmesen elhelyezkedhettek. A Westinghousegyár három, Tagányi Sándor dr. képviselő pedig egy gépkocsit bocsátott rendelkezésre. Még el se ütötte a toronyóra a háromnegyed kettőt, amikor megindult a szürke autó, amelyben Tisza István, Urbán Iván főispán, Varjassy Lajos polgármester és Nesnera Aladár főigazgató helyezkedtek el. A többi gépkocsin a következők ültek: Fábry Sándor, Kintzig János, Szabó Zoltán, Tagányi Sándor dr., Nemess Zsigmond dr., Bódy Bódog, Varjassy Lajos dr., Stauber József, Pálmai Lajos, Lőcs Rezső, Krenner Zoltán dr., Dörner János, Faragó Gyula. Pompás hintón követte a társaságot Bohus Lajos báró és Bréda Viktor gróf.

(A villamostelepen.)

Alig néhány perc alatt kint voltak az autók a Radnai-úton lévő villamos telepen, ahol Tolnay Kornél központi igazgató Fényes Dezső vezérigazgatóval fogadta a társaságot, amely a tanácsteremben helyezkedett el. Tolnay röviden ismertette Tisza előtt a villamos erőfőhasználásának módjait.

— Magyarországon — mondta — fájdalom nem sok történt még eddig a villamoserő egész tökéletes kihasználása érdekében. De a jövőben, különösen Excellenciád megtisztelő látogatásának hatása alatt mindent el fogunk követni az e téren való fejlesztésért.

Azután felhívta Tisza figyelmét egy nagy asztalra fektetett hatalmas térképre, amelyen színes rajzok jelezték az áramfogyasztás nagyságát 1897-től fogva. Az első esztendőben 5700 hektovatt volt a fogyasztás, a múlt évben pedig már megtizsereződött ez a mennyiség. Tisza ezután kérdéseket intézett az igazgatókhoz a fogyasztás idejéről.

— Nyáron természetesen kevesebb a fogyasztás, ugy-e?

— Igen.

— De ne siessenek olyan nagyon a fogyasztással — jegyezte meg nevetve Tisza — mert akkor nem tudják hová tenni ezt a térképet, annyira meg kell nagyobbitani.

Azután a direktorok felkérésére a gépházakba ment le Tisza a társaság kíséretében. Megtekintette a modern gépeket és kérdéseket intézett az áramfőhasználása iránt.

Urbán főispán itt megjegyezte:

— Majd ha a hegyaljaiból villamos-vasut lesz, akkor sokkal több fogy.

— Az idén meglesz a motorosnak villamosná való átalakítása — jegyezte meg Tolnai. A főispán itt némi jóslásba bocsátkozott, amelynek teljesülése különben valamennyiünknek régi vágya.

— És a lóvasutból is nemsokára villamos lesz, — mondta Urbán.

— Most folynak az alkudozások — felelte Varjassy polgármester — bizony mindnyájan várjuk már a megoldást.

— Akkor pláne nagy lesz a fogyasztás, — szökött Tolnai.

A polgármester mosolyogva jegyezte meg: — Szóval Aradon terjed a világosság.

Tolnai magyarul próbálta a villamosvilágítás praktikus voltát, amire Fábry Sándor tréfásan szólt:

— A polgármester ur nem a világítás terjedéséről beszélt, hanem a világosságról. A koponyákról van szó.

Azután Tolnai szakszerű magyarázatokkal szolgált Tiszának.

— Én annyit tudok a villamosságról, — mondta Tisza — amennyit a gimnáziumban tanultam, tehát majdnem analfabéta vagyok ezen a téren.

Az egyik gépteremben az igazgató bemutatta Tiszának Lux Antal főgépészt, akivel a képviselő kezét fogott.

Azután végigjárta a mintaszerűen tiszta termeket és minden iránt érdeklődött.

— Be fogom vezetni nagyméltóságodat — mondta Tolnai — abba a gépterembe, ahonnét egész Battonyát ellátjuk villamos világítással. Minthogy azonban szűk ott a hely és ha sokan vannak bent, veszélyes is ott a tartózkodás, tehát csak kevesen menjünk be.

Urbán főispán nevetve vágott közbe:

— Nem engedjük a képviselőnket életveszélyes helyekre.

— Na, talán mégse lesz olyan veszedelmes, — jegyezte meg Tisza.

Miután itt is érdeklődéssel szemlélte a villamos erő csodás megayilvánulásait, kimenőben a főispán ezt mondta neki:

— Kegyelmes uram, te még nem voltál Brádon. Ha egyszer sok időd lesz, kiviszünk. Ott láthatod a vizierők csodás felhasználását.

— A vizet nagyszerűen lehet értékesíteni technikai célokra s az emberek mégis úgy félnek tőle.

— Mert nem ismerik.

— Nem. Például a három Körösről sokan az irták, hogy rengeteg területet lehet vele beöntözni. Pedig ez tévedés. A tintával boldogítók folyton arról beszélnek, hogy a folyót különösen öntözésre lehet felhasználni, holott például a Körösökkel sokkal kisebb területet lehet beöntözni, mint hinnék.

(A waggonygyárban.)

Néhány perccel múlt két óra, amikor a társaság a Weitzer-féle hatalmas gyártelepre ért. Az igazgatói irodában Herzl Bernát kereskedelmi igazgató, Fábry Sándor dr., Heinrich Sándor igazgatók és Müller Gyula műszaki igazgató fogadták.

Az üdvözlő beszédet Fábry Sándor dr. igazgatósági alelnök mondotta, aki elsősorban felhívta az illusztris vendég figyelmét a gyár hatalmas fejlődésére. A gyár 1891-ben alakult meg két millió négyszázezer korona alaptőkével; ma 5 millió négyszázezer korona az alaptőkéje.

— Pár száz munkással kezdtük az üzemet, ma — és ezt büszkén mondhatjuk — több mint 2500 munkást alkalmazunk. Az évi termelés több mint kilenc millió koronára rug. Az alapításnál a kegyelmes ur is résztvett és büszkék vagyunk, hogy az általa alapított gyár ily fényes eredményeket ért el. Reméljük, hogy szíves érdeklődése nyomán hazánk közgazdaságának javára még fényesebb eredményeket fogunk elérni. Mély hálával fogadjuk megtisztelő látogatását. Buzdító motívum lesz ez a mi számunkra. Kérjük, hogy kegyes jóindulatát továbbra is megőrizze számunkra.

Tisza röviden válaszolt:

— Nagyon köszönöm, hogy az urak alkalmat nyújtottak arra, hogy ismét tanuja lehessenek egy gyárvállalat öröndetes fejlődésének,

melynek jó hírét ugyan már hallottam, de eddig nem volt még alkalmam, hogy személyesen szerezzek róla tapasztalatokat, kérem mutatassák meg a gyárat.

Most kedves jelenet következett. Mielőtt a műszaki épületekbe ment volna Tisza, Fábry bemutatta neki Heinrich Sándort.

— Oh, hiszen én jól ismerem az igazgató urat.

— Még emlékszik rám kegyelmes uram?

— De mennyire. Jó ideje már, hogy megismertem, de mondhatom azóta nem változott.

— De igen, — felelte Heinrich és őszülő szakállára mutatott — megöregedtem.

— Az semmi, semmi, — szolt a kiváló vendég — az csak egy kis puder. Le kell törölni a szakállról.

Ezután Müller Gyula műszaki igazgató kalauzolásu mellett Arad képviselője egy teljes órán át megismerte Európa egyik legnagyobb, legmodernebb berendezésű gyártelepét, amelynek a világ minden részébe van jelentékeny exportja. Legelőször a hatalmas kovácsműhelybe léptünk. Csomó kosmos képű, ingujjas munkás kalapácsolt, furt, faragott, reszelt és fűlsiketítő zajban végezte fűrésztő munkáját. Tisza gróf közeledésére hagyták félbe a munkát és a szakadatlan, a becsületes, szorgalmas munka e kiváló művelője őszinte gyönyörűséggel szemlélhette a magyar munkások acélos izmainak működését, amelyekkel a művelt világ bámulatát és elismerését szerzik meg egy aradi gyárnak. Füstölgő vasgerendákon, izzó acéldarabokon lépkedett át Tisza és a gyakran tűrhetetlen hőség között is a tudás után való vágyakozással figyelte Müller igazgató szakszerű előadását. A kovácsműhelyből a villamos gépházba, majd az asztalos műhelyekbe ment Tisza.

Itt egy ritka gépezetet, a fűrészporszívó gépet is megmutatták neki. A gép a padozat egy tágas környilésán a padló alá huzza a fűrészpórt, úgy, hogy a terem teljesen tiszta marad. Tisza a földre térdelt és belenézett a nyílásba, amelybe aztán bele is nyult, hogy közvetlenül győződjék meg a találmány praktikus értékéről.

— Rendkívül érdekes, ilyent még nem láttam, — mondta, miközben a nadrágháról leverte a port.

Miután a forró levegőjű politurozó műhelyből kijött kíséretével, a sineken járó ugynevezett *tolóhidra* ment, amely a társaságot elszállította a telep másik részére. Utközben Müller igazgató elmondta Tiszának, hogy a világ mely államaiban szoktak megrendeléseket kapni.

— Most kissé megcsappant a munka, — szolt aztán Herzl igazgató — és emiatt egy év alatt 500 munkást kellett elbocsátani. De reméljük, hogy nemsokára nagyobb rendelést kapunk s akkor visszavesszük a munkásokat.

Egy beavatott gyári tisztviselő elmondta, hogy Tisza gróf látogatásának hírnevére mit terveztek a munkások.

— Én előllok majd, — indítványozta egy öreg munkás — és megkérem a kegyelmes urat, hogy szerezzen a gyárnak sok munkát, hogy visszavehessék az elbocsátott társainkat. A kegyelmes urnak nagy hatalma van, hát ezt is megteheti.

Természetesen ezt a vállalkozó kedvű, naiv lelkű öreg munkást leintették, mert a vaggongyár igazgatója elég agilitással bír s az olyan rendeléseket, amelyekből hasznot remélhetnek, mindig megszerzik a gyárnak.

Gyönyörű látvány volt a vasöntőben végzett hatalmas munka. A társaság előtt vödörökben hordták a felolvasztott forró folyékony vasat, amelynek tüzes szikrái szerte repültek a

kormos arcu, a lángtól megvilágított képű munkásokra. A szemük olyan volt, mintha tűzgyolyó volna. De csodálatosképpen egy munkás se sérült meg. A felolvasztott vasszakra abban a pillanatban kihül, amint az olvasztóból kiptantan. Tisza István közvetlen-közélszől szemlélte az izgalmas munkát, amely percekig lekötötte érdeklődő figyelmét.

A gyárhelyiségek forró levegője után jóleső érzéssel lélegzett föl a szabadban a társaság, amely a bámulat és elragadtatás hangján beszélt a telep berendezésének abszolút fejlettségéről.

(Az automobil-gyárban.)

Innen a közelbenlévő automobilgyárba vonsultak a vendégek.

A Westinghouse gyár nevében Fábry Sándor dr. a feügyelő bizottság elnöke mondott üdvözlő beszédet:

— Mély hálával mondunk köszönetet Nagyméltóságodnak, hogy látogatásával a Magyar Automobilgyár részvénytársaságot megtisztelni kegyeskedett. A mi gyárunk az egyetlen magyar automobilgyár. Százötven munkással dolgozik és főleg a kir. kincstár számára készít postautókat. Főtörekvésünk az, hogy tisztára magyar anyagokat használva, a magyar ipar fejlődését előbbrevigyük. Kérjük Nagyméltóságod szives támogatását. Ipartelepünk, amely az első e nemből, megérdemli, hogy úgy a hadügyi kormányzat mint a magyar kir. kormány által megrendelésekkel láttassék el, mert csak úgy fejlődhetik, ha a kormány támogatja. Kérjük Nagyméltóságodat, hogy a gyár megtekintése után jó benyomásokkal hagyja el az ipartelepét, és kegyes támogatását ránk is kiterjessze.

— Ez nagyon természetes — válaszolt Tisza. *Ha bármiben is hasznomat vehetik az urak, én mindig örömmel állok rendelkezésükre. Mióta van a gyár üzemben?*

— Körülbelül egy éve, felelte Fábry.

— És mekkora az alaptőke?

— Két millió korona.

Bemutatták neki Dicker József vezérigazgatót és Fejes József mérnököt. Tisza csodálkozott Dicker jó magyar kiejtésén.

— Hallom, hogy ön husz évet töltött külföldön — szolt hozzá. — És mégse felejtette el a magyar nyelvet. Hova való születésű?

— Ungvári vagyok kegyelmes uram — mondta Dicker.

— A mérnök ur Amerikában is volt, — jegyezte meg Urbán Iván.

— Igen voltam. Havreban sokáig éltem. Az ottani gyárban tizenhat magyar mérnök van.

Aztán megindult, hogy végigvezesse Tiszát a hatalmas gyártelepen.

Tisza itt is nagy érdeklődéssel figyelte a műszaki magyarázatot és néhány kérdést tett.

— Budapest főváros kocsikat rendelt nálunk, — mondta Dicker.

— És azok is olyanok lesznek, mint az aradi autobuszok?

— Igen, ugyanolyanok.

A tisztaság, a rend rendkívül tetszett Tiszának, aki fél négykor szívélyesen bucsuzott el a gyár vezetőségétől s a Neuman-gyárhoz hajtattott.

(A Neuman-gyárban.)

A Neuman-gyár igazgatósági épületének foyer-jában a tulajdonosok Neuman Dániel, Neuman Samu, Neuman Adolf és Neuman Alfréd fogadták Aradváros képviselőjét. Neuman Samu üdvözölte rövid néhány szóval. Felkérte Tiszát, érezze magát náluk úgy, mintha otthon volna. Bemutatta Neuman Adolfot és Neuman Alfrédot és megkérdezte Tisza István

grótot, hogy tüzetesen akarja-e megsejmelni a malmot, vagy csak a fontosabb részeket. Tisza nevetve mondta:

— Nagyon szeretném tüzetesen megnézni a malmot de azt hiszem nem futja az időből. Itt állnak a zsarnokaim, akik meg fogják a fületem és elvisznek. Ők parancsolnak, nekem engedelmesskedni kell.

Neuman Adolf kalauzolásu mellett megindultak a malomban. Mikor az első emeletre felértek, a gyártulajdonos bemutatta a főmolnárt, Szuchy Józsefet, aki már vagy negyven éve áll a gyár szolgálatában. A kalauzolásu a főmolnár vette át.

— Hányadik emeletig menjünk kegyelmes uram? — kérdezte.

— Ameddig csak lehet — mondta Tisza. — Hány emeletes a malom.

— Öt emeletes.

— Hiszen az semmi, — vélte Tisza és már meg is indult a falépcsőn. Két lépcsőt vett egyszerre. Alig tudták követni. A munkapárt vezére minden emeletet alaposan megfigyelt. Néha olyan szakszerű megjegyzéseket tett, hogy Neuman Adolf nem győzte bámolni. A darasztálónál különböző minőségű daramegnyitőket hoztak elébe egy deszkalapon, Tisza nagyitót vett elő a zsebéből és azzal vizsgálta a minőségbeli különbséget.

A negyedik emeletre a társaság javarésze már lihegve kapaszkodott fel. Az egyik fiatal ügyvéd, aki nem igen szokott emeletet járni, keservesen sóhajtott fel.

— A kirilejzomat. Hát nem lehet ezeket a malmokat alacsonyabbra építeni?

Tisza hangosan nevetett a megjegyzésre, Neuman Samu pedig előzékenyen megkérdezte:

— Óhajt lemenni a kegyelmes ur?

— Nem, nem, — tiltakozott Tisza és feddő tekintetűt vetett a fiatal fiskálisra, — azt hiszem még van egy emelet.

És a társaságnak akarva, nem akarva még egy emeletet kellett megmásznia.

De nem is ez volt a legkellemetlenebb a dologban, hanem az, hogy a finom lisztpor ráülepedett a sötét kabátokra és csakhamar molnár-jelleget öltött az egész társaság. Neuman Adolf, aki lázas buzgalommal magyarázott, volt a leglisztesebb. És ezt a magyarázatot a Kintzig János lordkabátja bánta meg. A szórakozott gyáros ugyanis a nagy sietségben a saját felöltője helyett Kintzigébe bujt, aki a főispánnal és még néhány nehézlábu és lépcsőgyűlölő elvtárral lent várakozott. Mikor távozásra került a sor, vették csak észre a cserét és a korán megöszült kabátot hamarosan rendbeszedték.

A malom után az ökoristállókra került a sor. Tisza látható szenvedélyvel és örömmel vizsgálta a hatalmas állatokat. Egyszerre megállott.

— Engedjenek meg az urak, de nem látok semmit. Elfelejtettem otthon bekenni a pápaszememet és mihelyt meleg helyre érünk, rögtön ellepi a köd. Ez az átkos szórakozottságom ne volna!

Érdeklődött, hova szállítják a hizott ökoröket.

— Egyrészt Franciaországba, a másik részét Németországba és Schweizba, volt a válasz.

— Érdekes, hogy Németországban hogy szeretik a magyar ökoröket. — jegyezte meg Tisza. — A német agráriusok tiltakozása ellenére is megengedik a bevitelt. Emlékszem, hogy mikor 1904-ben tárgyaltunk velük, csupán azt kötötték ki, hogy ne Szilézia felé történjen a magyar ökor szállítása, hanem a déli német

országok felé. Hogy a német agráriusok legalább ne lássák a mi szép ökreinket.

A husdrágaságról kezdtek beszélni. Valaki gratulált Tiszának a „Magyar Figyelő”-ben megjelent cikkeért, amelyben a drágaság okát fejtegetve, azt bizonyította nagy hozzáértéssel és szaktudással, hogy a husdrágaság oka nem az élőmarha árának az emelkedése, hanem a hus feldolgozás szervezetlensége, a husipar elmaradottsága.

— Örvendek, hogy tetszett a cikkem és hogy némileg megvilágíthattam ezt a kérdést, mondta Tisza. Mégis csak hallatlan, hogy Berlinben és Münchenben, ahol sokkal drágább az élőmarha, mint nálunk, a kész hus abszolút és relatív is olcsóbb. A párisi adatok meg egyenesen meglepők a feldolgozás tekintetében. Annyira, hogy nem mertem közölni őket, mert félttem, hogy blamirozom magamat az olcsó árakkal. Előbb végére kell járnom a dolognak.

Az istállók után még a 150 lóerős motort nézte meg Tisza István gróf. Érdeklődéssel hallotta, hogy földgáz hajtja a motort.

— Ime a legjobb példa, hogy milyen okos gondolat volt a földgáz monopolizálni. Rengeg értéket képvisel, csak hogy mint mindennel, evvel se tudnak bánni nálunk. Minden technikai hozzáértés és tudás nélkül furják a kutakat és csak így történhet, hogy pl. a sármási kútnál Erdélyben naponta vagy 120 lóerőnyi példálódik el. Ez is egyik oka volt a monopolizálásnak.

A társaság ezután az első emeleti szalonba tért vissza, ahol élénk társalgás vette kezdetét. Neuman Adolf a drágaság kapcsán a tömegélelmezést hozta szóba. Utal az *esseni Krupp* gyárra, amely 40000 munkásának élelmezéséről gondoskodik és a munkásnak alig pár pfennigbe kerül a napi élelme.

— Hasonló intézmény van a Rimamurányinál is — jegyezte meg Tisza, csak hogy itt a munkások fogyasztási szövetkezetek útján gondoskodnak sorsuk javításáról. És javul is. Mint a Rimamurányi igazgatója, igen érdekes dolgokat figyeltem ott meg. Láttam, hogy nő a munkás keresete, az intelligenciája és miként alakul át a fogyasztása haladottabb irányba. Az igényei nemesülnek, finomulnak. Ma már nem az a főmulatsága, hogy vasárnap és ünnepnapokon tökrészegre igya magát. Egyáltalán a pálinkafogyasztás csökkent. Persze a munkások nem mind egyformák. Amit mondtam, az főleg a tanult munkásokra, kovácsokra, lakatosokra áll, míg a bányamunkások bizony elmaradtak.

A rimamurányi különben egyike a legszebb vállalatoknak. Az állami vasgyárak nem is jöhetnek számba mellette. Nevetségesen drágán termelnek.

— A jó munkást itt is megfizetik, vélte valaki. Nem kellene kivándorolnia.

— Nem is az az oka, — tüzelt Urbán Iván főispán. — Mindennap olvasom, hogy az elszegényedett nép vándorbotot vesz a kezébe mert itt éhen pusztul. Az igaz, hogy éhes. De földéhes. Máskülönből nem adna 1500 forintot egy hold földért. Csábitják az embereket. Aranyhegyeket ígérnek nekik.

Tisza István bólintott.

— Az is hajtja ki őket. A gazdagodási vágy.

Tisza ezután a magyar termelési viszonyokról beszélt. Elmondta, milyen ellensége az alföldi gazdálkodónak a klíma, amely száraz és semmiféle zöldséget nem lehet termelni miatta. Méltatlan és igazságtalan dolog az alföldről, mint a magyar kánaánról beszélni, holott a Vág völgye kétszer olyan termékeny.

Tisza fejtegetései közben Neuman Samu jelentette, hogy a tea az asztalon van. Az egész társaság bevonult az ebédlőbe, hol a szerény „tea” elnevezés alatt fejedelmi lakoma várta a gyár vendégeit. Körülbelül fél óráig időzött a társaság a vendégszerető házigazda asztalánál, aztán előállottak az automobilon és szívélyes üdvözlések után eltávoztak a gyárból.

(Még két telepen.)

Tisza István és kísérete a szeszgyárból automobilon a Kossuth Lajos-utcába hajtatott, hogy Hendl Ödön országos híri permetező készülék gyártelepét tekintse meg. Nagy érdeklődéssel járt végig Tisza a tulajdonos és fiának kalauzolása mellett a műhelyeken, ahol a rendkívül célszerű berendezés és gyártási mód ragadta meg az urak figyelmét. Hendl, akinek permetező készülékeit már Európa minden borvidékén ismerik, szakosított magyarázatokkal szolgált és boldogan fogadta azokat az elismerő nyilatkozatokat, melyekkel Tisza azt a nagyra hivatott ipartelepelt elhalmozta.

— Kegyelmes uram életem legboldogabb napja a mai, szót elérzékenyülve Hendl a vendégek távozása alkalmával.

Óriási embertömeg verődött össze a Reinhart Fülöp-cég Andrassy-téri butorraktára előtt, mikorra Tisza István gróf automobilja az üzlet elé robogott. Ezt a látogatást programmon kívül tette meg az illusztris vendég, aki látni óhajtott a messze földön híres aradi butoripart.

A cég irodájának bejáratánál Reinhart Gyula, fivére Géza és Kálmán társaságában fogadta kiváló vendégét, akinek halás köszönetet mondott azért, hogy időt szakított a cég raktárainak megtekintésére. Bemutatta fivereit, arra kérte Tiszát, hogy tekintse meg a cég műhelyeiben a saját tervrajzai alapján készült butorokat.

Kiállítászerűen elrendezve állottak izléses csoportosításban a butoripar remekei, melyek láthatólag meglepték Tisza grófot.

— Gratulálok ezekhez a remekművekhez, — mondotta Tisza gróf — büszke vagyok arra, hogy Aradon ilyen ipari termék készül. Meg vagyok győződve, hogy sikeresen versenyeznek önök a külföldi butorral. Valóban pompás és gyönyörű. A főváros sem produkál ennél szebbet. Majd pedig behatóan beszélgetett a különböző butorstílusokról.

— Legjobban szeretem a sima angol stílust, — mondotta Tisza. — Ilyent, mint ez s rámutatott egy bámulatra méltó hálósza berendezésre.

Reinhardtékkal együtt a kíséret tagjai is jóleső örömmel hallották ennek a modern és nagy tudással vezetett ipartelepnek ezt a meleg és őszinte elismerését és siettek Reinhardtéknak gratulálni.

Szívélyes bucsuvétel után Tisza és társasága elhagyta az üzletet. Tisza lakására tért, hogy átöltözzék a koncerthez, melyet megelőzőleg látogatás volt teendő a Nemzeti Munkapárt aradi köreinek helyiségeiben.

(A munkapárt klubjában.)

Hat órára volt a látogatás bejelentve, de csak jóval fél hét óra után jelenhetett meg a képviselő hívei között, akik akkorra már igen szép számban gyűltek egybe a fogadtatására. A kör vezetőségének minden tagja eljött, de nem hiányoztak az egyszerű polgárok sem, akik bizony meglátszottak a vendégváros izgalma. Csendes beszélgetésben telt az idő, itt-ott kártya pártik is keletkeztek, mikor fél hét órakor Urbán Iván főispán társaságában belépő képviselőt lelkes és zugó éljenzés fogadta.

A társaságban Nesnera Aladár, Kintzig János, Breda Viktor gróf, Leopold Zsigmond, Sztankovics

Miklós üdvözlök és sorra bemutatják a klub tagjait, akikkel Tisza barátságosan kezét fog.

Áthaladva a termeken, a végrehajtó bizottság üléstermébe vonult a társaság, ahol néhány pernyi beszélgetés után Tisza megpillant egy kártyaasztalt.

— Talán egy játszmat össze lehetne állítani — proponálja Nemess Zsiga.

— Bizony nem lenne rossz egy pár tur tarrókat játszani — mondja Tisza.

— Hármast vagy négyest? — kérdezik többen az urak közül, akik készülnek már a játékhoz.

— Ne ülünk le — szólal meg Urbán Iván — már nincs sok időnk. Inkább talán elbeszélget a kogyolmos ur vagy pedig ha úgy parancsolod — fordul Tisza gróf felé — kibicelhetsz is; a társalgóban kártyázóknak.

— Ez helyes — mondja Tisza és megindul a társalgó felé, ahol odaáll a kártyázók háta mögé és figyelemmel kíséri a játékot.

Majd beszédbe ered Leopold Zsigával, Kintzig János és ez utóbbival félrevonulva eltársalog, míg Urbán Iván felkéri, hogy a rendőrségi hangverseny meghallgatására a Fehér Keresztbe menjen át.

A kör tagjainak éljenzése közben hagyja el a körhelyiséget fél nyolc órakor.

Innen a rendőrség koncertjére, majd pedig a színházba ment, ahol a főispán páholyában ült félóra hosszáig. Félúj felé átment a Fehér Kereszt téli kertjébe, s ekkor kezdetét vette a lakoma.

A holnapi program.

Holnap délelőtt Tisza István küldöttséget fogad. A közérdekben öt felkereső küldöttségek névsora a következő:

Állami tisztviselők aradi köre Róka József vezetésével.

Aradi tanárok szövetsége, Keszler Károly vezetésével.

Posta- és távirada segédellenőri és segéd tiszti küldöttsége.

Steiner Ferenc a tőzsde ügyében.

Nesnera Aladár a kladovai tisztviselő-telep ügyében.

Siketnéma intézet tantestülete.

Arad-ségai munkástelepek küldöttsége.

Aradi ipari munkások küldöttsége Gerber Mátyás vezetésével.

Állami díjnokok küldöttsége.

Aradi vasipari részvénytársaság.

Guta József igazgató a felsőbb leányiskola ügyében.

Déli egy órakor Pap János román püspök ebédet ad a tiszteletére. Meghívta még a püspök a helybeli nagyobb hivatalok főnökeit is.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az álhirlapíró. Budapestről jelentik: A Pesti Futár nemrég cikket közölt, amelyben az Idő szerkesztőjét Péterfi Gyulát álhirlapírónak nevezték. Péterfi rágalmaszért feljelentette Nádas Sándort, a Pesti Futár szerkesztőjét. Az ügyet ma tárgyalta a budapesti törvényszék. Első tanúnak Purjesz Lajost, az újságíró-egyesület főtitkárát hallgatta ki a bíróság, aki a feltehető kérdésre kijelentette, hogy Péterfi igenis álhirlapíró. Garai Manó azt vallotta, hogy Péterfi nála mint pénzbeszédő volt alkalmazva, a pénzeket ugyan beszédte, de azokkal a mai napig sem számolt el. A többi tanúk is mind igazolták a Pesti Futár vádját. A bíróság ennek alapján Nádas Sándort felmentette. A tárgyalás végeztével a folyosón Péterfi rátámadt a gyanútlanul haladó Garai Manóra s gummibotjával végigvert rajta. Alig tudták őket szétválasztani.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal: A patkányi herceg, operett. Este rends helyárrakkal: A halhatatlan lump, operett. A) bérlet.

Hétfő: Sárga liliom, színmű. B) bérlet. Kedd: A halhatatlan lump, operett. C) bérlet.

Szerda: Bajazzo és Péter abbé, perák. A) bérlet.

Csütörtök: Délután: Luxemburg grófja, operett. Este: A halhatatlan lump, operett. B) bérlet.

Péntek: Szent liget, vígjáték. Beantatód előadás. C) bérlet.

Szombat: Szent liget, vígjáték. A) bérlet.

* **A rendőrségi hangverseny.** Arad legelőkelőbb közönsége töltötte meg zsufolásig a Fehér Kereszt hangversenytermét, hogy a rendőrség nyugdíjalapja javára rendezett rendkívül gazdag művészi tartalmú hangversenye a maga gyönyörűsége mellett még egy pártolásra érdemes célt is szolgált. A hangversenyterem ragyogó látványt nyújtott, mert a hölgyközönség fényes toalettjeinek, a férfiak frakkjának pompás színvegyülete is gyönyörködtetheti a változatost kívánó szemet, de ami igazán frappánsul is eredetien hatott, az nem külsőség volt. Egy intelligens városnak miért közönsége volt ott összegyűlve, hogy megértés-sel és a művészet iránti meleg szimpátiájával tegye nivóssá a keretet, melybe egy tökéletes művészi alkotásokkal illeszkedtek bele a szereplők. Kaufmann Hedvig és Arányi nővérek képességeit, ének- és zenetudását nem akarjuk felfedezni, csak azt állapítjuk meg, hogy frenetikus tetszéssel fogadta a rendkívül tartalmas műsornak a legtökéletesebb művészi készséggel előadott minden egyes számát. A tapsnak és ovációnak nem volt határa és a közönség művészi értékükhöz mértén ünnepelte a művésznőket. A hangversenyen megjelent Tisza István gróf is kíséretével. A jótékony célnak is tekintélyes összeg jutott.

* **A Kőlcsey-egyesület következő felolvasásai.** A Kőlcsey-egyesület február és márciusban még 3—4 felolvasást fog rendezni. Februárban két fővárosi vendége lesz az egyesületnek: Szende Pál dr. és Alexander Bernát dr. Szende Pál dr. már február 4-én, szombaton délután fogja megtartani irodalmi előadását. Mindkét vendéget mint kiváló előadót ismerik Aradon. Alexander Bernát a Kőlcsey-egyesületnek volt tavaly vendége, Szende Pál pedig mint az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés főtíkárá aratott már szónoki sikereket a városháza termében. A szombati előadás ebben az évadban a Kőlcsey-egyesület hetedik felolvasása lesz már.

* **Uj festmények.** A Weisz Leó céghez ma 14 darab elsőrangú festmény érkezett, melyek között ott találjuk Herrer Caesar, Vastagh György, Kézdí Kovács László, Varo Stefano, tanár, Edvi Illés Aladár, Charier, Ujváry stb. nagynevű művészek festményeit. A képek csak néhány napig láthatók s ennél fogva felhívjuk a műbarátok figyelmét a képek megtekintésére.

* **A nagy francia forradalom.** A világtörténelem legmegrázóbb drámáját, a nagy francia forradalom történetét, a nagyközönség csak főbb vonásaiban ismeri. Pedig mily megdöbbentően nagy ennek a drámának minden részlete! A századokon át elnyomott nép tömege felkelt, hogy a porba dobja egy király véres fejét és a felrugott trón helyébe a népszabadság zászlóját iltesse. A hajporos, selyembe-csipkébe öltözött, illatos damák és urak ragyogó, léha és erkölcsstelen viiága — a francia királyok udvara — kellő közepébe csapott le a népdüh rombolása. Egy bárgyu király és egy szépséges, gőgös királyné vérenek kellett omlania, hogy kiegyesztelje a százados nyomort. Csak az egyik szeretője, Pompadour mulatságaira 750 milliót pazarolt a nép pénzéből XV. Lajos király! Ennek a bűnéért kellett lakolnia a gyöngye utódnak, a szerencsétlen, bárgyu XVI. Lajosnak. A szerencsétlen királyi család menekülni akart a lángbaborult országból, de már későn. Menekülése közben elfogták és guny-

kacajjal hozta vissza a tömeg Párisba, ahol már állott az új halál-gép, a guillotine. A lefejezett királyi pár gyermekét, a trónörökösöt egy vargához adták — inasnak! Faragjon az belőle polgárt. De a szegény kis trónörökösből nem lett ember: patkányokkal teli padlás szemetes szalmazsákján puszult el nyomorultul. Egész Európa talpra állt, hogy megmentse a francia trónt és megbüntesse a véres orgiát. Szövetkezett az egész külföld és regeteg hadtestek indultak Páris ellen. De akkor csodás dolog történt. Egy fiatal tiszt, egy ismeretlen katona neve kezd hírré kapni és a neve egyértelmű a győzelemmel. Ez a fiatal tiszt: Bonaparte Napoleon tüzérkapitány. Szédítően nagy, új korszak hajnala ez. A kis tüzérkapitány nemsokára tábornok, majd a francia hadak fővezére, aztán császár lesz. Ez a diadalmas császárság azonban csak tíz évet jelent: azután következik a hanyatlás. A franciák megrázóan izga ó forradalmát megírta néhány kiváló magyar író. Boroszkó Samu dr., Pekár Gyula, Jurius, Seress László, Adorján Andor és Kéry Pal. Az 5 kötetből álló gyönyörű mű ára 95 korona; havi részletekben is fizethető. Kiadja a magyar Monográfiai Társaság, Budapesten.

* **A hét pont.** A modern bűnügyi krónika szenzációs rejtélye ez. Izgalmas momentumai tulszárnyalják a legesapongóbb fantáziát is. Nagystilű gonosztevők vakmerően raffinált elszántságát tükrözteti vissza megkapó realizmussal. A tolvajtanyák sötét pinceoduiból kiinduló bűnügyi szálak a ragyogó nagyvilági életig nyulnak el, hogy a veszedelmes kalandorok hálójukba keríthessék a gyanútlan áldozatokat. A számító gazemberek minden eszközt megragadnak, hogy beférkőzve a nagyuri társaságba, félelmetlen merészséggel markoljanak a csillogó kincsek után. A rendőri krónika évtizedek óta nem jegyeztet fel hasonló esetet. A gazfiékek alattomos aknamunkája vakmerő perfidiával bénítja meg a tehetetlen ellenkezést és elzárja a menekülés minden lehetőségét. De a kétségbeesett erőfeszítés utat tör a szabaduláshoz és kezdődik a lélekvesztő, szenzációs hajsz a bűnösök után. Egy remegő család hitériás félelme kíséri a rendőri nyomozás eshetőségeit, míg végül a detektívzimát megsejti a gonosztevők munkájában az avatott kezét és kipattan a bűn rejtélye, hogy világot derítsen a különös titokra. Leirhatatlanul frappáns, izgalmas és érdekfeszítő ez a titokzatos történet, melybe be kell pillantania minden nagyvárosi bűnök iránt érdeklődő embernek. A frappáns tárgyú detektív históriát, mely nem holmi selejtes ponyva detektív regény, világsszerte nagy érdeklődés mellett mutatták be és az *Uránia* igazgatósága sietett megszerezni, hogy az aradi publikumnak is alkalma legyen a legszenzációsabb detektív rejtélyt megismerni. A mesterrileg megcsinált képet, *vasárnap, hétfőn és kedden* adja elő. Az új műsor először mutatja be *Athen* látképét, melyben megismerjük a modern Görögország fővárosát, annak sajátos életével, kulturájával. 175

* **Akek gyémánt vasárnap.** A szövevényes idegizgató detektívdrámának minden este nagy számú nézője van az Apolló-színházban. Az érdekfeszítő történet, melyről a dráma cselekménye kialakul s a földolgozás mesteri tökélye minden várakozást fölülmul s a Kék gyémántot a kinematográfia szenzációjává teszi. Sajnos, az Apolló-színház a nagyfokú érdeklődés dacára sem tarthatja hosszabb ideig műsoron az érdekfeszítő drámát s az utolsó előadást holnapra, vasárnapra kellett kitűzni. A detektív-dráma történetét dióhéjban itt adjuk: Lupin szeretőjével ellopat egy uri családból egy drága gyémántgyűrűt s a gyémánt hamisított másolatát becsempészi egy fiatalember lakásába, aki a családboz jár. A rendőrség megindítja a nyomozást s a fiatalembert, akinél a hamisított gyémántot megtalálták, letartóztatták. Közben megérkezik Sherlock Holmes is, aki nagy zsenijével azonnal átlátja a tévedést s megállapítja, hogy a fiatalember nem bűnös. Raffinált eszközökkel megtudja, hogy az igazi tolvaj Lupin Arzen szeretője. Le is tartóztatja a leányt s Lupint is. Az elvesztett igazi gyémántot is megtalálják náluk. Lupin azonban izgalmas tettek után kiszabadul a rendőrség kezei közül. Azért Scherlok Holmes nyomozását eredmény kísérte ez alkalommal is. Hétfőn érdekes új műsört mutat be az Apolló-színház. 177

Egy birói kinevezés kulisszatitkai.

— Popa György dr. nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 28.

A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Popa György dr. körösbökényi gyakorló ügyvédet aradi törvényszéki bírónak nevezte ki. A kinevezés Aradon élénk érdeklődést keltett ritkaságánál fogva, de másrészt azért is, mert a kinevezést nemzetiségi körökben azonnal igen furesza kommentárokkal kezdték kísérni. Nemzetiségi körökben azt az első pillanatban is hihetetlennek látszó hírt rebesgették, hogy Popa dr. politikai szolgálatok fejében nyerte a kinevezést.

Popa György dr. a legutolsó választáson a jószáshelyi kerületben lépett fel román nemzetiségi programmal Almay Olivér munkapárti jelölttel szemben. A választásnál Popa kisebbségben maradt s most a kinevezés után a nemzetiségiek azt a hírt kezdték kolportálni, hogy a választásoknál Popa a kerületet, amelyben a román választók nagy többségben vannak, átjátszotta Almay Olivér kezére. Maga intézte úgy a dolgokat, hogy a választóinak nagy része ne is kerülhessen a szavazó urnához. Ennek jutalmául kapta volna a kormánytól a birói kinevezést.

Munkatársunk e képtelen vád ügyében ma beszélgetést folytatott Popa György dr.-ral, aki a híresztelésekről a következőket volt szives mondani:

— Akik tanui voltak az én választási küzdelmemnek és akik látták a jószáshelyi választás lefolyását azok megítélhetik, hogy lehet-e szó bármiféle paktumról. Nekem a választás előtt volt mintegy kétezer szavazóm, de ebből csak 1344-en szavaztak rám. Hgy a többivel mi történt, azt nem tudom. Adatokkal tudom igazolni, hogy mit fizettem ki vasuti jegyekre.

— Rágalom az, hogy a választók egy része az én intézkedésekre nem szavazott. Bizonyos nemzetiségi körökben állandóan áskálódnak ellenem azért, mert a választási küzdelemből kifolyólag meggyőződtem arról, hogy nem helyes az a politika, amelyet eddig követtünk.

— Hogyan történt — kérdezte munkatársunk — hogy ilyen hirtelen neveztek ki és pedig fiatalasága ellenére a VII. fizetési osztályba?

— Én már nem vagyok olyan fiatal, bár koromra nézve harminenég éves vagyok. Én már tizenkét esztendeje működöm a közpályán. Huszonkettedik éveamtől négy évig voltam szolgabíró, Aradmegyében három évig ügyvédjelölt és most már öt éve vagyok ügyvéd. De bár a vármegyei szolgálatot bizonyos okokból elhagytam mégis inkább szerettem a hivatalnoki pályát, mint az ügyvédséget. Ezt tudja minden ismerősöm és bizonyíthatja volt főnököm Baross Ferenc dr. főszolgabíró ur is.

— Hogyan lehetne szó jutalmazásról, mikor köztudomás szerint nekem van Körösbökényben a legjobb irodám, amely kimutathatólag évi 20.000 koronát jövedelmez.

— Én tehát, miután olyan anyagi alapot szereztem magamnak, amiből kényelmesen megélhetek mint bírónak, azon a pályán kerestem tehetségem érvényesítését, amelyhez a hajlamom vonz. Miután az igazságügyminiszter a parlamentben is többször kijelentette, hogy szivesen alkalmaz bírónak gyakorló ügyvédek. Jelentkeztem az igazságügyminiszternél, aki szivesen fogadta ajánlatomat és megígérte, hogy legközelebbi alkalommal kineveztet.

— Állásomat a törvényes határidőben, harminc nap mulva fogom elfoglalni.

Tisza István az ellenzékhez.

— Legyen vége az obstrukciónak. — Az aradi pohárköszöntő. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 28.

Egész az utolsó órákig nem tudta biztosan a politikai világ, hogy Tisza István gróf milyen beszédet szándékozik mondani Aradon. Némelyek ugyan azt állították, hogy Tisza nagy beszédre készül, de viszont a beavatottak nem jósoltak nagyobb nyilatkozatot. Talán maga Tisza István se tervezte ilyen terjedelmesre a beszédét, mint amilyen volt. Ugy hisszük, hogy Arad képviselője, amikor idejött, még nem tudta, hogy nagyobb, terjedelmesebb nyilatkozatot tesz-e? Amikor Varjassy Lajos polgármesterrel a vasutól berobogott, megkérdezte Varjassytól:

— Nem tudom, vajon Arad polgársága milyen beszédet remél tőlem? Hosszabbat-e, vagy rövid nyilatkozatot?

— Nagyon szívesen fogadnók, — mondotta a polgármester — ha kegyelmes uram hosszabban nyilatkoznék a politikai helyzetről.

— Ha szívesen fogadják, akkor készséggel megteszem, — szölt Tisza.

És nyilatkozott. Olyan nyilatkozatot tett, amely méltó föltünést fog kelteni politikai körökben. Beesületes őszinteséggel hívta föl az ellenzékét, hogy hagyjon föl a meddő harccal.

A bankettől szóló részletes tudósításunk a következő:

A Fehér Kereszt nagytermét zsufolásig megtöltötték az érdeklődők, akik pártkülönbség nélkül jöttek el a lakomára. Több mint 300 vendég volt ott. Tisza István gróf az asztalfőn ült; jobbján Urbán főispán, balján Varjassy polgármester helyezkedett el.

A harmadik fogás után Varjassy a következő beszédet mondotta:

A polgármester tiszta.

Tisztelt Uraim! A nemzeti fejlődés, a modern magyar társadalom haladása kétségtelenül a magyar városok fejlődésétől, azok polgárságának intelligenciájától, böles mérsékletétől, okos előrelátásától s megfontolt áldozat készségétől függ. A magyar városok polgárságának gondjaira vannak bízva, csak a nagy nemzeti aspirációk, melyeknek megoldása gazdaságot, fejlett kereskedelmet és ipart, modern szociális intézményeket, a ma ellentétben álló társadalmi osztályok kölcsönös ragaszkodását jelent. A város polgárságának kell megbirkóznia azokkal a nagy, sok önmegtagadást, áldozatkésztséget s józanságot igénylő kérdésekkel, melyeknek helytelen irányokba terelődése elégtelenséget, küzdelmet, sőt hanyatlást jelent, de amelyeknek okos megoldása megfogja teremteni a városi polgárság békés, nyugalmas jólétét.

Mindenki tudja, hogy ezeknek a problémáknak a megoldása tekintetében, a jelenlegi nemzedék helyzete a legmostohább, mert a múlt és jövő ellentétes törekvései közé kerülve, neki kell e társadalom lassu átalakításával a jövő társadalmat előkészíteni. Ez a helyzet kétség-telenül nehéz, sok küzdelmet és áldozatkésztséget kíván kortársaitól és a jutalom fejében csak azt a felemelő tudatot nyújtja, hogy mi voltunk utódaink boldogságának úttörői.

A városi polgárságnak ebben a nemes áldozatkész munkájában mindenütt szüksége van olyan vezetőre, a ki az ő céljait átértve és át-érezve, törekvéseiben támogatja s haladásában szóval és tettel segítségére siet. Ezt a vezetőt, ezt a mi ügyeinkért lelkesedő, tettekre kész és

tettre képes férfiut találtuk mi meg országgyűlési képviselőnkben, Tisza István gróf ő Excellenciájában, ő volt az, a ki felkérésünkre nemes elszántsággal vállalkozott arra a nehéz, sok fáradságot jelentő feladatra, hogy az aradi polgárságot törekvéseiben támogatja és annak igaz ügyeit eredményre segíti. Én, midőn itt ez ünnepélyes alkalommal, nem mint pártember, hanem mint ennek a fejlődő, hazafias és kulturális célokért erején felül áldozatkész városnak a polgármestere, a polgárság nevében ő excellenciájának hálás köszönetet mondok azért, hogy vezetőkül szegődött, egyben a város polgárságának szívből jövő ama óhajanak adok kifejezést, hogy Tisza István gróf ő Nagyméltósága, hosszú időn keresztül képviselje a mi hazafias és kulturális érdekeinket és törekvéseinket. Eljen országgyűlési képviselőnk Tisza István gróf!

Az éljenzés elhangzása után Tisza István kezdett beszélni.

Tisza beszéde.

— Igen tisztelt Uraim! A küzdelem napjait éltük, midőn utoljára volt alkalmam önök előtt kifejezést adni politikai meggyőződéseimnek, a küzdelem napjait, amely küzdelmet siker koronázta, talán reményeinket túlhaladó siker. Annál nagyobbak a feladatok, annál nagyobb a felelősség, s annál súlyosabbak a kötelességek, amelyeket ez a siker a győztesre hárit, arra, aki elég szerencsés volt saját meggyőződése számára megnyerni a nemzetet s mandátumot kapni ezen meggyőződés valóra váltására.

(A kormány tettei)

Éreznünk kell, igen tisztelt Uraim, a kormány támogatóinak, mindannyiunknak a reánk háruló feladatoknak egész nagyságát, a felelőség egész súlyát, a kötelességeknek egész kötelező voltát. De talán ma korai volna még afelett mondani ítéletet, hogy a jelenlegi kormány és az őt támogató többség miként felelt meg ennek a nagy feladatnak. Hiszen alig nyolc hónap telt el a választások óta. Ez az idő egy nép életében nagy politikai fordulatokra már magában véve is rövid. De azt az időt is mondhatnám kizárólag a felhalmozódott romok elhárítására és a jövő feladatának előkészítésére szükséges tárgyalások veték igénybe. Egész sorozatára volt szükség a kormányzati és törvényhozási intézkedéseknek, hogy rendes kerékvágásba jusson ismét a magyar állam gépezete s a kormány idejét talán legnagyobb részben azok az életbevágó fontosságú tárgyalások foglalták le, amelyekben rendeznie kellett az Ausztriával együttesen elintézendő, különböző természetű viszonyokat. Ily körülmények között nem csodálkozhatni rajta, ha mindössze is kevés az, amiről a törvényhozás e félesztendei működése alatt beszámolhat. Kevés, de azért mégis mutathatunk rá nagy horderejű törvényhozási munkálkodásra, hogy ne említsék egyebet, itt vannak a Balkánállamok fontosabbjaival ránk nézve igen nagy horderejű szerződések; van az erdélyi földgáz kérdésének szabályozása, amely az én igénytelen nézetem szerint igen nagy reményekre jogosít fel ez egész országrész jövőbeli gazdasági fejlődése tekintetében; itt van a polgári perrendtartás régóta vajudó ügyének tető alá hozása.

Igen tisztelt Uraim! Ez intézkedések mindhárom csoportjának tulajdonképen az előző kormányok idejére esik az előkészítése. Hiszen a román szerződést készen kapta a jelenlegi kormány, s a polgári perrendtartás több kormány által egymásután átvett örökség volt. És ha a szerb szerződést és az erdélyi földgázra vonatkozó javaslatokat ez a kormány nyújtotta is be először, tulajdonképen ott is elődjének munkájára támaszkodott, s aránylag csekély

változtatással elődjének előkészített javaslatát hozta a törvényhozás elé.

Ily körülmények között én a kormány tevékenységét főleg egy bizonyos tekintetben observálhattam és konstatalhattam azt, hogy mindhárom javaslatnál igyekezett elvenni élet a gazdasági osztályok közti surlódásoknak, igyekezett kiegyenlíteni az itt felmerülhető ellentéteket.

A szerb szerződés megkötésénél némileg enyhített, — hozzáteszem, az én helyeslésemmel — csak csekély mértékben, de enyhített a mezőgazdaság érdekében kifejtett vámvédelemnek szigorán. A polgári perrendtartásnál szintén tett némely concessziót azon kereskedői érdekeknek, a melyek az én igénytelen nézetem szerint ugyan nem kellő alappal, de mindenesetre erősen nyilatkoztak meg és feltették jogos érdekeiket ezen reform keresztülvitelében. A földgázra vonatkozó javaslatnál pedig kereste a megegyezést az itt érdekelt mezőgazdasági körökkel és igyekezett ezek javára és érdekében enyhíteni a törvénynek rájuk nehezedő szigorát.

Hát t. Uraim, én benső megnyugvással konstatalhatom ezen három törvényjavaslatnál tanusított kormányzati taktikából azt, hogy igenis a kormány teljes erővel rajta van azon, hogy a közgazdasági kérdések kezelésénél lehetőleg elimináljuk a különböző foglalkozási ágak és kereskedelmi osztályok közötti érdekharccokat, lehetőleg igyekezzünk azokat az általános közérdek és a kölcsönös méltányosság és igazság álláspontján kiegyenlíteni. (Élénk helyeslés.)

T. uraim! Azt hiszem, ha semmi egyebet nem tett a kormány e rövid idő alatt, mint hogy a társadalomnak és a nemzetnek irányt igyekezett mutatni ebben az értelemben, ezzel már nagy érdemeket szerzett magának, ezzel már jogcímét szerzett magának arra, hogy kérje a mi bizalmunkat és támogatásunkat. (Ugy van!)

(Az osztályharccok)

Mert én kevés nagyobb veszedelmet ismerek a magyar nemzetre nézve, mintha itt a nemzetnek összetartozandóságát valaha felül-szárnyalhatja az osztályok közötti ellentét, az osztályérdekeknek surlódása és harcai és küzdelme és kevés jelenség tölt el komolyabb és szomorubb aggodalmakkal a jövőre nézve, mint az a tagadhatlan jelenség, hogy az osztályellentétek kihegyezésére való hajlam, a különböző osztályok közt való surlódásokra vonatkozó hajlam a legutóbbi években tagadhatatlanul nagy mértékben terjedt. (Igaz! Ugy van!) Én, uraim ebből nem akarok kizárólag a mi politikai ellenfeleinknek tenni szemrehányást és ellenük kovácsolni fegyvert. Én elismerem azt, hogy ez először is nem lokális, de általános jelenség (Ugy van!) és elismerem azt, hogy ennek kezdete sokkal régebbi, mint politikai ellenfeleinknek az uralomra jutása, de azért még sem menthetem fel őket az alól a felelősség alól, hogy az ő kormányzatuk eredendő bűnénél fogva alkalmas talajra talált ezen veszélyes jelenségek elharapódzására, (Igaz! Ugy van!) alkalmas talajul azért, mert egész megelőző multjukban, talán nem gondolva meg azt, hogy jövőben rájuk hárulhat a felelősség, minden érdeket igyekeztek felesigáznai, a nemzeti társadalomnak minden rétegében igyekeztek az elégtelenség érzetét felkelteni (Igaz! Ugy van!) és ebből kifolyólag hiányzott nálunk az a morális tekintély, amelynél fogva az osztályérdekekkel szemben kellő nyomattal és ott ahol kell, kellő szigorral képviselhették volna a közérdeket. (Igaz! Ugy van!) És evvel szemben t. uraim, ma, azt hiszem, mindnyájunknak kötelessége az, a társadalomnak bármely osztályához tartozunk is, hogy teljes erőnkkel kifejtve, igyekezzünk minden olyan kérdésben, amely előtérbe helyezheti egyes osztályok eltérő érdekét, keresni és megtalálni a kiegyenlítési alapot az igazság, a kölcsönös

méltányosság és a nemzeti nagy, általános közérdek előtt való meghajlásnak azon jogosult, azon helyes, azon erkölcsi talapzatát, amelyik azután minden veszélyrel szemben biztonságba helyezheti a magyar nemzetnek feltett, általános érdekét. (Élénk éljenzés.)

T. Uraim! Hasonló kérdéseknél én, a mi az én csekély személyem magatartását illeti, (Halljuk! Halljuk!) Két dologról biztosíthatom önöket.

Az egyik az, hogy soha hasonló kérdéseknél sem fogok egyéb irányelvet és iránytűt ismerni magam előtt, mint a nemzetnek általános közérdekét. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.) Engemet minden egyoldalú osztályérdek, legyen az bármely osztálynak érdeke, ellenfeleinek sorában fog találni. És még ha azt hozná is a sors magával, hogy egy-egy ilyen küzdelemben szemben találtam magamat azokkal, akiknek bizalma, ragaszkodása és politikai támogatása, drága kincsét képez én reám nézve, legyenek meggyőződve róla, hogy még ilyen esetben is teljesíteném kötelességemet. (Élénk tetszés és éljenzés.)

En tisztelt Uraim, nyugodt lélekkel el tudtam viselni a multban, hogy félreértett, félreismert és elítélt, mondhatni a nemzetnek általános közvéleménye. Ha reá kerül a sor, el tudnám viselni a jövőben is. De egy dolgot nem tudnék elviselni. Nem tudnám elviselni azt, hogy ellentétbe jussak saját magammal, hogy hűtlenné legyek saját magamhoz, hogy ne tudjak felemelt fővel megállani saját lelkiismeretem előtt. (Hossz s élénk tetszés, éljenzés és taps.)

(A bankkérdés.)

Tisztelt Uraim! Jeleztem már, hogy a kormány tevékenységének tulnyomó nagy részét az Ausztriával közösen intézendő ügyekben felmerülő tárgyalások vették igénybe.

Ezen tárgyalások befejezésre jutottak a bankkérdésben. (Halljuk! Halljuk!) Hát méltóztassanak nezem megbocsátani, ha most ennek a kérdésnek az érdemével behatóan nem foglalkozom. Hiszen most folyik e téren a vita az országgyűlésen és nem volna ill mos dolog tőlem, ha nézetemet nem ott mondanám el, ahol az önök megtisztelő bizalma folytán jogom és kötelességem megjelenni és véleményemet elmondani. (Élénk éljenzés.) Hanem itt az önök körében. (Igaz! Ugy van!) Talán a közelpokokban lesz alkalmam e téren ottan kifejtetni nézetemet, a mellyel igyekezni fogok bebizonyítani azt, hogy ezen a téren sem jöttem el lenmondásba saját korábbi nyilatkozataimmal, saját változatlan meggyőződésemmel és hogy ezen meggyőződésem az adott helyzetben azt teszi kötelességemmé, hogy a beterjesztett törvényjavaslat elfogadására adjam szavazatomat. (Lelekes éljenzés és taps.)

De most nem kívánok a dolog érdemével foglalkozni. Hanem méltóztassanak nekem megengedni, hogy egynéhány szót mondjak ezen kérdésnek az általános politikai és parlamenti helyzetre való kihatásáról. (Halljuk! Halljuk!)

— Tisztelt uram! Az elmúlt választások alkalmából talán valamennyi konkrét kérdés közül a bankkérdés állott talán leginkább előtérben. Igyekeztünk mindkét oldalról ismét és ismét megmagyarázni ezt a kérdést az ország közönségének. Igyekeztünk megmagyarázni mi, akik a megfelelő megegyezés esete a közös bank fentartása mellett voltunk. Igyekeztünk kifejtetni erre vonatkozó indokainkat. Nyíltan megmondtuk a választó közönségnek, hogyha minket tisztel meg a nemzet a maga bizalmával, mi igyekezni fogunk a közös bank fentartása értelmében rendezni ezt a kérdést. Ugy, hogy kétségtelen a dolog, hogy a választások eredménye a nemzeti akarat szempontjából ezt a kérdést eldöntötte. Kétségtelen dolog, hogy a nemzet kétségtelenül kijelentette azt az akaratát, hogy megfelelő módokat mellett a közös bank fentartását óhajtja. Ily körülmények között arra lehattunk készülv, hogy az annak idején kifejlendő vitában az ellenzék ki fogja fejteni a maga meggyőződését, el fogja mondani a külön bank felállítása mellett fenálló érveit és indokait, fel fogja velünk venni az érvek harcát, amint hogy joga és kötelessége is, hogy ezt megtegye, már csak azért is, mert itt egy időről-időre ismétlődő kérdésről van szó, ahol nem közönyös az, hogy a maga vélt igazát élénken tartsa a nemzet emlékeze-

tében és előkészítse annak diadalát a jövő előkészítése szempontjából.

(Az obstrukció.)

De arra csakugyan senki nem lehetett el-készülv, hogy ebben a kérdésben oly mozzanatok merülnek fel, amelyek bizonyos obstrukciós színezettel ruházzák fel a dolgot. Hiszen, t. uraim lehetetlennek gondolhattuk, erkölcsi lehetetlenségnek az obstrukciót az ellenzék részéről, nemcsak azért, mert olyan kérdéssről van szó, amelyben most döntött a nemzet a választások alkalmából, de ezer egyéb okból is. Erkölcsi lehetetlenségnek gondolhattuk már csak azért is, mert hiszen a közelmultban, amidőn ők voltak többségben, nekik kellett az obstrukció veszedelmével megküzdeniök, nekik kellett az obstrukció veszedelmével szemben különböző fegyverekhez, utoljára a házszabályok nagymérvű szigorításához nyulniök. És ismét és ismét hallottunk nyilatkozatokat a koalíció vezérégyéneitől nemcsak akkor — ezt tartozom nekik megmondani — nemcsak akkor amikor kormány n voltak, de azután is a választási küzdelem alatt is, amelyben határozottan elítélték az obstrukciót. És ha ebben kivételt képezett egy árnyalata az ellenzéknek, úgy itt ismét utalnom kell a választások eredményére, utalnom kell arra, hogy a nemzet, ha általában szigorral nyilatkozott is az ellenzékkel szemben, legmegsemmisítőbb szigorral az ellenzék árnyalat ellen nyilatkozott, amely még mindig fentartotta és bizonyos fenyegetéssel állította élénk az obstrukciót. Ugy hogy t. uraim nyugodt lélekkel mondhatom azt, hogy ha döntött és itélt a nemzet a bankkérdésben, döntött és itélt az obstrukció kérdésében is. És ha az utolsó választás eredménye a külön bank felállítása ellen nyilatkozott, talán még nagyobb erővel nyilatkozott meg az obstrukció, a parlamenti anarchia ellen.

Tisztelt uraim! Ily viszonyok között csakugyan nem értem, mi lehet az oka, mi lehet a magyarázata annak a sajátos jelenségnek, hogy ma a bankjavaslat általános vitájának tizenhetedik napján talán ép oly messze vagyunk a vita befejezésétől, mint az első napokban. És hogy egyéb jelenségek felemlítésével ne fárszszam az önök türelmét, ugyan minek tulajdonítsuk azt a jelenséget, hogy az eddig felszólalt ellenzéki szónokok közül tizennyolc biztosította magának határozati javaslatok beadása által a zárszó jogát.

A lapokban olvastam, nem tudom igaz-e, azt a magyarázatot, hogy az a hír van elterjedve a velünk szemben álló pártok között, minthogyha a kormány bizonyos obligót vállalt volna arra, hogy törvénynyé válik a bankjavaslat febr. 15-ére. S minthogyha ennek az obligónak be nem váltása nem tudom micsoda veszedelmet rejtene magában a kormányra és a többségre nézve.

Ezt én nem kérdeztem meg a kormány tagjaitól, mert igazán szégyeltem volna magamat, egy ilyen ügyüi kérdéssel fordulni hozzájuk. (Derűtség és éljenzés.) De ha az ember józanul gondolkodik a dolog felett, hát képzelheti-e azt, hogy ebben a kérdésben annak a febr. 15-iki terminusnak, vagy más terminusnak olyan kardinalis fontossága legyen, hogy ennek meg nem tartása végzetes fontossággal legyen a kormányzásra nézve. Hiszen itt nincs semmiféle érdek e világon, amely speciálisan azt kívánná, hogy február 15-ére törvény váljék a javaslatból. Hiszen ha addig nem lesz törvény ebből a javaslatból, akkor igen egyszerűen öt perc alatt egy kétsoros jegyzőkönyvvel prolongálva lesz az a terminus tovább (Ugy van!) anélkül, hogy bárminő érdek szenvedne ez alatt, anélkül, hogy bárminő hátrány, vagy alkalmatlanság származnék ebből bárkire. Hát hogy lehessen itt azt gondolni, hogy bárminő oly fontossággal bír ez a dolog, hogy oly obligót vállalt ez a kormány, amelynek be nem váltása azután isten tudja micsoda végzetes következményeket vonhatna maga után? Kellott egy bizonyos terminust bele tenni abba a megállapodásba, amely létrejött a statuskvó fenntartására, bizonyos modus vivendi megállapítására nézve, mert hiszen természetesen minden ilyen megállapodás időhöz van kötve; s én azt hiszem, hogy a kormány nagyon helytelenül járt volna el, ha tulságosan hosszú időt tett volna ide. Evvel tette volna csak ki magát annak a gyanunak, annak a vádnak, hogy vajjon micsoda

sötét hátsó gondolatok rejlenek e megett, hogy ilyen hosszú időre akar ilyen provizóriumot!

A kormány egyszerűen beállított egy olyan időt, amely alatt normális körülmények között, — tárgyilagos vita feltételeztetvén és folytatvatván, — bőségesen idő lett volna a törvényjavaslat letárgyalására. (Ugy van.) Ha most azután ez a határidő elégtelennek bizonyul, hát hiszen talán lehet azt mondani, hogy no lám, csalódott a kormány, nem sikerült a törvényt megalkottatnia addig a határidőig, amely alatt reménylette. Azt lehet mondani, hogy utóvégre sohasem kellemes valakire nézve ha bármiben csalódik.

De hát nézzük tulajdonképen miben rejlik ez a csalódás. Es itt hagyjuk egyáltalában tekinteten kívül azt, — pedig az sem közömbös szempont — hogy vajjon helyes dolog-e, hazafias dolog-e kárt okozni a nemzetnek csak azért, hogy kellemetlen helyzetbe juttassunk egy előttünk nem szimpatikus kormányt azzal, hogy egy csalódását bizonyítsuk be.

De hát lássuk, miben áll ez a dolog. Hiszen ma a mi házszabályaink mellett minden egyes javaslatnál a kisebbségtől függ az, hogy egyáltalán belátható idő alatt törvénynyé válik-e vagy sem. A legrövidebb törvényjavaslatot hónapokon, éveken át obstruálhatja a kisebbség, ha neki úgy tetszik s ha a többség megmarad a házszabályok mai keretén belül, úgy, hogy minden egyes javaslatnál a kisebbségnek helyes parlamentáris érzékétől, hazafiai belátásától van feltételezve az, hogy ebből a javaslatból valóban törvény is lehessen.

Ilyen körülmények között tehát, ha egy kormány azt a reménységét, azt a hitét fejezi ki, hogy egy törvényjavaslat egy bizonyos időn belül törvénynyé válik, evvel egyszerűen azt mondja ki, hogy: én bízom annyira a kisebbség hazafiai belátásában, helyes parlamentáris érzékében és kötelességérzetében, hogy feltésem róla, hogy nem fog a házszabályokban lefektetett jogaival visszaélni, magának a parlamentáris musnak megrontására, hanem megfelelő megvitatás után szavazásra bocsájtja a javaslatot. A kisebbségnek mindig módjában van bebizonyítani erre a kormányra, hogy ebben csalódott és ismétlem, csalódnai nem kellemes dolog. De vajjon ebben a kérdésben csalódnai kire nézve szegyen? Kire nézve blamázs? A többségre nézve-e, vagy a kisebbségre, nézve? Ezt azután minden egyes elfogulatlan ember belátására bízhatom.

Tisztelt uraim! Ha itt sikerül csakugyan a kisebbségnek azt a kellemetlenséget okozni a kormánynak, hogy február 15-ére a törvény nem jön létre, erre saját magáról dokumentálja azt, hogy egy ilyen kérdésben, amelyben döntött a nemzet, nem azt az időt fordítják rá a Ház és a nemzet idejéből, amely szükséges arra, hogy az érvek harcát megvívassuk, hogy a kölcsönös kapacitáció s a nemzeti közvélemény felvilágosításainak munkáját elvégezhesük, hanem igenis felhasználjuk a házszabályokban minden kisebbség számára biztosított korlátlan jogokat arra, hogy heteket és hónapokat felesereljünk el az ország idejéből, (Ugy van!), olyan heteket és olyan hónapokat, amelyekre valóban égető szükség volna, hogy végre valahára ismét produktív munka folyhasson a magyar törvényhozásban. (Élénk helyeslés.)

Es, tisztelt uraim, én nem akadok fenn azon a kérdésen, hogy ezek a jelenségek, amiket a legutóbbi hetekben láttunk, nevezhető-e már obstrukciónak, vagy sem, először, mert a nevekkel sohasem törődtem sokat, hanem mindig csak a tényekkel; másodsor: mert hiszen egyre megy, akár obstrukcióval állunk szemben, a szó valódi értelmében, vagyis egy olyan átgondolt, elszánt merénnyel (ugy van), a melyik fel akarja forgatni a parlamentáriszmust, amelyik meg akarja ölni a magyar törvényhozás akcióképességét, amely anarchiába és tehetetlenségbe akarja sodorni a magyar képviselőházat (Ugy van!), akár pedig, ami talán nem is olyan sokkal kevésbé rossz, egyszerű meg gondolatlan időfecsérléssel (Ugy van!), az ország becses és drága idejének léha, megfontolatlan elfecsérlésével: mind a két esetben olyan szomorú jelenséggel állunk szemben, amelynek láttára talán nem késő még, de mindenesetre itt az utolsó óra, hogy egy komoly intő, egy komoly kérő szót intézzünk mindazokhoz, akik a magyar nemzet jóvoltát és a magyar parla-

mentarizmus becsületét valóban szívükön viselik. (Hosszas élénk tetszés, éljenzés és taps.)

Tisztelt uraim! Talán a legutóbbi évek tapasztalatai után, talán azután a magatartás után, amelyet az én csekély személyem a legutóbbi években tanúsított, volna bizonyos erkölcsi jogosultságom arra, hogy ezt a kérés szövegét, amely nem fenyegetés, — isten mentesen — nem is tanácsolás, de igazán a honfiai aggodalom által sugalmazott kérés, ezt a kérés szövegét én intézzem az ellenzék vezetőjéhez. (Élénk tetszés, éljenzés és taps.) Hiszen lehetetlen, hogy a legutóbbi évek tanulságait olyan hirtelen elfelejtették volna. Hiszen az isten szerelméért, gondolják meg, hogy az életnek minő keserves leckéjén mentek ők át az utóbbi időben, mennyi tapasztalattal gazdagabban és mennyi illúzióval szegényebben tértek ők vissza arról a helyről, amelyre, meg vagyok róla győződve, jóhiszemű illúziók által hajtva teljesíthetetlennek bizonyult reményekkel és beválthatatlanoknak bizonyult ígéretek duzzadt vitorláival ezvitek levés évvel ezelőtt. (Ugy van.) Gondolják meg, mennyi akadályul szolgált nekik e működésükben ellenzéki multjuknak nem egy keserves emléke! Gondolják meg, hogy ők láthatták, tapasztalhatták az életből, hogy mennyi kárt okozott ennek az nemzetnek az, hogy évek során át produktív, haladó munka helyett krízisből krízisbe sodortatott és hányattatott s a maga mindennapi életének vergődő existenciáját alig folytathatta tovább. (Ugy van.)

Hiszen valóban felemelő és megnyugtató kép volt még a legutóbbi választási küzdelmek leghevesebb pillanatai között is, hogy a magyar közélet kezdett nemesebb, tisztultabb formákat felvenni, kezdett eltávolodni a multaknak, leginkább a közelmultaknak legviszátetszőbb jelenségétől. Hát istenem, hát olyan hamar tudunk felejteni, oly hamar tudunk a régi hibákba, a régi bűnökbe visszajutni, hogy immár azon fogjuk a legközelebbi időkben észrevenni magunkat, hogy visszaestünk a magyar parlamentarizmusnak legkárosabb, legsötétebb jelenségei közé, hogy folytatjuk a mi meggondolatlan, elvakult küzdelmünket ott, ahol öt-hat évvel ezelőtt abba hagytuk; mint hogyha be se következett volna az életnek, a sorsnak mindama a keserves tanítása, amit ez az öt-hat év rejt magában minden becsületesen gondolkozó magyar hazafi számára. (Zajos tetszés és taps.)

Hát tisztelt uraim! Ma még nem késő, a huszonegyedik órában fordulok, ismételtén azzal a kéréssel minden becsületesen gondolkozó magyar emberhez, hogy gondoljuk meg: miszerint a magyar parlamentarizmus valóban közös kincsünk pártkülönbség nélkül mindnyájunknak. (Ugy van!) Legdrágább kincse a magyar nemzetnek és a nemzet fennmaradásának, szabad gondolkozásának, függetlenségének egyedüli biztos záloga. (Ugy van!) Hát vigyázzunk reá! Az a kéz, amelyet ellenfeleinkre emelünk, az ne ejtsen sebet magán azon az intézményen, amely nem egyeseké, nem is pártoké, de magáé a nemzeté, (Ugy van! Élénk tetszés és éljenzés.) amely nem egyeseknek, nem pártoknak, de a nemzetnek biztosít jogokat; a nemzet számára kell, hogy megvesse egy szebb és jobb jövőnek alapjait. (Hosszas tetszés, helyeslés, éljenzés, taps.) Poharamat arra ürítem, hogy a magyar közélet folyjon tovább pezsgő, duzzadó élettel, vívjuk meg az eszmék harcát erős meggyőződéssel; ebben a küzdelemben ha kell adjunk és fogadjunk el sebet, hisz az közönyös a nemzetre nézve az a seb, amely egyeseket ér, de óvjuk, becsüljük, ápoljuk mindnyájan közös erővel, vállalva a nemzetnek nagy kincseit, azokat a kincseket, amelyeknek megőrzése, gondozása és fejlesztése szent kötelessége mindazoknak, akik a nemzet egy vagy más részének megbízásában részt veszünk a nemzet közéletében. (Helyeslés, taps.) A magyar nemzeti közélet megtisztult nemesebb jövőjére ürítem poharamat. (Hosszszantartó, élénk tetszés, helyeslés, éljenzés és taps.)

Harsogó éljen fogadta Tisza István nagy politikai megnyilatkozását. Nemsokára felállott Kronstein Vilmos dr. orvos és rövid beszédet mondott. Még félóráig volt együtt a társaság, amely aztán éjfél előtt szétoszlott. A jelen voltak dicséretileg nyilatkoztak Braun Gusztáv konyhájáról.

Csalással szerzett kitüntetés.

(Megvásárolt öngyilkosjelölt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 28.

Ha valakit a bíróság szabadságvesztéssel sújt és ezen felül még a polgári jogait is fel-függeszti megszabott időre vagy örökre meg is fosztja attól, a jogerőre emelkedett ítélet közli az elítelt politikai hatóságával. Ez azért történik, hogy részint közjogi funkciók teljesítésénél visszaélés ne történhessék, ne gyakorolhasson például valaki választói jogot, a ki nek polgári jogait a bíróság szünetelteti, másrészt pedig a politikai hatóság a rendőrséget is értesítve az ítéletről, megkönyíti annak megfigyelő, ellenőrző szolgálatát.

Az ország legkeletibb határáról, a csikszeredai törvényszéktől jött ma egy jogerőre emelkedett ítélet Arad város polgármesteri hivatalához, mely egy nem közönséges bűnügybe elmarasztalt ember sorsáról értesíti a hatóságot és tudatja vele, hogy az illetőt két évre eltiltotta polgári jogainak gyakorlásától. Az elítelt ugyan már évek óta nem lakik Aradon, de ingatlan része után itt adófizető és mint ilyen a választói névjegyzékben is szerepel.

Körülbelül tizenöt esztendeje sorozták be a 33. gyalogezred kötelékébe gyalogosnak Weisz Gábort, egy aradi vásáros kereskedőnek hűt gimnáziumi osztályt végzett fiát. A fiatalembert egy esztendei tanulás választotta el attól, hogy érettségét tegyen és így az önkéntességi jogot megszerezze, de valami szerelmi regény miatt feltűnés nélkül eltávolították az iskolából és kedvét veszítve elhanyagolta a tanulást. Magántisztviselő lett és az irodából került a katonasághoz. A századnál csak két hónapig szolgált, mert a számvevő altiszti iskolába vezérelték, ahonnan a tanfolyam elvégzése után az ezredirodában alkalmazták munkára. Egy év múlva szakaszvezető lett és mint ilyen fejezte be a rendes sorhadi szolgálatot a közös hadseregben.

A katonai életet azonban annyira megkedvelte, hogy nem is tért le többé a pályáról. A csendőrséghez vétette fel magát. Azzal biztatták, hogy csak rövid ideig teljesít külső szolgálatot és csakhamar irodában helyezik el valamely parancsnokságnál, ahol örökös kenyere lesz. Ebből azonban nem lett semmi. Weisz, aki időközben Keményre magyarosította a nevét, oly kitűnő nyomozó talentumnak bizonyult, hogy felebbvalói figyelmessé lettek reá. A vidéki őrsről felkerült a fővárosba, ahol a csendőrlégénységi tanfolyamhoz, mint oktatót osztották be.

Három évet töltött Budapesten, időközben őrmester lett és mikor legutóbb a járásőrmesteri állásokat kreálták, Keményt elhelyezték Erdélybe, a hol nehéz volt a szolgálat és éppen ezért az egyik legkiválóbb altisztre bízták Csikmegye gyergyószentmiklósi járás vezetését. Itt nagyon megszerették a daliás, intelligens és erélyes őrmestert, aki valóságos áldása volt a szegény népek, akiket az uzsorások szipolyoztak. Kemény megnősült, családot alapított és házassága révén elég jó anyagi viszonyok közé jutott.

A házassága azonban a veszte lett a derék embernek.

Az őrmester felesége végtelenül ambiciózus asszony volt, akinek leghőbb vágyát az alkotta, hogy a férje kiemelkedjék az őrmestersorból. Polytonosan ösztönözte valami rendkívüli cselekedet elkövetésére. Asszonyi niuságát nem elégitette ki, hogy Kemény felebbvalói részéről folytonos dicséretben, külön jutalomban részesült.

— A mezővároska társadalmát valami rendkívüli megkülönböztető „kitüntetéssel” kellene meglepni — szónokolta az asszony napjában háromszor, aki azt hitte, hogy az altisztnak járó érdemre mellette legalább a „tekintetes asszony” cím is jár.

És a kemény katona ember hajlott az asszony szavára. Annyira hatott rá a feleségének a fényes jövőt elképzelő élénk fantáziája, hogy maga is bizni kezdett egy érdemrend büvös hatásában, mely őt a többiek fej fölé emelné és tudja az ég micsoda karriert nyitna meg előtte.

De mi módon jut egy csendőrmester érdemrendhez. Nincs háború, nincs pestis és másféle közveszély, nagyobb bűnügy sem fordult elő azon a vidéken, amelyért jogosan várhatná az ember a dekorációt. Sőt még csak egy nagyobb tüzeset sem adódott, hogy az ember valakinek az életét megmenthesse és a királyi kegy megnyilatkozását provokálhassa.

— Ha nincs tűz, van víz — gondolta magában az asszony, akiben egy diplomata ravaszsga veszett el. Ki kell menteni valakit a vízből. Itt folyik a város mellett az Olt, elég veszély leselkedik arra, aki a hullámai közé kerül. Aki az Oltból embert élve fog ki, az bátor életmentésért bizonyára megkapja az ezüst érdemkeresztet.

— Az öngyilkosok csak nem jönnek el máhózzánk, hogy bejelentsék tragikus szándékukat és én meg nem állhatok egész nap az Olt partján, hogy a vízbeugrókat lessem — mondta egy józan pillanatában Kemény a feleségének, akit szörnyen bántott a férje gyámoatlansága.

Kell is lesni a véletlent. Ha nincs alkalom, csinálni fogunk. Száz koronaért egy szegény ördög mindég akad, aki hideg fürdőt vesz és akit te „életed kockáztatásával kiragadsz a bullámok közül.”

— Asszony ez bűn, az csalás, ez a kenyérünkbe kerül, ha kitudódik — védekezett az asszony hálójába került ember.

— Ki merne ellened vallani — bátorította a nő és a szerencsétlen ember el is hitte, hogy ő ellene vallani senki sem merne. Nem volt nehéz a gyergyói havasokban olyan szegény földhöz ragadt móczot találni, aki a hatalmas csendőrmester kedvéért hajlandó volt élete legnagyobb ellenségével: a vízzel közelebbi ismeretségbe kerülni. Az ígért jutalom hallatára pedig talán még azt is megígérte, hogy komolyan öngyilkos lesz.

Bármely színpadi rendezőnek dicsőségére való inscenizozott vízbe fulási és mentési jelenet megtörtént. A nagy eseménynek híre ment és hogy néhány szóval elmondjuk az eseményeket, Kemény Gábor mellé néhány hónap múlva ezüst érdemkereszt díszítette. A hivatalos lap megírta, hogy a hátor életmentő a „saját élete kockáztatásával” szerzett érdemet a kitüntetésre.

A szegény mócz, aki életében először és utoljára vett hidegfürdőt, megkapta a száz koronát.

Valahol azonban nagyon bepálinkázhatott a dáriusi kincsből és eljárta a szája. Eldicsékedett, hogy mennyi pénze van és a barátai addig faggatták, míg elmondta a rengeteg summa eredetének történetét.

— No barátom, te egész életedre boldog vagy — mondotta egy pálinkás pajtása az öngyilkosnak. Én katona voltam és tudom, hogy az őrmester ur a kereszthez még naponta husz krajcár „oulagot” kap. Minek kell neki az a pénz? Van neki elég! Eredj el hozzá és mond neki, ha nem adja neked feljelented.

A mócz átlátta a tanács célirányos voltát,

Telkereste az őrmestert és mozgásba hozta az első prést. Ez ugyan kidobással, lelövélssel fenyegette a kedélyes parasztot, de ez nem ijedt meg. Tudta már, hogy mit csinál. Célt ért és hónapokon át minden elsején megjelent a hat forintokért. Vig életet élt és fizette a pálinkát. Természetes, hogy akadt újabb felvilágosító is, és ez az előbbinél hatalmasabb srófot adott a paraszt kezébe, aki egész természetesnek találta, hogy az őrmester őt elartassa.

Megindult a zsarolás lavínja. A paraszt folyton gyarapodott az őrmester pedig szegényedett. Teljesen kifosztotta az önkéntes öngyilkossal szövetkezett zsaroló banda a szerencsétlen csendőrt, aki még adósságokat is csinált, hogy esetleges árulóját elnémita.

Mikor végleg megunt már a kegyetlen szipolyozást és elkeseredésében kidobta a piécát, ez az őrmestertől egyenesen a csikszeredai törvényszékre ment és ott feljelentést tett.

Kemény jóakaróinak sikerült annyit kieszközölniök, hogy lemondhasson rangjáról és polgári bírósághoz került az ügy. Börtönre ítélték és polgári jogaitól is megfosztották.

Erről értesült ma a csikszeredai törvényszék átiratából az aradi polgármesteri hivatal.

Az aradi színpadról.

A Huszár.

HIREK.

Aki tévedésből

a feleségét gyilkolta meg.

Távirati tudósítás.

Arad, január 28.

Nyitra vármegye egy kis falujának határában ma borzalmas tragédia játszódott le.

Tegnap estefelé éppen lefeküdni készült Tóth Péter váltóőr, aki a Bazin-Szakolcai helyi érdekű vasut 69. számú őrházában lakik, mikor egy parasztasszony kopogtatott az ajtón.

— Adjon isten jó estét jó emberek — köszöntötte — a szobában levő házaspárt. Adjának nekem éjjeli szállást. Rám esteledett, nem érek már a faluba és az utszéi csárdába se akarok betérni, mert *ötezer korona van nálam.*

— Szívesen látjuk jó asszony — felelt az őr, aki ebben a pillanatban elhatározta, hogy megöli és kirabolja az asszonyt, akinek a feleségével egy ágyban juttatott fekvőhelyet.

Mikor az asszonyok elaludtak, Tóth kiszökött a lakásból és a vasuti töltés mellett gödröt ásott, hogy abban a gyilkosság után vendégét eltemesse.

Visszalopódzott a szobába és egy élesre

font konyhakéssel közeledett az ágyhoz. *Hatalmas szurással döfte a kést a kívül fekvő nő szívébe, aki nyomban meghalt.*

Mikor a meggyilkolt asszony szívéből kifröcsesendő meleg vér érte a másik nő arcát ez felébredt és felsikoltott. Tóth ekkor tudta meg, hogy mit cselekedett. *A saját feleségét ölte meg.* Az asszonyok ugyanis míg az őr a gödröt ásott, eleseréltek fekvő helyüket. Az őr megmészökött.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 28-án az időjárás: fagypontról körüli hőmérséklet, elvéve csapadék.

— Az aradmegyei takarékpénztár legközelebbi közgyűlésén *Vásárhelyi Józsefet* igazgatósági tagnak fogja megválasztani.

— Vizsgálat a szabadkai választás miatt. *Budapestről* jelentik: Az általános választások alkalmával tudvalevőleg Szabadka II. kerületében *Vojnich Sándor* munkapárti jelöltet választották meg Pleszkovich Lukács függetlenséggel szemben. A kisebbségben maradt párt megpeticionálta a mandátumot. A petíciót ma tárgyalta a Kuria I. választási tanácsa, amely elrendelte a vizsgálatot, s annak foganatosításával a szegedi kir. ítélőtáblát bízta meg.

— *Görgey Artur* újabb halálhíre. *Budapestről* jelentik: Ma délelőtt az a hír terjedt el a fővárosban, hogy *Görgey Artur* nagyon rosszul van s a halállal vívódik. Ez a hír nem felel meg a valóságnak, annyi igaz, hogy *Görgey* rosszabbul van, mint tegnap, ereje is hanyatlott, de közvetlen veszély nem fenyegeti életét. A kósza híresztelés onnan eredt, hogy *Görgey*, aki e hó harmincadikán ünnepli születésének kilenevenedik évfordulóját, az utóbbi napokban igen sok látogatót fogadott s a sok beszélgetés annyira kimerítette, hogy kezelő orvosa *Korányi Sándor* dr. báró megtiltotta, hogy hozzá bárkit is bebocsássonak. A visszautasított látogatók terjesztették aztán a rémhíreket.

— *Prohászka püspök* Aradon. *Lakatos Ottó* dr. minorita rendfőnök meghívására *Prohászka Ottokár* dr. székesfehérvári püspök husvét tájéka Aradon konferenciát fog tartani. A nagy elméjű főpástornak mult években tartott gyönyörű konferenciái még ma is emlékeztetnek s mostani Aradra jövetele a husvétünnepek kimagasló eseménye lesz.

— A népszámlálás Aradmegyében. Nagykamarás község lakossága Bánkut pusztával együtt — amint a napokban befejezett népszámlálás adatai mutatják — 3604 lélek. Az utolsó népszámlálás óta a szaporulat 502.

— Vasuti kisiklás. *Temesszentandrás* mellett ma este kisiklott egy tehervonat, amely eltorlaszolta a vágányokat. Emiatt az Arad felé jövő esti személyvonat két órát késett. Aradról segélyvonatot küldtek s átszállással tartották fön a közlekedést. A kisiklásnál senki se sérült meg.

— Titokzatos öngyilkosság. *Balassagyarmatról* táviratozzák: *Jakobovics József* balassagyarmati ügyvéd, nyug. kir. táblabíró a balassagyarmati kaszinó igazgatója, akia már régebben a beszámíthatatlanság tünetei mutatkoztak, péntek este eltűnt lakásáról. Később téli kabátját az *Ipoly* hidján megtalálták. Azt hiszik, hogy *Jakobovics* öngyilkos lett. Holttestét keresik az *Ipoly*ban.

— Borzalmas családirtás. *Bocumból* jelentik: *Reitenbach* nevű ember késsel rátámadt feleségére és súlyosan megsebesítette, majd négy gyermekét felakasztotta s végül, ő maga is öngyilkosságot követett el. Mire a borzalmas tette rájöttek a gyilkos és négy gyermeke már halott volt, az asszonyt haldokolva szállították be a kórházba.

— Az aradi Filharmonia Egyesület febr. hó 5-én rendezti egy éti zenekarával *Zellner Sándor* karmester vezényleseivel harmadik bérlői hangversenyét, melynek minden száma különös érdekességgel bír. *Goldmark Sakuntala nyitánya* a *Kölcsey* Egyet által nemrégiben az ősz mester 80. születésnapja alkalmából rendezett *Goldmark-esté* hatása alatt megnyilvánult közkívánatra vétetett a műsorba. *Beethoven Pastoralé szimfóniája*, melyet a budapesti filharmonikusok legutolsó jan. 25-i hangversenyükön az ideai Beethoven szimfónia ciklusban a sorrend szerint mint hatodika adtak, Aradon először kerül bemutatásra s az eddig eljátszott, I, II., III. (Eroica) és V. (sois-szimfónia) után, melyeket filharmonikusaink az elmúlt években előadtak, Beethoven sokkal hatalmasabb arányokban tünteti fel a programzene e hathatatlanságával. A francia *Massenet*, kinek legújabb operája, a *Don Quichote*, a napokban került csak színre óriási sikerrel, „*Nápolyi jelenetek*” c. saite-jével szerepel a műsoron, melyet a pár év előtt elhunyt *Dvorzsák*, a csehek *Griegje*, zár be „*Szláv tancaival*”. Jegyek *Scherhag* és *Fia* női kézimunkakereskedésében kapnatók (*Andrássy-tér Hermann-palota*.)

— Halálozás. Súlyos csapás érte *Lukáts Jenő* dr. főorvost; édes anyja özv. *Lukáts Kálmán*né január 28-án Budapesten meghalt.

— Halál helyett menyegző. *Kecskemétről* írják ezt a furcsa históriát: a napokban egy ábrándos szemű, szép és felette erzekény apari leány, *B. H.* megunt a az életét. Nem tudta elviselni, hogy az, akire szívdobogva gondolt álmatlan éjszakáinkint, nem az ő puna ölelesere vagyott. *S. B.* a konyörtelen csábító kikacagta a szerelmes leányt, ki nagy banatában nekivágott a sötét éjszakának és meg sem állott, amíg a *Tisza* partjáig nem ért. Elkeseredett, könnyező szemekkel nézte a vizet és nálaos gondolatok születtek meg szerelemtől megzavart agyában. Meg egy bucsupillantást vetett erre a gonosz és fekete világra és egy hangos sikoltással a hullámok köze vetette magát. Azonban a következő pillanatban megiepetéssel vegyes borzongással tapasztalta, hogy a *Tisza* vize azon a tajon nem is annyira meleg, mint inkább zavaros és hideg. Hangosan kiabálni kezdett és kiáltozásának eredménye lett, mert valahonnan a koromsötétségű előtűnik egy karcsú, magas férfialak, aki rögtön a leány utána vetette magát és izmos karjain a partra szállította. A nálaos szándékot kiölte a hideg víz a leány fejecskejeből, annak okát is elfeledte és szemel a bator életmentő dalias alakjan akadtak meg. Nézte, nézte es egyszer csak hangos sirással a nyakába borult es kijelentette, hogy ha nem lehet az öve, hát vissza megy a *Tisza* kavargó hullámai közé. Az életmentő ifju bamulattal s örömmel hallotta, hogy a szép leány őt szerette meg. Természetes, hogy igent mondott. Most már csak napok kérdése es tanuk előtt tett esküvel bizonyítani fogják, hogy elvalaszthatatlanul egymás melé sodorta őket egy hűten szerető.

— Inkább a balált. *Sopronból* jelentik: A határrendőrség elfogta *Bedő Imre* keszthelyi legényt, aki a 9. huszárezred nezsideri zászlóaljánál szolgált, ahonnan mintegy tíz nappal ezelőtt megszökött. *Bedő* előbb a 48. gyalogezrednél szolgált, onnan tették át a huszárokhöz. *Bedő* ekkor kijelentette, hogy inkább megöli magát, de nem szolgál a huszároknál. A szökött huszárt a katonai hatóság vette őrizet alá.

— Köszönetnyilvánítás. Az izr. népkonyha részére az e mult heten a következő adományok folytak be: *Neuman Samu* 100 K, *Szabó Albert*né 20 K, *Kell Manoné* dr. *Jellinek Henrik*né, *Labl Gyuláné*, özv. *Basch Lipot*né 10-10 K, *Ransburg Flóra* 5 K H. F. 4 K, továbbá a *Szécheni gőzmozgómű* csak listet adományozott, mely sz.ves adományokért ez utca mond halás köszönetet az elnöknek. A véda-szonyi tisztet a jövő héten: *Montag Sandorné*, dr. *Somogyi Gyuláné*, és *Hajós Árpádné* urnőgyek töltik be.

— **Leleplezett anarchista szövetség.** Szent Pétervárról jelentik Londonba: Az orosz belügyminiszter egy emlékiratot dolgozott ki, amelyben egy orosz-angol anarchista szövetséget leplez le. *Rodanovits* nevű anarchista volt az első, aki ez előtt nyolc évvel megalakította Szent Pétervárott az első anarchista társaságot. Később Londonba ment, nemsokkal később Rodanovits visszatért Bielostokba. Ott egy társaságot alakított, amely sok rablást és gyilkosságot követett el, főleg állami vagyont raboltak, amit ők kisajátításnak neveztek el. Ennek a társaságnak tagja Zuda Groman nevű anarchista, aki Londonban Fekete lobogó címen egy ujságot adott ki. Ez az anarchista társaság Varsóban 1907-ben a német császár ellen merényletet határozott el. A társaság a merénylet végrehajtására négy tagot küldött ki Charlottenburgba. A kiküldöttek sokáig halogatták a kivítelt, mire a Vlnában tartott gyűlés két desperadót küldött ki, hogy a merényletet mielőbb végrehajtsák. Ez azonban nem sikerült, mert az egyik anarchistát elfogták, a másik pedig öngyilkosságot követett el.

— **Három vércsepp a gyászkeresztes levélben.** Nagyváradról írják: a múlt év február havának egyik ködös hideg éjszakáján a hirted Mesterfiúk kődör mögött törtek be Pollatsek Zsigmond zöldfa-utcai ékszerüzletébe s gazdag zsákmányukkal a kora hajnali szürkületben sikeresen el is menekültek. Az aranyzsabadság azonban nem tartott sokáig, a rendőrség elcsípte a tolvajokat az orgazdákkal együtt s nemrégén már a kir. tábla is mondta felettük ítéletet másodfokon. A törvényszéki tárgyalás előtt Pollatsek Zsigmond névtelen levelet kapott. Rövid pár sorból állott az egész: A nálál fia vagy, ha a vádlottak megbüntetését kívánod. A levél írása feltűnően hasonlított a Mester Rózi írásához. Meg is indult a rendőrségi vizsgálat, de miután a gyanúsított er sen tagadott, minden eredmény nélkül rövidesen le is fejeződött. Tegnap reggel Pollatsek Zsigmond újabb fenyegető levelet kapott. Rossz, kezdetleges írással volt megcímelve a feketekeretes levélboríték: T. Polácsok Zsigmond ékszerész Helyben. Zöldfa-utca. A gyászkeretes levélben pedig ez állott: „Tisztelt Polácsok ur! Ne gondolja még nem felejtkeztem el ígéretünket be fogjuk váltani a legközelebb. Vigyáz? Te, kutya! Tudod azt a régi mondást, hogy a magyar be tartja ígérete. Hát én azt ígértem a levelemben, hogy a kutya izza meg a veredem. Kel ékszer! kel? hát keljen egy golyó vagy bot vagy mi által szeretnél kimenni. Bucsuz el családodtól minden nap mer mikor jön a kedvező alkalom kimulsz, megszüntél élni. Nekünk nem kel az ékszer. Pedig könnyen hozzá jutnánk könyvedben mint a te életedhez, Jézus hogy vigyáz? Barátain szenvednek, rossz mint-ha meg lennének halva. Te még örülhetsz.

Itt küldök három vérfoltot annak a jelétül hogy neked háromszori kísérés után ki meg kel ●●● (itt három nagy vércsepp van) dölni mint a kutya Tisztelettel nevezem a régi Foglalkozásom a tavalyi Én irtam akárki.“ Ezt a fenyegető levelet Pollatsek Zsigmond nyomában felvitte a rendőrségre s kérte Eleméry Ferenc tb. főkapitányt a nyomozás megindításra. A főkapitány Ehrlich Imre rendőrtisztviselőnek és Vass Károly detektívnek osztotta ki az ügyet, akiknek már sikerült annyit megállapítani, hogy a levelet a vasúti állomáson levő postaszekrénybe dobtak be szerdán este. Az írás nem hasonlít ugyan a Mesterleányok írásához, de azért nagyon valószínűnek tartják, hogy a levelet csakis a Mester-család valamelyik tagja küldte Pollatsek Zsigmond ékszerésznek.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 27—28-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságot kötöttek jelentettek: *Született:* Boksa Demeter szolgának Demeter nevű fia. Popa Tivadar vasúti fékezőnek Gyula nevű fia. *Meghalt:* Hum Anna 28 éves. Özv. Gallovics Károlyné 75 éves. Badovics József 75 éves. Moldován Ferenc 10 éves fiú. Melitoritz Ervin 11 napos lányka. *Házasságot kötött:* Ferenczy Kázmér állomás felügyelő Kolumbán Karolinával. Fekete Sándor máv. gyakor-nok Brinzei Máriával. Schönegger András cserepes-géd Fodor Erzsébettel.

— **Felülfizetések az e hó 14-én megtartott katolikus bálon:** Alledorfer Endre 4 kor., Almássy Dénes gróf 12 kor., Almássy T. Pál 10 kor., And-rényi Károly báró 100 kor., Bánhidy Antal báró 50 kor., Bertho Béla 1 kor., Czárán Géza 5 kor., Deschán Péter és reje Kurtics 6 kor., Fehér Ala-dár hittanár 20 kor., Fessler Károly 10 kor., Fábry Sándor dr. 10 kor., Gutzjahr Mihály 38 kor., gróf Hunyady Károlyné S. borsin 100 kor., Hoffman Antal 10 kor., Heinrich Sándor 20 kor., ifj. Haasz Antal 4 kor., Institoris Kálmán 10 kor., Jánossy Győző 3 kor., Kádbó János dr. 4 kor., Konkoly Barna 10 kor., Lakatos Ottó dr., min. rendfőnök 25 kor., Lukács Gyula 8 kor., Lócs Rezső 10 kor., Monay Ferenc dr., min. titkár 20 kor., Maresch Gyula 5 kor., N. N. 10 kor., N. N. 4 kor., N. N. 4 kor., N. N. 3 kor., N. N. 1 kor., N. N. 1 kor., Nyári Béla nyug. rendőrkapitány 10 kor., Nyári Vilmos 10 kor., Otten-berg Tivadar 30 kor., Priegl István dr. 4 kor., Prokopp Jenő dr. 3 kor., Pálgári takarékpénztár 50 kor., örgróf Pallavicini Alfrédné Ujarad 50 kor., Pallavicini Alfréd örgróf Ujarad 50 kor., Papp János gör. kel. rom. püspök 10 kor., Rácz Márton Mon-dorlay 5 kor., özv. Purgly Lajosné 10 kor., Sár-mezey Endre 5 kor., Sármezey Árpád 10 kor., Schöder Mária Kütös 6 kor., Schäffer Henrik 10 kor., Seidner Bernát 20 kor., Szalay Antal (Arad) 10 kor., Szathmáry Károly 10 kor., Vásárhelyi József 8 kor., Wenckheim Frigyes gróf Ó-Kigyós 100 kor., Urbán Péter 10 kor. Összesen 939 korona. A felülfizetésekért köszönetet mond a bál elnöksége. 440

— **Az aradi szegénytanulók konyhájában a jövő héten felügyelnek:** Poros Ivánné és Green Nándorné. Küldemények: Mokry Jenőné 180 drb. cukrász süteményt. Halás köszönetet mond: özv. Hauserné, ezredesné.

— **Leltár előtt, melyen leszállított árban lesznek eladva női selyem és bőrtáskák,** utazó-készletek, fűzők, pénz és szivartárcák, man-icür és bőrgondníturák, látósvék és más diz-niű, pipere és illatszerek Hegedűs Gyula kefe, pipere- és illatszerekkereskedésében, Arad, An-drássy-tér 15. 228

— **Az ügyvédi gyakorlat meghosszabbítása.** Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap múlva törvény lesz, mind azok, akik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. Akik azt akarják, hogy az új törvény reájuk ki ne hasson és így két évet nyerjenek, forduljanak a Dr. Dobó jogi szemináriumhoz (Kölcsvár, Bolyai-u 3.) melynek segítségével hat hét alatt letehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállított egyetemi rendszerváltozások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az in-tézet kikölcsönzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteit, melyekből otthon előkészült jelölteket rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A „Jogi vizsgák letétele“ c. most megjelent könyvet díjmentesen megküldi. 191

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére,** — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 101

Amiket Bécsben láttunk.

Írta: Marosjárai Rozsnyay Ilonka.

Régi vágyam teljesült az elmúlt hónapok-ban: meglátogattam Bécsét, az osztrák császár-várost, amelyről oly sok szép és nevelő, magyaroknak annyi fájó szót okozó híreket hallottam már. A nagy, titokzatos sejtelmekkel teli város — az öregségében is örökifjú Bécs — maga a ragyogás, a fény, a pompa közép-pontja, amely elszédít káprázatos erejével.

Kocsink a Kärtnerstrasséba vitt bennünket, a hol a Károly-főherceg szállóban volt a lakásunk. Legelőször természetesen a Szent István templomba mentünk, gyönyörű, de hatalmas épület. Bent már felhomály honolt és ábita os csendben hullámkzik az emberáradat ki és be. A templom alapkövét 1144-ben tette le II. Hen-rik herceg, II. Albert kibővítette és jelenlegi alakját IV. Rudolf és IV. Albert alatt érte el. Alakja a latin keresztéhez hasonlít. Négy tornya van a székesegyháznak, kettő déli homlokzatán román stílusban építve, ezeket pogánvtornyoknak nevezik, 64 méter magasak; keletnek áll a másik két torony, mely-k közül az egyik befe-jezetlen maradt, de később 1579-ben egy lezáró disszel fejezték be s evvel együtt 65 méter magassá lett. A keleti részét a főtoronynak 1431-ben fejezték be. 1859-ben restaurálták a templomtornyot, melyet 1864-ben Schmidt, a székesegyház építőmestere szerencsésen be is fejezett. Jelenleg a déli torony 137 méter magas és csak a kölni, ulmi és strassburgi székes-egyházak magasabbak ennél. Harangját a török-ökktől 1711-ben elfoglalt ágyukból ontották.

Az óriás kapu néven ismert főbejárata a régi időkbeli való, de most csak nagy templom-ünnepéyek alkalmával nyitják meg. Két be-járata van még délnek és kettő északnak, ezek a leggyönyörűbb gót-stílusban épültek. Az óriás-kapu két oldalán van a kereszt- és elgíus-kápolna a nagy tornyokén pedig a keresztelő és Borbála-kápolna. Az oltárok között a leg-szebb a főoltár. Mesteri munka az 1430-ban Pilgrim mester által épített 9 méter magas szószék. Továbbá gyönyörűek a XV. századbéli padok, nemkülönben szépek még az ü egfest-mények, az óriási orgona Neuhauser mester-műve és a keresztelő medence. Szemben a Szt.-István templommal van az érseki palota, mely 1641-ben épült, a déli kapuval szemben van a papnövelde.

Megcsodálva e gyönyörű templomot, kilé-pünk az utcára s tovább bolyongunk a nyüzsgő emberáradatban. Vacsora után egy Aradról Wienbe került ismerőssel a Ronacher mulatóba mentünk.

Másnap korán kelve elindultunk, hogy a kapucinusok sír-oltáiban Erzsébet dicső emlékü királynénk koporsójára virágot vegyünk. A templom sarkán mosolygó képű, term. tes virág-árusnétól vérpírós és fehér rózsát vásároltam. Megemlítjük, hogy a királyné koporsójára vesz-zük a virágot.

— Hát a nagyságáék magyarok, — kérdi széles mosollyal a derék virágárusnő.

— Isten áldja meg magukat erte.

— Talán maga is magyar — kérdém mosolyogva.

— Magyar vagyok bizony, kérem alássan (Kissé tóros volt a kiejtése).

A szép rózsákat karunkra fektetve, belép-tünk a kapucinus zárdába, a hol a folyosón már nagy társaság várakozott.

— Meg várn kell, mert egy másik társaság vanfenn, — szolt egy öreg baci.

Meglepett ez a rend és udvariasság, melyet fájdalom, a mi ragyogó szép fővárosunkban hiába keresünk. Baloldalra tömörülve állt a növekvő társaság, a jobb oldalt teljesen szaba-don hagyva. Végre kinyit az ajtó és lassan jött fel a sirboltból a másik csoport. Nincs itt tolokodás, lököcsés, tyukszemtiprás. Egy kapu-cinus barát levezetett bennünket a sirboltba. Kissé hűvös, világos a sirbolt, amelyben a Habsburgház 132 tagja alussza örök álmát. Leg-szebb a Habsburg Lotheringeni család koporsója közül Maria Teréziáé. Maria Terézia férjével, Ferenc István Lotheringeli herceggel van el-temetve: a szarkofág tetején felig ülő helyzet-ben életnagyságu szobraik igen szép meg II. József császár koporsója is. A mi felejthet-leen Erzsébet királynénk koporsója igen egy-szerű. Mellette van Rudolf trónörökös koporsója.

SALVATOR

kiváló bőr- és
lithiumos
gyógyforrás.

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyuvíz.

;) Kapható ásványvízkereskedésekben és
gyógyszertárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipőcai Salvatorforrás-vállalat,
Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

a két közt a magyar nők által felállított csodaszép síremlék: a töviskoszorút nyújtó anygyal. A sírboltban fekszik a szegény kis Sasfiók, a szép szőke kis reichstadti herceg. Miután előzetes bejelentés nélkül a királyné koporsójára virágot tenni nem szabad, így rózsáinkat a kis reichstadti herceg koporsójára tettük. Ebben a sírboltban alusza örök álmát a nagy Mária Terézia 16 gyermekének nevelőnője Fuchs Karolin született Mollart grófné is, akit a házasság királyné temette ide. Mikor feljöttünk a sírboltból még elég korán volt. A hofburg felé igyekeztünk. A hofburg amint mondják, már a 13. század óta szolgál a Habsburgok lakóhelyül. A belső burgtérben van a királyi palota legrégebbi része, a schweici udvar, a Leopold épület, az Amália udvar és a birodalmi iroda; balra van az új vár, jobbra a népkert, majd a két muzeum és az udvari istálló.

A Ferenc-téren van II. József császár szobra, V. Ferdinánd császár állította fel Marchesis tervei szerint 1846-ban. A császár római togában van, az emlékmű 4 sarkán, a vallás, béke, igazság és bátorság szimbólumaival. Szembe van a Leopold épület a 17-ik században I. Lipót császár építette 1864-ben. Az első emeleten vannak Mária Terézia császárné és II. József császár egykori lakosztályai. A földszinten vannak a főorséghoz kirendelt katonák szobái. Az őrség váltás mindennap pont 1 órakor történik a Bécsben oly népszerű Burgmuzik kíséretében. A sweici udvarból széles kapuk vezetnek a József-térre, ahol II. József császárnak, Ferenc császár által emeltetett lovas szobra áll.

A Hofburg József-téri balszárnyában vannak a redout-termek, melyekben az udvari bálakat szokták megtartani. Itt van a téli lovarda is, ez egy óriási terem, karzata 46 oszlopon nyugszik, itt tartják a karusseleket. Jobbra van az udvari könyvtár. Római régiségekkel ékes széles lépcsők vezetnek fel a 78 méter hosszú és 17 méter széles díszterembe. Ennek a közepén van IV. Károly életnagyságu márványszobra, oldalt a Habsburg-ház több hercegének szobrai. A kupola teremben Grau Dániel csodaszép freskói láthatók. A könyvtár 400.000 nyomtatott kötetet tartalmaz, 100.000 papír-tekercset kilenc féle nyelven írva. Körülbelül 20.000 kéziratot, ezek közül a „Nibelung dalok” a legjelentékenyebb.

A külső Burg-téren, Hős-térnek is nevezik, van a két impozáns lovasszobra Károly főhercegnek és Savoyai Jenő hercegnek, Károly főherceget az asperni csatában ábrázolja, a mint magasra tartott zászlóval a már ingadozó osztrák gránátosokat diadalra vezeti. Szembe vele van Savoyai Jenő herceg hadvezér alakja. E szobor mögött van új burg.

Ezután a népkertbe mentünk. A Volksgarten igen kedvelt hely. A bejáratnál szembe van egy szökőkút, azon Tilgner műve Faun és Nymfa, kissé távolabb Erzsébet királyné életnagyságu szobra, fehér carrarai márványból.

Rendkívül tetszett nekem Mária Terézia szobra, melyet Zumbusch szobrász mintái után állítottak fel 1898-ban. A császárnő a trónon ül, jobb kezét kitarva, bal kezében van a jogar és a Pragmatica Sanctio irata. Az emlékmű négy kiugró részén áll korának négy leghíresebb hadvezére, elől Laudon és Daun, hátul Traun és Khevenhüller; a lovas szobrok között elől Kaunitz a híres kancellár, hátul Lichtenstein Wencel, balra Hangvitz gróf, és jobbra a császárnő híres orvosa Van Swieten. A lovas szobrok közt a fülkékben e kor jeles férfainak domborművei képei vannak beillesztve. A szobor 5 millió 800 forintba került.

Az Augustiner uton van a Szt. Augustin templom, új gyönyörű szép főoltárral, Halbigh szobrásztól. Ez a templom a 14-ik században épült és Bécs legszebb szoborműveit itt találjuk. A bejáratnál szemben van Mária Krisztinának, Mária Terézia császárnő leányának csodaszép síremléke, carrarai márványból. Balra a Lorettói kápolnában vannak a kapucinusok templomában eltemetett császári család szívei arany urnákban. Mária Terézia császárnő szíve arany urnában van a férje szívével együtt, valamint remek arany urnában van a kis Sasfiók szíve is. Ujjabban 6 felsége nem engedi meg a holttestből a szív kivételét, így Rudolf trónörökös és dicsőült királynéknak szíve már nem vették ki. — Balra van a Szt. György kápolna, melyben Zauner szobrász által fara-

gott művészies márványszarkofagja látható II. Lipót császárnak

Innen az udvari istállóba mentünk ahol a remek lippizai mének vannak elhelyezve szénfekete, hófehér, sötét, szürke lovak és Ó felsége kedvenc lova, egy remek aranyszőrű paripa.

Láttuk a csodaszép nyeregfelszerelést. A kocsiraktárban láttuk a koronázási kocsit bordó bársonyos aranyszőrűvel, belől csodaszép festményekkel.

Ebéd után újra elmentünk a Burgba s megváltottuk a gálatermekbe a jegyet. Csodaszép a Habsburg terem, óriási kézzel hímzett gobelinjeivel, melyek közül nem egy magyar történelmi jelenetet ábrázol. A tükörterem falai, mivel a tükrök javítás alatt vannak, szintén gyönyörű gobelinnel van borítva. Gyönyörű a koronázási terem. Láttuk még az idegen fejedelmek lakosztályát, és Mária Terézia királynő lakosztályát. Egyik teremben csupa elefántcsontra festett miniatúr festményeket láttunk. 26 szobán és 3 órási termen áthaladva elbűsültünk a végtelenül udvarias udvari kalauztól. Azután a pompás hatalmas városházához mentünk.

A belső részeiből említésre méltó a két főlépcső, a híres polgármesterek szobraival ékesített ünnepélyek terme, amely Európa egyik legnagyobb terme.

A (városháza) Rathaus alsó helyiségeiben van a népszerű és híres Rathaukseller, ahol naponta sok ezren fordulnak meg egy kis hamisítatlan osztrák italra.

A Maximilian téren csinos park mögött van a birodalmi templom. Ezt az új kor legkecsesebb góth épületét, az elhunyt Miksa császár építette királyiuk szerencsés megmenekülése emlékére midőn Libényi 1853-ban megtámadta Ó felséget.

Most a Karl színházba hajtottunk, ahol Lehár remek zenéjű Cigányszerelmét adták.

Másnap korán keltünk mert a császári kincstárba 10 órára szoltak a jegyeink. Gyönyörű ez a hely. Különösen szép Ó felsége koronázási köpenye és a koronázási jelvények. A reichstadti herceg bölcsője, Erzsébet királyné csodaszép ékszerrel és a brilliáns rendjelek, 1867-ben a koronázáskor Ó felségének ajándékozott ezüst szekrény, melynek tartalmát, 50.000 forintot az ő-eg honvédeknek adta nemes szívéű királyiuk. Ebéd után kimentünk a Práterbe, a köröndben van Tegetthofnak a lissai hősnék emlékszóbra. Pünkösdi szombatja van, egymást követik a szebbnél szebb fogatok; egy pár elegáns lovas és lovasnőt is láttunk a fő fasorban. A fő fasor az ugynevezett „Nobel Prater” és a kiállítási utca között ahol az angol kert végződik van a „Nép Prater” azaz a Würstli Prater. Itt van az oly népszerű körhinta, hullámvasut, panorama, stb. stb.

SPORT.

+ Az aradi Toldi Athletikai Klub február hó 5-én délután fél 6 órakor tartja a Boeska-téri fiúiskolában levő helyiségében rendes évi közgyűlést, melyre ezuttal is meghívja a tagokat az elnökség.

MULATSÁGOK.

(=) A tanítóház február 1-én a Fehér Keresztben az idei bál évad egyik legjobb mulatságának ígérkezik. A tombola és a hangverseny mintegy bevezeti a jó hangulatnak s mely azután tanra serkenti a kedvelő társaságot. A műsor a következő számokból áll: 1. A rózsaszál. Alt Ferenczöl, férfitár. Éneklők: Zoltay Mátyás tanár ur vezetésével műkedvelők. 2. Magyar ábránd. Liszt Ferenczöl. Zongorán előadja: Frick Mili urhölgy. 3. Madarak bucsuja. Mendelssohntól. Éneklők: Oggolder Palma urhölgy és Maglics Lajos, ur, zongorán kíséri: Szalay Aranka urhölgy. 4. Legenda, Wieniawskitól. Hegedűn e adja: Szántó Manó ur, zongorán kíséri: Oggolder Palma urhölgy. 5. a.) Oh mért oly későn, Makray Lászlótól, b.) Ária „A bolond” cz. operettéből, c.) Virágének, Kálmán Imrétől. Éneklők: Lóvy Rózsi urhölgy, zongorán kíséri Weichart Auróra urhölgy. Jegyek az estélyre ifj. Klein Mór könyvkereskedésében előre is válthatók. Az első sorokban 4, a többi sorokban 3 kor. Tombola-tárgyakat a belvárosi iskolák bármelyike szívesen vesz át.

(=) Szegénytanulók bálja. Az a nagy érdeklődés, amelylyel a város előkelő társadalmára várja a szegénytanulókat segélyező egyesület február negyedik estélyét, minden tekintetben fényes sikert jósol Hauser ezredesné elnökös az egész rendezői kar nemes munkásságának. 1. Beethoven. Vonós négyes 18. mű. Allegro ma non tanto: Unger Mór, Berger Károly, Such János, Goldzieher Pál. 2. Versek. Irta és felolvassa: Hofbauer Elma. 3. Mozart. Hegedű hangverseny A dur I. rész: Dömötör Eszti. Zongorán kíséri: Unger Mór. 4. Gabányi. „Levél” monológ: Monti Lala. 5. a) Puccini „Mimi áriája”, b) Grieg „Monte Pincio”, c) Hubay „Minek turbékoltok”: Sztojka Annus. Zongorán kíséri: Unger Mór. 6. Glazounow. Novelletes op. 15. 4. szám. Vonós négyes. 7. Dalok: Bing János. Zongorán kíséri: Weichart Auróra. 8. Jaques Normand. A varázslat. Vigjáték egy felvonásban. Személyek: Máriaassy tábornok — Nagy Orbán. A tábornok neje — Fábry Nóra. József a szolga — Némethy József. Idő jelenkor. Színhely Arad. A nagy érdeklődésre való tekintettel a rendezőség arra kéri mindazokat, akik részt óhajtanak venni az estélyen, váltsák meg előre jegyüket. Továbbá azokat, akik előjegyzettek maguknak helyet, arra kéri a rendezőség, hogy jegyüket váltsák ki, mert esetleg tovább nem tudják fentartani a számukra. A Fehér Kereszt nagytermének mind a két karzatját kiadják az estélyre. A karzaton számozott ülőhelyek lesznek s ezekre a helyekre szintén meglehet váltani előre a „jegyeket az ifj. Klein Mór cégnél.

(=) Vasas bál. Ez évben március hó 4-én lesz a Központi szálloda összes termeiben. A hangulat és érdeklődés annyira kedvező, hogy már is biztos a bál sikere. A meghívó szétküldését a közeli napokban fogja a rendezőség teljesíteni. A rendezőség nagy buzgalommal, fáradságot nem ismerve, arra törekszik, hogy minden tekintetben sikeres, jó hangulatu és emlékezetes bálést szerezzen a résztvevő közönségnek. A rendezőség.

(=) Turista piknik. Az aradi közönség, mely a turista estélyeket előszeretettel látogatja, bizonyára már alig várja a február 18-iki estélyt. A vizalmi bizottság tegnap este tartotta ülését, melyen a hagyományos piknik rendezését és annak részleteit megbeszélte. Az ülésen a vizalmi-bizottság elnökévé egyhangú lelkesedéssel a turisták nesztora: Záray Ödön választott. A bizottság ülésén a övetkezőket határozták el. A turista piknik február hó 18-án, szombaton az iparosszékház vigadó-jában lesz. Kezdeté 7/9 órakor. A mulatságra a tagok az Aradi Turisták Lapjában lesznek meghívva. Bejelentett vendégeket szívesen látnak. Külön meghívók nem adatkak ki. Jelentkezni lehet az e. irodában és a rendezőknél, kik aláírási ívet tartanak a bejelentések elfogadására. Jelentkezés és aláírás a díj lefizetésére kötelező. Résztvételi-díj személyenként 5 korona. Család-jegy nincs. E díjban fedezve van a belépőjegy, a vacsora és az italok. Vacsora éjjelkor lesz. Italok az estély kezdetétől lesznek felszolgálva. A mulatság színezésére tombola játék is lesz, mely a vacsora: megelőzni fogja. Az estély, illetve a tombola jövedelem kultur-turisztikai célra fordítatik, ennél fogva a vig. biz. körü a céllal rokonszenvezőket, hogy a tombolára bármily csekély értékű tárgyat ajándékozzon és annak átvétele céljából Ritt Gyula titkárt értesíteni, vagy pedig azt hozzá, esetleg az e. helyiségbe elküldeni szíveskedjenek. Az estély és vacsora jegyeket az elnök állítja ki, amely másra át nem ruházható. Jelentkezni lehet az estélyre február hó 10-éig. Az estélyen Gyurkovics András zenekara fog játszani.

(=) Az aradi máv. dalegyület mely az eddig megtartott dalestélyein, házias ünnepségeken, valamint az 1909. évben Kecskeméten megtartott országos dalosversenyen precíz előadásával finom hangszínezésével fényes és maradandó sikereket ért el, Erkel Ferenc születésének 100 éves évfordulója emlékére február 12-én (vasárnap) d. u. 5 órakor a Központi-szálloda nagytermében nagy hangversenyt rendez, melynek műsorát a következőképp állította össze. Műsor: Szablóczky I. „Jelige” éneklők a dalegyület. Radvy G. „Sir a nóta” éneklők a dalegyület. Emlékbeszéd Erkel Ferencről, tartja Zerkovitz Rezső, a dal-

„Egyet elnöke. Erkel F. „Takarodó“ éneklő a dalegyet. Sullivan A. „Hagyjatok álmodni“ éneklő: Csók Vilma urleány, zongorán kíséri: Gallov Rezső ur. Révfy G. „Dunántúli nóták“ éneklő a dalegyet. a) Bach „Air“ b) Wieniawsky. Souvenir de Moscou“ hegedűn játsza Farkas Nándorné urhölgy, hegedűművész, zongorán kíséri: Farkas Mariska urleány. Astholz F. „Vadászda“ éneklő a dalegyet. Belépő díj: 1-4 sorban személyenként 3 korona, a többi fentartott helyeken személyenként 2 korona. Karzatjegy 1 korona. Jegyek előre váltathatók: Bauer Gyula, Keppich Zsigmond, Kerpel Izsó urak üzleteiben és a dalegyet tagjainál.

(=) Az egyesült ujarad-zsigmondházi önkéntes tűzoltó-egylet február 4-én a Martini-fele sörcsornokban, saját pénztára javára, az ifjúság közreműködésével tréfakkal egybekötött álarcos táncvigalmat rendez.

(=) A soborsini Vöröskereszt-hál. Nemesak Soborsinban, de Aradon és a vidéken is nagy várakozással néznek a Vöröskereszt-egylet soborsini fiókjának február ötödiki bálja elé, amely a farsangi mulatságnak elit-eseménye lesz. A zártkörű mulatságnak védnöke Hunyady Károlyné grófnő és Hunyady Károly gróf. A jótékony célu mulatságot igen előkelő nivón álló hangverseny előzi meg, amelynek műsora a következő:

1. Scherzö. Brbamstól. Zongorán előadja Preis Margit kisasszony. 2. Couplet. Éneklő Polyánszky Titusz ur, zongorán kíséri Murádi Árpádné urnő. 3. a) Sargo Religioso. Bohmtól, b) Allegro Moderato. Bottól. Hegedűn előadja Miss Averil Lane, zongorán kíséri Gajdos Agota kisasszony. 4. „A szórakozott kisasszony“. Monologue. Előadja Muzsay Sándorné urnő. 5. Magyar népdalok: a) mit susog a fehér akác... b) Valamikor hön szeretted... Fráter Lorándtól, c) Mentől jobban lombosodik... Achim Gézától éneklő és magát zongorán kíséri Langer Margit urnő.

Miért gyönyörű a pesti nő?

Mert az arcüre rózsás, üde, friss, finom, hamvas és diszkrétén matt. Ilyenné tette a Yes Porcellánpouder. Minden királynő, minden nagy színésznő azt használja, mert: minden pouder közül egyedül csak az Amerikai Yes Porcellánpouder, ártalmatlan, ezt a hites vegyész bizonyítja és mert szépítő hatása biztos, millió esetben kipróbált.

1951
A Porcellán pouder csak „Yes“ felirással valódi. Kapható az egész világon mindenütt. Az Amerikai Porcellán-pouder R. T. magyarországi főraktára: Budapest, IV. Kecskeméti-utca 8. VIII. Békési-ut 9. Árak: 5.—, 3.— korona.

Aradon kapható: Házu Neoztar, G. Földes Kalmes, Vojtek és Weisz, Ried Gőze Hajde Árpád és Hegedűs Gyula úgnéi.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A székudvari gazdasági iskola háziipari kiállítás. A földművelésügyi miniszterium, s a vármegyei gazdasági egyesület támogatása mellett másodikban rendezti a székudvari gazdasági iskola háziipari tanfolyamát, s másodikban lesz alkalma az iskola igazgatóságának tanujelét adnia, hogy hogyan lehet annak terjesztője lenni, hogyan lehet annak hívót szervezni, hogyan lehet a tespedésből, a télenségből, — a minden rossz kuforrá-ából — a zsenge ifjúságot kiragadni s a kulturális, szociális mozgalmaknak, s magának a munkának megnyerni. Az iskola helyes irányu működésének célja nemcsak magának a munkaszervezetnek fejlesztése, az időnek célszerű kihasználása, hanem a közügyesség, s ezzel egybekötve az öntudat és tevékenység fejlesztése is, melyeknek az életbe átültetése, a családi körbe bevezetése egy olyan szociális mozgalom, mely egyrészt a télen beállott munkahiány pótlásán kívül egy felette jövedelmező foglalkozási ág, egy figyelemre méltó melékjövedelem, mely a közneplnél elterjedve, népiipari ággá kifejllesztve: országos áldás. A háziipari kiállítás megnyitását február hó 5-én délelőtt 10 órakor, — hol 1000-nél több tárgy, köztük 500 drb dísz tárgy lesz az érdeklődők elé állítva, — a budapesti miniszteri kiküldöttn kívül Aradról is számos vezető férfi, mint Varjassy Árpád kir. tanácsos tanfelügyelő, Ipolyi-Keller Iván gazdasági egyesületi igazgató, Kemény Szilárd gazdasági egyesületi titkár, Pál Miklós gazdasági szaktanár s a környék notabilitásai fognak részt venni. A kiállítás, megtekintésére, mely díjtalan, az iskola igazgatósága bárkit szívesen lát. A kiállított dísz tárgyak mérsékelt áron fognak a közönség rendelkezésére bocsájtani.

Budapesti áru- és értéktözsde.

Távirati tudósítás. [Budapest, január 29.]

Amerika 1-ai olcsóbb. Kínaiak gyenge, vételkedv nincs, 2 ezer mm. változatlan.

Az arak 50 kilónként számítva:

	Dél zárlat	2 óral zárlat
Buza 1911. áprílisa	11.31-11.32	11.35-11.36
Buza 1911. májusra	11.18-11.19	11.22-11.23
Buza 1911. októberre	1.85-1.86	10.87-10.88
Rózs 1911. áprílisa	8.08-8.09	8.09-8.09
Rózs 1911. októberre	7.93-7.94	7.92-7.93
Tengeri 1911. májusra	5.70-5.71	5.72-5.73
Zab 1911. áprílisa	8.67-8.68	8.67-8.68

A Temesvári Lloyd-Társulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonkénti korona értékben.)

1910. Jan. 28

Buza (szokvány-minőség):			
75 kilogrammos	—	—	10.30-10.30
76	—	—	10.30-10.40
77	—	—	10.40-10.50
78	—	—	10.50-10.60
Buzza (Temesvári kereskedő áru):			
75 kilogrammos	—	—	10.10-10.20
Rózs	—	—	6.90-7.—
Árpa	—	—	6.90-7.—
Zab	—	—	7.60-7.70
Tengeri(ul)	—	—	4.65-4.70

Budapesti értéktözsde. (Táv. jelentés.)

— Jan 28. —

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	111.80
Magyar koronajárdék 4%	—	—	91.95
Magyar koronajárdék 3 1/2%	—	—	81.25
Magy. földtcherm. kötvény 4%	—	—	92.50
Horvát-szlavon földtcherm. kötvény	—	—	94.—
Magyar nyereséménycsorgegy kölcsön	—	—	223.—

Tizaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	756.—
Oszt. járadék papírban	—	—	93.25
Oszt. járadék ezüstben	—	—	97.25
Oszt. járadék aranyban	—	—	116.50
Oszt. koronajárdék 4%	—	—	93.10
1910. évi oszt. államsorsjegy	—	—	165.—
Oszt. magyar bankrészevény	—	—	18.90
Magyar hitelbank-részevény	—	—	87.25
Oszt. hitelintézet részvény	—	—	67.25
Oszt. magy. államvasuti részvény	—	—	749.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	19.01
Német birodalmi márka	—	—	117.32 1/2
London vista	—	—	240.10
Páris vista	—	—	94.95
30 márkás arany	—	—	25.47

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

— Jan. 28. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehas páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig erjedő súlyban — fillérig; fiatal nehas páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 158-159 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 162-166 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164-169 fillérig.

Sertéselészám: Jan. hó 24. napján volt készlet 17668 darab, Jan. 26. napján behajtatott — darab, Jan. 25. napján elszállított 602 darab, Jan. 26. napjára maradt készletben: 17066 darab.
A hízott sertés üzlet irányzata változatlan.

Felolós szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS

NYILTTER.

Nyilatkozat.

„Az Est“ mai számában egy millió 260.000 koronás elszámolási differencia címen rágalmazó cikket tett közzé ellenem. Anélkül, hogy az ügy részleteinek tárgyalásába bocsátkoznék, ezuttal csak annyit jelentek ki a közönség tájékoztatására, hogy az Est ellen a sajtópört a budapesti esküdtbíróság előtt haladéktalanul megindítom.

Arad, 1911. január 28.

Lukácsy Lajos.

Kávés tea

Kivonat KOTÁNYI JÁNOS árjegyzékéből:

Nyers kávé:

Jamaika 1/2 kg.	K. 1.50
Portorico 1/2 kg.	K. 1.70
Cuba 1/2 kg.	K. 1.70
Arany jáva 1/2 kg.	K. 1.70

Pörkölt kávé:

Saját villanyerőre berendezett gőzkávépörköldémből		
Jó minőségű 1/2 kg.	K. 1.70
Finom minőségű 1/2 kg.	K. 2.—
Legfinomabb keverék (Cuba, Arany, Menádó, Mocca) 1/2 kg.	K. 2.40

Tea:

Törmelék-tea 1/2 kg.	K. 2.50
Congó-tea 1/2 kg.	K. 3.—
Családi keverék 1/2 kg.	K. 5.—
Legfinomabb Király-tea 1/2 kg.	K. 6.—
Ceylon-tea a legerősebb zamatu 1/2 kg.	K. 6.—
Kitünő teasütemény-keverék 1/2 kg.	K. 0.75

Rum:

1 liter családi tearum	K. 1.70
1 liter finom braziliai rum	K. 2.20
1 üveg 1/10 liter finom jamaicai rum	K. 3.30

A világ-hírű Kotányi-paprika eredeti dobozokban

Kotányi János

kávé- és tea-nagykereskedő.

Szeged, Budapest Bécs, Berlin, Abbázia,

ARAD,

Jozsef főherceg ut 3. sz., az „Arad Csa-nádi Gazdasági Takarékpénztár“ épületében.

* Az ezen rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a

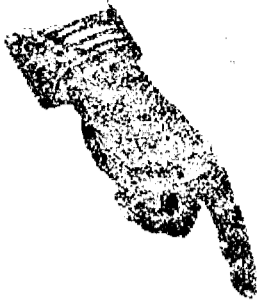
A világ legelegánsabb, legszebb, leglaposabb és legpontosabb órája

„Schild Frères Co“ Granges Schweiz.

Aradon csakis

Weinberger Ferenc, Gallert és Fia és Assael H. és Fia

1168. uraknál kaphatók.

EREDETI POPOFF-TEÁK!!

Elismert legjobb

Tea

és

Rum

beszerzési forrás

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

VALÓDI ANGOL RUMOK!!

**Kathreiner-féle
Kneipp -
maláta kávé**

utólérhetetlen
előnyei folytán
naponta milliók
isszák. Egyedül
igazi családi
kávé! Olcsó és
egészséges.

312-1.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1911. január hó 29 én:

Délután 3 és fél óraker mérsékelt helyarakkal:

A balkáni hercegnő.

Operette 3 felvonásban. Irta: Frederick Lonsdale és Frank Curson. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Rubens A. Pál. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Stefánia	Dióssy Nusi	Magda	Sz. Rontay B.
Sergiusz	Huszar K.	Max Hein	Beregi S.
Borsics gróf	Vass Jenő.	Biatz	Polgár S.
Radomir	Herold E.	Zsófia	Zalay Margit.
Varna	Szabó Lajos.	Emil	Kulcsár L.
Olga	Sütő Manci	Henrik, pincér	Várnay Jenő.

Kezdete délután 3 és fél óraker.

Este 8 óraker rendes helyarakkal:

A. bérlet A bérlet

A halhatatlan lump.

Operette 3 felvonásban. Irta: Dörman Felix. Fordította: Hervay Frigyes. Zenéjét szerzte: Eysler Odön. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Relsleitner	Ladislav J.	A vendéglős	Szabó László
A felesége	Lászy Etel	Froyiag L. Jza	Dicsy Nusi.
Anna, leányuk	Zalay Margit.	Zankei Róza	Benkőné.
Flórián	Vass Jenő.	Trampler	Kicsár L.
Ritter János	H. Itai Jenő.	A felesége	Sütő Manci.
Baumgartner	Várnay Jenő.	Rumpelayer	Polgár S.

Kezdete este 7 és fél óraker.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. jan. 29-én, vasárnap

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-ter mellett.)

1. A mozdonyvezető. Dráma. — 2. Ustos szerelem. Bohózat. — 3. A börtör. Dráma. — 4. Elővigyázatos Pali. Nagyszerű bohózat. — 5. Athén. Látványosság. — 6. Tengeri hangulat. Látványosság. — 7. Megtréfált rendör. Bohózat. — 8. Hét pont. A legszenzációsabb detektív-történet. Végigvezet bennünket a tolvai tanyák sétét pinceoduin keresztül a ragyogó nagyvilági szalonokig, ahol a gonosztörök vakmerően szedik gyanútlan áldozataikat.

Előadások d. u. 3 órától kezdve.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrassy-ter új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Műsor: Ma vasárnap 1911. január 29-én

1. Syria. Természetutáni felvétel. — 2. Az újdönült felesleány. Eredeti bohózat. — 3. Hűséges hadsegéd. Megható dráma. — 4. Sztrajkáló maszmódok. H. moros kép. — 5. A világ legérdekesebb mozgóképe! A kék gyémánt. Sherik Holmes és Lupin Arzen irgalmas detektív-drámája. 700 méter hosszú kép, több felvonásban.

Az előadások délután 3 óraker kezdődnek.

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSO

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Kóbor Tamás: Ki a Ghattóból. Heltal Jenő: Kis m-sés könyv. Jerusalem Else: A Szent Skarabäus, Doyle C.: A Clomberi rejtély, Szomaházy: A karmester, Herczeg F.: Mikszáth Almanachja 1911-re, Kemal B.: Gülnihál, Biró L.: Elbeszélések, Mann: A boldogság akarása, Kóbor T.: Hamupipőke öngysége, Schaw: Cashel Byron mestersége, Dr. Hankó: Universum V., Green A. K.: Melyik a három közül, Diplomata: A hannoveri huszárok, May Károly: A felelmetes, Möriz Zsigmond: Sárarany, Tragédia, Ambrus Zoltán: Ifjúság, Ignotus: Színházi dolgok, Wedekind F.: Novellák, Schnitzler A.: Az élet szava, Ady Endre: Így is történhetik, Lovik Károly: Egy baratságos ház története, Mikszáth Kálmán: A fekete város,

Németben: Audoux M.: Marie Claire Crocker B. M.: Eatgleist, Franzos E. K.: Die Juden v. Barnow, Zittelmann K.: Von den gros-en Mauern, Georgy Ernst: Theater, Doyle Connan: Ein Duett, Franklin Edgar: Der Meergrüne Wandschirm, Rittland Klaus: Wenn die Fackel sich senkt, Boy Ed Ida: Ein königlicher Kaufmann, Rosner Karl: Der Herr des Todes, Bumenthal: Eine Frauenbeichte, Klinckowstroem: Die Las-1 des Friedens, Schnitzler Arthur: Komtesse Mizzi.

Kölcsöndíj havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

A vidéki bérlok is a leggyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor. vagy fizetetlenül 20 fill.

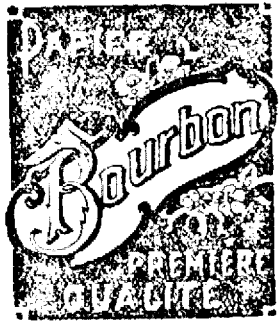
Legujabbak: Fall: Die erste Tour. Kun: Uccu Sári. Fall: Die schöne Risetto. Eysler: A halhatatlan lump. Zerkovitz: A kiknek a szívük fáj... Add ide!!! Tudja Isten. Weiner: Csokolóztam. A hangli. Grósz: A pécskai cigány-soron. Vánkos nóta. Csillag nóta. Simkó: Ne korholjon édes anyám, Mikor mentél. Fall: Puppenmädel. Heideberg: A Jasz — leány-Sas Náci: Letűnt a nap. Hajtsd ide párom a fejedet. Kun M.: Pincér fizetek. Weiner: A pesti duhaj. Komáromy: Vándor keringő. Sas Náci: Gesztenye nóta, Jé maga az a Grün!? Nicholson: Nagysád ne siessen... Wollner: Néger Don Juan, Zerkovitz: Rövid az élet, hosszú a sir! Heidelberg: Dal a kiskoru Pistáról, A mama, Dr. Gelén: Fagyos história, Gerő: Nóta a Zsuzsáról. Fráter: Ha meghalok. Huzzad cigány. Tellmann: Tücsök dalok.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSO,

könyv-, zenemű és papír-kereskedése Aradon.

331

**B
O
U
R
B
O
N**

szines vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány- és hamumentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni eladásra

**H
U
S
S
E
R
L
M.**

dohánykülönlegességi tőzsdéjében.

4565

**Szivarkezüvelő
Verge szivarke-papír.**

Egy hölgy

436

aki bőrének egészségben tartására figyelmet fordít, különösen a nyári szeplők eltávolítására, a bőr puhántartására és fenér taintjére és ezt meg is akarja tartani az csakis Steckenpferd-Lotiontej szappannal mosakodik a (löfejt) bot védjeggyel Bergmann és tsa cég Teschen a/E gyárából. Darabja 80 fillér, amely minden gyógytárban és drogeriában kapható.

SEBEKET

gondosan kell megőzni minden tisztátalanságtól

mert elbanyagolás esetén nagyon káros nehezen gyógyítható következményei lehetnek. Immar negyven éve a legkiválóbb kötszernek bizonyul a Prágai házikenőcs, megóvja a sebet, megakadályozza a gyulladást és a fájdalmakat, nőtőleg hat és elősegíti a szövődést és gyógyulást.

POSTAI SZÁLLÍTÁS NAPONKÉNT.

1 tégely 70 fillér, 3 kor. 16 fillér előleges beki. dőse ellenében 4, 7 korona ellenében 10 tégely küli etik az osztr. magy. monarchia minden állomására.

Vigyázzunk a gyártmány és a készítő nevére, arra és védjegyre. Valódi csak 70 fillér.

Főelárulító

B. FRAGNER,

es. és kir. udvari szállító

Gyógyszertár „A FEKETE SAS”-HOZ.

Prága, Kleineite, Ecke, der Nerudgasse Nr. 203.

Raktár Ausztria-Magyarország minden gyógyszerárban.

A 4055

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK**

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1911. január hó 28.

Keresünk:

Vidékre: 3 füszer, rőfös és rövid, 2 rőfös és rövid, 2 vas és füszer és 4 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet.

Ajánlunk:

6 füszer és rövid, 2 kézmű és divat, 1 férfi és női divat és 4 vegyes szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA 301**

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

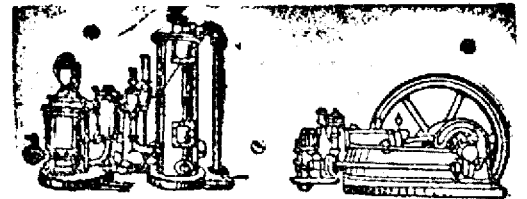
titkár.

igazgató

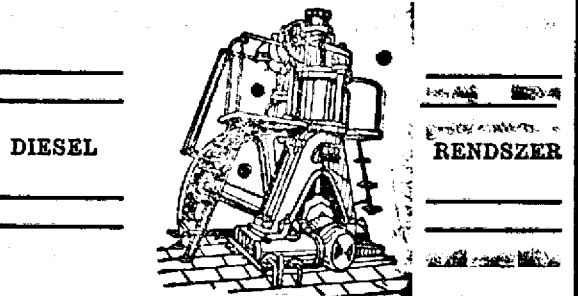
Kalmár és Engel

Motor és Gépgyár

Városi raktár és Iroda: BUDAPEST, VI. Úteg-utca 19. Gyár: V. Lipót-körút 22. Világhírű! Eredeti! „Benz”

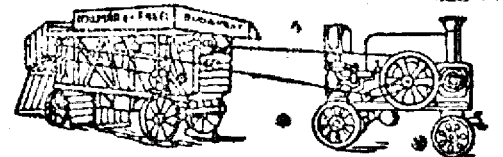
Szivógázmotor telep. — A jelenkor legolcsóbb üzeme. „Benz” nyersolaj motor.

DIESEL

RENDSZER

Elismert legjobb gyártmány. 6678 Ajánlja benzín-lokomobilos cseplőkészleteit, melyek bamulatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pörkölt szalonna

18 métermázsa oldalanként 40—45 kg. 4 métermázsa zsír szalámi vágásból, kapható

Vinczellér Mihály

sertéskereskedőnél Ószentannán.

A legkisebb küldemény, szalonnából egyoldal, ár 176 korona, zsirbol 30 kg. a legkisebb súlyban, ár métermázsanként 192 korona, ab Ujszentanna állomás. Rendelés utánvét ellenében lesz szállítva. 446

Sertés eladó darabonként 130—280 kg. súlyban.

EGGER EMULSIO

csak a védjeggyel valódi

Minden szülő adjon kider dőssában gyermekének EGGER EMULSIOT, mert ez erősíti a gyermekot, előmozdítja a csontképződést, fejleszti és táplálja. Hatásos ellenszere a köhögésnek, gyomorreghegésnek. Megbízható betetlen fogzás idején. Hírneves orvosok ajánlják, mert a legjobb csukamajajaj preparátum, nincs kelle-rotlan szaga, jász, könnyen emészthető és olaját veszi a kőzfőző gyermekbetegségeknél.

Mely üveg ára 2 korona a gyógyszerárakban.

Postán 3 üveget bérmentve 6 koronáért a pénz előzetes beki- d- so után va- y utávvattal küld:

„Nádor-gyógyszertár”
Budapest, VI., Váci-körút 17.

lygven és bérmentve küldünk a minden szülőnek nélkülözhetetlen füzetot: „Hogyan v- dekezzünk a gyermekbetegségek ellen?”

Kapható: Krebsz Géza gyógyszer-tárában és Vajtek és Weisz du- gueriájában. 6-53

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya. bór- és dús lithion-tartalmú ásványvíz.

Kiváló vegyi összetétel következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, valamint cukorbetegségeknél, csúszos bántal- maknál; továbbá a légző- és emésztő- szervek hurutos bajainak gyógyítására

Kezelőhely: Budapest, IV. Ferencz Népszínházpart 22.
Kőhasonlóság: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dör Gusztáv, a városházza szomben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 826
Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

Kiadó lakások

Az I. emeleten, modern és kényelmes 2 utcai és 1 udvari szobából álló és 3 utcai és 1 udvari szobából álló lakás (esetleg az egész I. emeleti lakás) vala- mint a földszinten 2 utcai és 1 udvari szobából álló lakás, előtér, találkozó, fürdő- és cselédszoba, konyha, clozet és kamrából álló uri lakások, vala- mennyi elegáns kivitelű, főlépcsőházból bejarattal, tűzhelybe épített gázfőzővel

1911. május hó 1-re kiadó

Bővebbet: Dr. Vadász Armand ügy- véd irodájában, Luther Márton-utca I. sz. II. emelet. Telefon 645. szám és a főpallérnál.

58-911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi hivatalokban szük- séges 150 drb. törölköző és 50 drb. porruha iránt folyó év feb- ruár hó 18-án d. e. 10 órakor ár- lejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 20 ko- rona készpénz, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénz- tárban.

Az árlejtésen részt venni csak irásbeli ajánlatokkal lehet.

Az irásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vé- tetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeti és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda- sági tanácsnok urnál a minták a kamarási hivatalban az árlejtést megelőzőleg megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1911. évi január hó 23-án tartott üléséből.

Gazdasági szék.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házisszer, mely már sok év óta legjobb bedörmedésnek bizonyult közvényesél, eszénál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be- vésztéskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K.1.40 és K.2- és 4-gyuszálván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török lézsef gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. nos.

7173

Nagymennyiségű
maculatura
Jutányos áron
eladó.

27101-910.

Hirdetmény.

Az országos gazdasági munkás és c elédség-ly pénztár igazgató- ságának 25 910. sz. megkeresé- sére közhírré tesszük, hogy az 1907. XIX. t. cz. 3. §-a a géptu- lajdonosokat kártérítési felelősség mellett kötelezi, hogy az összes gazdasági gépeik mellett alkal- mazott összes munkásokat, ide- értve a gépészt is, pénztárunknál baleset ellen biztosítsák. Ez a fe- lelősség még abban az esetben is a géptulajdonost terheli, ha akár va- lamenyi gépmunkást, akár azoknak csak egy részét is nem a géptu- lajdonos, hanem a csépeltező gazda állítja a géphez.

2. A gépmunkásokat vagy úgy lehet biztosítani, hogy a rendkívüli tagok sorába névszerint beiratják, vagy úgy, hogy a munkások neveit meg nem jelölik s általában biztosítják azokat, a kik az illető gépmunkát végzik.

Az a gépmunkás, a ki a renkívüli tagok sorában van biz- tosítva, akkor is segélyre jogosult, ha a gépmunkát abban hagyja és másuti éri baleset. De abban az esetben azt az új munkást, a ki őt a gépmunkában felváltja, újból kell biztosítani, mert itt mindig a személy van biztosítva.

3. Az a gépmunkás ellenben, a ki általában van biztosítva, akkor, ha nem a biztosított gépmunká- nál éri baleset, segélyt nem kap de vizint azt az új munkást a ki őt a gépmunkánál felváltja, nem kell újból biztosítani, mert itt min- dig a foglalkozás van biztosítva.

A gépmunkások biztosítását nem lehet úgy eszközölni, hogy azoknak csak egy része, például csak a kéveadókat biztosítottak nevük megjelölése nélkül, más része pedig nevük megjelölésével a rendkívüli tagok sorában, hanem vagy az illető gép mellett dolgozó összes munkásokat, ideértve a gépészt is, együttvéve általában biztosítja, vagy pedig mindannyiukat külön- külön nevük megjelölésével a rend- kívül tagok sorába.

4. Azok a géptulajdonosok, a kik a gépmunkások kötelező biz- tosítását azok neveinek megjelölése nélkül óhajtják eszközölni, erre vonatkozó és Dr. Angel István városi I. aljegyző tb. főjegyző mint hatósági megbízottnál ingyen kapható nyomtatvány mintán nyi- latkozataikat s egyidejűleg a meg- felelő biztosítási díjat az országos gazdasági munkás és cseled segély- pénztár igazgatóságához (Budapest) lehetőleg mielőbb terjesszék fel, mert a ki korábban eszközli a biztosítást, több díjat úgy sem fi- zet, ellenben a mellett, hogy a biztosításra vonatkozó jogát tovább

élvezi, kétségkívül előnyös reá nézve, ha a gépmunka tényleges megkezdése idején nem kell sietnie a biztosítással, mert annak gondját már idejekorán elvetette.

5. Minden gazdasági gépberen- dezést (cséplőgép, szecs kavágógép, fűrészelő, daráló gép stb.) külön- külön rovatába a nyilatkozatnak kell bevezetni és külön-külön kell a biztosítási díjak megfelelő tel- jes összegét megfizetni, még az esetben is, ha a különböző gaz- dasági gépek mozgásba hozata- lára ugyanazon mozgóerő szol- gál, mert nem az erőt szolgáltató g-p képezi a biztosítás tárgyát, hanem a munkát végző gazdasági gép. Egy gazdasági gépberendezést az illető (munkát végző) gép, a mozgatásra szolgáló (az erőt szol- gáltató) mozgonnyal együtt képez.

A városi tanács.

**Tanuló lányok
nyomdánkban
telvétetnek.**

25677/1910. kh.

Határozat.

Az 1884. XVII. t. cz. 54 §-a alapján elrendelem és utasítom az összes sütőket és kenyérkereske- dőket, hogy üzleteiken, s általában az eladási helyeken a kenyérne- müek árát minőség és súly sze- rint megjelölve kifüggeszessék.

Figyelmeztetem nevezetteket, hogy a ki ezen határozatomnak eleget nem tesz, az 1879. évi XL. t. cz. 187 §-a alapján 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntet- hető.

A ki pedig a súly és ár szerint meghatározott kenyérneműt maga- sabb árban, vagy csekélyebb suly- ban vagy pedig rosszabb minőség- ben árusítja, 200 koronáig terjed- hető pénzbüntetéssel büntetendő. Visszaesés esetében a pénzbünté- tés 600 koronáig felemlhető.

Ellenőrzéssel jelentéstétel köte- lezettsége mellett az összes kerü- rületi biztosokat bizom meg.

Sarlot Domokos s. k.,
Közpály. 10.

**HOL kapható a leg-
jobb és legelőcsőbb**

**Poresz Kőszén
Koksz
Faszén
és aprított Tüzifa**

házhöz szállítva:
ALTMANN EDÉNÉL
Wesselényi-utca 48.
Telefon szám 46. Telefon szám 45

Keresünk expedciónk részére egy kisegítő
nő vagy férfi munkaerőt. Jelentkezni lehet
a kiadóhivatalban.

59—911. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági székének az élővizcsatornának a kertészeti teleptől a családi erdőig terjedő részén a legeltetési jogot egy évre 1911 évi február hó 6-án d. e. 10 órakor nyilvános árverésen bérbe adja.

Kikiáltási-ár 50 korona évenkénti bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási-ár 5%-a készpénzben.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1911. évi január hó 23-án tartott üléséből

A gazdasági szék

Használt ólom megvételre kerestetik.

ÚJ ÉKSZER ÉS ÓRA ÜZLET.

FELLNER SAMU

ékszerész és órás a Központi Szálloda mellett

Arad, Andrassy-tér 20. szám.

A legolcsóbb árak mellett ajánlja dús gazdagon felszerelt raktárát

**drágakövek, arany, ezüst, prima china
ezüstárak és óra különlegességekben.**

**Legelőnyösebb beszerzési forrása alkalmi
ajándékoknak.**

**Minden e szakmába vágó javítások saját műhelyem-
ben legpontosabban eszközöltetnek. 4135**

58—911. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az 1911. évben szükséges román cement iránt folyó év február hó 6-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 100 kor. készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1911. évi január hó 23-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

A farsangra ajánljuk kitűnően berendezett nyomdánkat

tisztelt olvasóink szives figyelmébe, hol

Névjegyek,

Báli meghívók,

Esküvési meghívók,

Eljegyzési értesítők,

Üzleti nyomtatványok,

Művek,

Könyvek stb. stb. stb.

Gondos és pontos kiállításban, méltányos árban készítettnek.

Szives megrendelést kér: **Aradi Nyomda R. T.**

Reklám nélkül is Lovas Károly lakás- és ablak-
tisztítónak
mindenki tudja, hogy porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789.,
hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik.

838

Mentholin-crème

elismert leghatásosabb szer, csusz, köszvény és neuralgiából eredő
fájdalmak ellen. Ára 2 korona.

Elnyálkásodás, rekedtség, köhögés ellen használja a ki-
tűnő összetételű

≡ mell teát. ≡

Egy doboz ára 50 fillér.

A szoba levegőjének felfrissítésére legalkalmasabb

a fenyőillat.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kitűnő zamatu tearumot készíthet házilag

a Rozsnyay-féle Rumessentiával.

— Egy liter készítéséhez elegendő adag ára 30 fillér. —

Kapható

Rozsnyay Mátya
gyógyszerárban 411

Arad, Szabadság-tér.

Tisztviselők figyelmébe!

Osztr. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári
képviselősege (Kolozsvár, Ferencz József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek,
katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti
ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsönügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

701

Gróf Potocki uradalom Gurahoncon

ajánlja szigoruan selejtezett 1658

2 éves II. oszt. bükkhasábfáját.

UGYANOTT KAPHATÓ

szőlőkaró, erdei és mezei talpfa.

mig a készlet tart.

FÖLDES KELEMEN

orvosi laboratórium Arad.

Végez:

Vizelet, köpet, bélsár, vér, gyomornedv vérvizs-
gálatokat.

Wassermann-féle Lues reakciót.

Malaria plasmodiumok kimutatását.

Vidal Ficker (Típhus, Paratíphus) Punctios (umba-
lis, pleuralis abdominalis) folyadékok vegyi bacteriolo-
gikus és cytologikus vizsgálatait.

Toroklepedék, orrváladék, diphteria, szem és fül
váladék bacterologicus vizsgálata. Spirocheta palida ki-
mutatása Sperma vizsgálata (azoosperma.)

Kórszövetani vizsgálatok, stb.

A vérvizsgálatokhoz szükséges vérvételre használandó
sterill kémcsövek az orvos uraknak rendelkezésére állanak.

A vizsgálatok díjait a legméltányosabban állapítottam
meg.

A vizsgálatokat **dr. Lukáts Jenő és dr.
Posgay István** orvos urak végzik. 361

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós-féle**

Csukamájolaj

most érkezett meg.

E fontos és nagy
táperőjű szer kitűnő
hatásának bizonyult

mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődés-
ben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb. 421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagy-
vizketegség biztos
megszüntetésére leg-
jobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN”. Egy
pár perc alatt bármely ha-
jat vagy bajuszt a legszebb
állandó fekete színre lehet
festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára
2 korona.

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER” 6 darab egy
eredeti fémdobozban 2
korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszerárban ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben. —

Új képkeretező műhely Aradon!

Értesitem úgy a helybel, mint a vidéki közönséget, hogy Aradon, Salacz-utca 3. szám alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő speciál

Képkeretező műhelyt

nyitottam, hol raktáron tartom a legmodernebb képkereteket dus választékban. 107

Képkeretezéseket saját műhelyemben legprecízebben készítik. — Elvállalok minden e szakmába tartozó munkákat a legjutányosabb árak mellett. — Üvegezési munkákat szolid árban eszközök. — Olajfestményeket eladásra elfogadok!

Szives pártfogást kér, kiváló tisztelettel
Freimann József.

Nélkülözhetetlen háziszser

„Doré” sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sósborszeszek közül a legjobb hatásának bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredménnyel használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, látfájás, oldalszurás, hátfájás és csuzos fájdalmaknál.

Belsőleg: 20—40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerősítő szer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt
44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ARPÁD gyógyszer-tárában, továbbá: Ring Lajos gyógyszer-tárában és Vojtek és Welsz drogueriájában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

500 koronát fizetnek annak a 1 Bartilla-fogvizesnek használatát mellett, üvege 50 fill. valahis is más fogfajest kap, vagy a szája büdülk **Bartilla A. Örköszel**, (E. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszer-tárában, különösen Földes Kelemennél, Deak Ferenc-utca 11. sz., Rozsnyay Mátyás-nál, Szabadság-tér és Vojtek és Welsz. Kerjük mindegyik határozottan **Bartilla-főle** fogvizest. Hamisítványok feljelen 60) díjazatnak. 711

Vörös bükk
Évi háromezer köbméter vörösbükk rönk szállítását akarja lekötni hosz szabb időre közvetlen a termelőnél egy elsőrangú cég, amelynek az a szándéka, hogy Arad vidéken fűrész és fapárvaállatot létesítsen. Szives ajánlatokat „Arad vidék 86113 sz” jelige alatt Schalek Henrik hirdetési irodájába kérünk. Bécs 1. Wollzeile 11 6877

Oh jaj! Kőhögés, rekedtség és elnyálfogás ellen gyors és biztos hatásuk

Eljjen!

Egger mellpasztillái, az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. Doboz 1 korona és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér. Fő- és szétküldés raktár: **„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR** Budapest, VI., Váci-körút 17.

Megfejt ez az átkozott kőhögés!

Egger mellpasztilla szekámar meggyógyított!

Kapható Aradon a Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Erebez Józsa, U. Kossuth Pal. Ring Lajos, Rozsnyay J. Örkö. Haner Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszer-tárában. Hanzs Nestor és Vojtek. — (sz. drogueriáknál).

Győrökön: Masznik Daniel gyógyszer-tárában. Nagy-Páncsán: Adler Gy. Lajos gyógyszer-tárában. Ó-Páncsán: Bokszin János gyógyszer-tárában. Szigetváron: Csiky Lukács gyógyszer-tárában. Szikszón: Fényes Károly gyógyszer-tárában.

Nagy választék csipkékben és olcsó aranyszövetekben.

Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy az olcsóságáról közlismert csipkeáruházunkat továbbra is fogjuk vezetni, úgy, hogy minden héten újabb és újabb parti-árak érkezenek, mert

Olcsón csak a

Csipke Áruházban

(As. talos Sándor-utca 4) lehet vásárolni.

„ A következő kizárélag „

PARTI ÁRUK

kerülnek eladásra:

Női ing R. schiffonból 75 kr.-tól feljebb	Férfi ing R. R. schiffon 99 krtól feljebb
Női nadrág „ 74 „	Téli ing „ 35 „
Glott alj l. dupla 125 „	Gallér csak „ 7 „
Lüszter alj l. dupla 125 „	Kézeltő párja „ 8—16 „
Selyem alj l. dupla 375 „	Hariganya 3 pár 50, 90 és 100 „
Midervédő batlezt 52 „	Selyem gallérvédő „ 68 „
Batlezt alj 125 „	Ktasezékeztü párja „ 59 „
Taft selyem l. métere 68 „	Selyem sál „ 38 „
Geikos selyem l. métere 82 „	Kézimunka kongré kezdés 125 „
Gyermekruhák 75 „	Csipke, méterje „ 1 „
Zsebkendő tuatja 58 „	Csipke szövet „ 25 „

Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni, mivel hogy most ismét igen nagy mennyiségű újabb árak érkeztek. Tisztelettel

GEIGER GYULA FIAI

Délmagyarország legnagyobb csipkeáruházának fiókja.

Férfi ruhaszövet gyapjuból frt 120-tól kezdve. Blous 1.25 krajcár.

Aradi Ipar- és Népbank. Ékszer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1911. évi február hó 7-én délelőtt 9 órakor az Aradi Ipar és Népbank zálogosztályában a következő számú és 1910. évi november hó végéig lejárt ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak alapszabályunk 46. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

14167	14224	14334	15504	15870	15920	15929	16296	17092	17147	17197
17824	17911	18448	18745	19040	19154	19370	19755	20027	20112	20239
20422	20429	20852	20871	21550	21619	21776	245 303	423 545	707 1429	
1560	1691	1764	1903	2145	2293	2312	2334	2411	2432	2673
2870	2938	2955	3022	3027	3117	3147	3228	3342	3487	3498
3764	3814	3961	4003	4044	4070	4082	4207	4320	4341	4542
5152	5286	5378	5398	5475	5489	5722	6024	6210	6237	6249
6455	6473	6496	6524	6564	6637	6671	6675	6693	6977	6987
7291	7315	7379	7485	7587	7618	7623	7740	7754	7759	7762
7876	7928	8034	8036	8087	8093	8143	8193	8202	8318	8386
8552	8570	8578	8598	8663	8682	8685	8779	8821	8940	8962
9147	9242	9244	9343	9382	9431	9450	9457	9489	9492	9537
9550	9562	9582	9583	9612	9671	9675	9708	9828	9865	9917
9950	9987	9992	10024	10025	10041	10072	10091	10092	10094	10167
10185	10199	10205	10218	10253	10259	10260	10262	10278	10296	10321
10353	10360	10362	10372	10396	10408	és 10740,	mely árveréshez a			

Arad, 1911. január hó 20-án. 880
Az igazgatóság.

Uj! Aradon még nem létezett! **Uj!**
Gyorstalpaló vállalat
a Forray-utcában (gróf Nádasdy-palota) MEGNYILT.

Á r a i:
Férfi cipőtalp és sarok csak 2 K. 40 f.
Női „ „ „ 2 K. — f.
Gyermekek csak „ „ „ 1 K. 60 f.
4538 Szives pártfogást kér
SZABOLCSI FARKAS.

Ügyes kárpitos

olcsón ajánkozik házakhoz dolgozni egy helyben, mint vidékre.

Vidékre árfelemelés nélkül.

Stahl M.

Berceaényi Miklós-utca 32. 8435

Értesítés!

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki nagyrészt közönséget tiszteltet értesíteni, hogy Aradon, Bock-utca és Háltér sarkán, a Rákóczi-kávéházzal szemben egy teljesen újonnan berendezett

mosó és fényvasaló intézetet nyitottunk.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, u. m.: gallérokat, kézelőket, férfingókat és bármilyen fehérneműket, melyeket hófehérre mosunk. — Egyben tudatom a n. é. közönséggel, hogy 5 éven át a Müller-féle vegytisztító gyar főnöke osztályának vezetője voltam s így abban a helyzetben vagyok, hogy a legnagyobb megelégedésre szolgálom ki b. rendelésemet. — A n. é. közönség szíves jóindulatát és támogatását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Apró István és Társa

tulajdonosok. 449

Elsőrendű

temetkezési vállalat

Pankota Fő-ut, motor végállomás. Úvegezett díszgyászkocsi, nagy érc, tölgyfa és fenyőfa koporsók raktáron a kegyeletes közönség részére készen áll. Finomabb, egyszerűbb szemfedelek, koszorúk, koszorúszallagok, aranyos feliratok, fekete fátyol és fehér vállszallag, gyertyák, különféle cipő, harisnya, szóval temetéshez való vagy tartozó cikkek elősmert szolid árban kaphatók 5555

Stolcz József,

asztalos és temetésrendező vállalkozó Pankotán.

— Alapított 1879. évben. —

Egy 40 év óta fenn-

álló, jóforgalmu

fűszer- és

vaskereskedés

Ujszentannán, a piac-

téren, közvetlen a tem-

plom mellett

azonnal kiadó.

Bővebbet: Zimmermann

Ádám urnál, Ujszentanna. 434

Értesítés!

Értesítem Aradváros és vidéke n. é. közönségét, hogy a Forray-utca 2. szám alatt 22 év óta fennálló Bock I.-féle

cukorka, csokoládé és déli gyümölcs különlegességi üzletét megvettem

és azt friss árukkal felszerelve, személyesen tovább vezetem. A kereskedői pályán sok éven át szerzett tapasztalataim abba a kellemes helyzetbe juttattak, hogy b. vevőim megelégedését úgy első minőségű áruim, valamint olcsó árak és figyelmes kiszolgálás által kiérdemeljem, miért is szíves pártfogást kér kész szolgálattal 4121

Németh Sándor és Társa.

Fajtiszta *riparia portalis* alanyon oltott, elsőrendű, dugyökéretű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima valamint *riparia portalis* szőlőveszőket ajánl gyökéres és elsőrendű minőségben

HÁMORI-GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

A jó hírnévnek örvendő és finom zamatu Dreher-féle barna, malátadus kőbányai

Szt-János-sör

csapolatását és palackokbani elárúsítását megkezdem és kérem a nagyközönség szíves érdeklődését.

Raktáromon kívül a **Központi Szálloda**, a **Millennium sörcsarnok** és a Zrínyi-utcai **Vadászkürt sörcsarnok** helyiségeiben is élvezhető lesz e kitűnő sör.

Tisztelettel 398

É L E S Á R M I N.

Új minta- és gazdasági gép asztalos műhely!

Van szerencsém az érdekelteket értesíteni, hogy Aradon, Mikes Kelemen-utca 45. 47. számú házban minta és gazdasági gép műhelyt nyitottam. — Elvállalok a legszakszerűbb kivitelben minden e szakmába vágó munkákat leggyorsabban és legolcsóbb árak mellett. — Szíves pártfogást kér 4468

kiváló tisztelettel

Kronberger István

műasztalos.

Ügyes tanuló fölívétetik.

Új üzlet.

„Körösvölgy pálinka raktár”

cím alatt új üzlet nyílt az Andrassy-tér 5. sz. a. (Almay-palota), ahol valódi szilvórium, törköly, rum, cognac és likörök, valamint Almay-fele fajborok palackokban árusítatnak.

Na yérdemű közönségnek szíves támogatását kéri

Schwarcz Pál,

üzletvezető. 521

Tégla

kapható a vasut közelében levő téglagyár telepemről

Kirle Antal.

téglagyáros.

Arad, Florián-utca 6 b sz. 4 2

Nagyobbítás miatt

egy divatos stabilgép malomberendezéssel együtt

olcsón eladó.

Bővebbet megtudhatni a borosjenői gőzmalomban.

415

Telefon 162. sz.

Telefon 612. sz.

Páratlan minőségű

la. Porosz Szalon Fűtőszén, la. Porosz Diókokszt

Jutányos árban kapható

Reusz Mór és Fia cégnél Arad, Boros Béni-tér 12.

Önnek óvni kell a feleségét.

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a több gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétan küldöm 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin. S. W. 266. Lindenstr. 51.

Van szerencsém a nagyérd. közönség tudomására hozni, hogy

asztalos üzletemet

Kápolna-utca 3. szám alá saját házamba áthelyeztem és minden tekintetben a modern követelményeknek megfelelően berendeztem. Mint eddig, úgy ezután is fő-törekvésem lesz izléses kivitel, szolid munka és olcsó árak által a nagyérd. közönség bizalmát kiérdemelni. 8951

Elvállalok modern lak- és boltberendezéseket, portale és épületmunkat.

Kész butor eladás.

A nagyérd. közönség hecses pártfogását kérve, teljes tisztelettel

Moinár Antal,
épület és műbutorasztalos.

Alkalmi vétel és eladások

Ékszer- és tárgyak

Arany és ezüstművekben. Arad leg-
nagyobb óra és ékszerárúháza

Deutsch Izidor

Óras és ékszerész
Waltzer János-utca, Minczits-paizs

Zálogcédulák

Arany és ezüstművek, gyémánt és bronz
tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyakra átvesztésnek.
TELEFON 488. YRLKFOK 488.

62/911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1. évi január hó 30-án d. e. 10 órakor a fájármass hidak lebontási munkájának biztosítására arlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 300 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban a városi pénztárban.

Az árverésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet s az ajánlatokban a bontási mód részletesen leírandó.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vé-

tetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők a városháza 104 sz. szobájában.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1911. évi január hó 27-én tartott üléséből.

A gazdasági szék

Vendéglők, kávéházak és fűszerüzletek

adásvételét

ingyen közvetíti és sörkölcsonöket leggyorsabban kieszközöl

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Eladó

nagyobb vas- és fűszerüzlet részére alkalmas boltiállvány és egyéb berendezések továbbá ajánlok saját telepemen készült I. oszt. gyökeres és sima

szőlőoltványt,

bor és csemege fajokban.

HOLZEISEN JÓZSEF

vas- és fűszerkereskedő

M.-PÉCSKA.

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

61-911. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Pöltura Pécskai ut 9-12 sz. alatt levő a helyszínen kitűzött 21 házhelyet helyügyminiszteri jóváhagyástól feltételezetten a városháza földszinti kistermében 1911. évi

február hó 13-án d. e. 10 órakor szükség esetén 1911 február hó 20-án és február hó 27-én d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladja.

Az eladásra kerülő házhelyek méretei a következők:

1. számú telek 313 négyszögöl (sarok telek)
2. számú telek 300 négyszögöl (sarok telek)
3. számú telek 271 négyszögöl.
4. számú telek 262 négyszögöl.
5. számú telek 254 négyszögöl.
6. számú telek 245 négyszögöl.
7. számú telek 236 négyszögöl.
8. számú telek 227 négyszögöl.
9. számú telek 218 négyszögöl.
10. számú telek 209 négyszögöl.
11. számú telek 261 négyszögöl.
12. számú telek 312 négyszögöl.
13. számú telek 200 négyszögöl.
14. számú telek 200 négyszögöl.
15. számú telek 200 négyszögöl.
16. számú telek 200 négyszögöl.
17. számú telek 200 négyszögöl.
18. számú telek 200 négyszögöl.
19. számú telek 200 négyszögöl.
20. számú telek 200 négyszögöl.
21. számú telek 263 négyszögöl (sarok telek).

Az 1. 2 és 21 számú telek kikiáltási ára 20 korona négyszögölönként, a 3-7, 16-20 sz. telkek kikiáltási ára 15 korona négyszögölönként, a 8-11 és 12-15 sz. telkek kikiáltási ára 12 korona négyszögölönként.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek nemkülönben a terrajz a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők a városháza I-só emeleti 104 számú szobájában.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1911. évi január hó 28-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Erdőkezelő

30 éves, nős, ki 10 éve működik, kemény és puhafa erdők mindenemű kihasználásában, április 1-re állást keres. Szives megkereséseket „szakember” jelige alatt a lap kiadóhivatala továbbítja.

6581

698-1911.

Hirdetmény.

A kerékpáradó tárgyában 5908-164-900. sz. a alkotott szabályrendelet I. § értelmében felhívom mindazon városi lakosokat, akiknek kerékpár van tulajdonában, hogy az 1911. évre esedékes kerékpáradót az 5. § értelmében most már 15 nap alatt annál is inkább befizessék avagy a 9. § értelmében kerékpárjukat az ellenzár alkalmazása végett hivatalomhoz bemutassák, mivel ellenesen a már idézett szabályrendelet 11. § értelmében jövedékcsökkentés miatt 200 koronáig terjedő bírsággal lesznek büntetve.

Arad, 1911. évi január hó 29.

Aradváros adóhivatala.

AKI

zamatot, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 30 fillérért egy üveg 381

Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

TEA
és
RŰM

ILLATSZEREK,
HÖLGYPOROK,
KÖLNI VIZEK,
SZAPPANOK

s minden egyéb háztartási szerekben.

Vojtek és Weisz
drogeriája

Arad.

801

MAUTNER R.
OLCSÓ ÁRUHÁZA.

Általános, feltűnő olcsóságek!

Nagyobb tömegek vétele folytán alkalmam van az alatt elősorolt árukat jóval a gyári áron alól a n. é. közönségnek rendelkezésére bocsátani;

Vásznak, kanavász, mosódelén, francia delén, Liberti selyem batiszt, angol zephirek, ruhavásznak, asztalneműek, szőnyeg, függönyök, ágyterítők, stb., stb. szakmába vágó cikkek. o o

Nagymennyiségű angol férfi szövetek és angol női costum-szövetek félárban.

MAUTNER R.

Olcsó Áruhaza Hunyadi-utca 1.
Üzleti órák fél 8-tól 12-ig, délután fél 2-től 7 óráig.

891

Rendkívül nagy választéku **CIPŐK** minden kiviteiben szolid kiszolgálás mellett állandóan raktáron.

ELSORENDU
ARUHÁZ CIPŐ
Kutányi J.
Arad,
Vörösmarty-u. 1.
Telefon 335.

FÜSZER-, CSEMEGE- ÉS ÁSVÁNYVIZEK KERESKEDESE

Telefon 311 sz. Telefon 311. sz.

A fekete kutyához.

Alapított 1882.

Färber Lajos, Arad

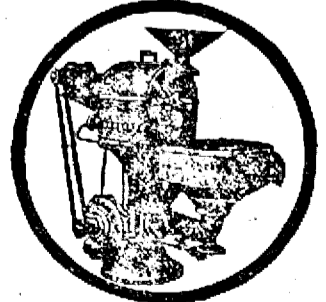
fűszer- és csemege-üzletemben kapható:

Kizárólag általam, saját módszerem alapján, óránként pörkölt.

„Japán-kávé“

mely minőségre és zamatra minden más fajtát felülmul.

A legjobb minőségű fűszerek, csemege-sajtok, magyar és francia pezsgők, rum, cognac és likörök, cukorkák, mindennemű halárak, tea-sütemények, prágai sonka, hideg felvágottak, valamint mindennemű ásványvizek állandóan frisse állapotban kaphatók dusan felszerelt raktáron

Szabadalmazott villany-üzemű kávépörkölő.

nagyban és kicsinyben.

127

Aki

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

születet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

mindenestét vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresel;

valamely állást betölteni kíván: legbiztos!

Aki

sabbban ér szél, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetés

rovatát használja.

Apró hirdetések.**Zálogházból**

tiváltott arany, ezüst- és
gyémánt-árakat vesz és el-
ad **Farkas Streicher**
Arad, Tőkölly-tér 1. 2974

Egy javakorabeli urinő,

oly öregur barátságát keresi, ki
titoktartás mellett anyagilag segí-
tené. Levelet „barátság” jellegre
a kiadóba. 445

Elsőrendű fodrásznő

ki a legkényesebb igényeknek is
megfelel, alkalmi fésüléseket vál-
lal. Inczedy Etelka, Gróf Károlyi-
utca 10. 4583

Eladó

fényezett 2 szekrény, 2 ágy, egy
éjjeli szekrény és 1 kis toalett 78
forintért. Értekezhetni Rákóczy-
utca 10. ajtó 11. 267

112.000 kötetes

kölesönkönyvtár, magyar, német,
francia és angol szépirodalom;
havi bérlet K. 1-40 vagy köteten-
ként 10 fillér. Vidékre legpontosabb
kiszolgálás. Krausz Paulin, Színház-
épület. Telefon 511. 234

Magányos ház

3 szoba, fürdő szoba mellék he-
lyiségekkel kis kerttel május 1-re
kiadó. Hajó-utca 28. 403

Két új ház

szabad kézből eladó, köz el a vá-
roshez. Tudakozódni lehet Választó-
utca 9a. sz. 449

Eladó.

Aradon, a legforgalmasabb helyen
egy serek ház üzlet és korcsmá-
val, mely évi 3400 koronát jöve-
delmez, azonnal eladó. Cim a ki-
adóhivatalban. 451

Kiadó

május 1-ére egy 3 szobás lakás
minden hozzátartozóval. Lipót-utca
14. szám. 450

2 szoba kiadó

Apponyi Albert-körut 8. I. em.
ajtó 7. 426

Ügyvédi irodának

esetleg lakásnak 2 utcai szobás
lakás hozzátartozó mellékhelyisé-
gekkel május 1-re kiadó Bővebbet
József főherceg-ut 11., fűszerüzlet-
ben. 430

Kintőfényező műhely,

Kovácsműhely, bográn-
műhely megfelelő mellékhelyi-
ségekkel május 1-re kiadók. József
főherceg-ut 11. Bővebbet a fűszer-
üzletben. 429

Eladó

mészáros- és hentesüzlet. Bőveb-
bet Zurek Károlynál Forray-utca 8.
szám alatt. 426

Ügyes leány

ki a gyors és gépirásban jártas,
állandó alkalmazást nyerhet irodá-
ban. Ajánlatokat „ügyes leány”
jellegével a kiadóhivatal közvetíti.

Keresek

vegyes vagy szatócsüzletet Ara-
don vagy vidéken. Italméréssel és
trafikkal. Ajánlatokat: Berkovits
Jenő, Birtin. 427

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsön-
könyvtárát, melyben minden uj-
donság azonnal kapható. 30.000
kötetes zenemű kölcsönző intézet.
Eldnyös vidéki bérlet zenemű-
vekre és könyvekre. Veszek egész
könyvtárakat és hangjegyeket leg-
magasabb áron. Üzleti könyvek,
u. m. strazzák, naplók, stb. gyári
raktára. Irodal cikkekben külön-
legességek. A Révai Lexikon rész-
letfizetésre is kapható. Kerpel Jzso
könyv- és papirkereskedése Ara-
don. 4071

Butor eladás.

Butoraimból még következő da-
rabok kaphatók; 1 márvány lap-
pai ellátott kredenz, 1 mosdó, tü-
körrel márványépitménnyel 1
remek Consoltükör márványlap-
pal alól is tükör, 1 nagy asztal
kihuzóval masszív erős, 1 szép ma-
gas támlányu pamlag, 1 nagy szó-
nyeg, 1 nagy ruhás láda és 1
astrachán garnitúra. Az összes
darabok finom kivitelű, matt ké-
szítmények. Megtekinthetők délu-
tán 1/2-től 1/3-ig, reggel 7-8-ig
Batthyányi-utca 38. sz. 442

Ügyes kereskedő segéd

aki a rövid és női divat szakmá-
ból van, helyben felvétetik. Csak-
is elsőrendű erőre reflektálok
Ajánlatokat kérek „Ügyes keres-
kedő” jellegre e lap kiadóhiva-
talába. 441

Zanlőnő

vagy éltesebb hölgy, nagyobb is
kolás leány melle, teljes ellátás
ellenében társalkodónőnek kereste-
tik. Cim a kiadóhivatalban. 438

Veszek

használt villanyos csillárokat és
lámpákat Mihálik Csernovits-utca
25. 444

Egy jókarban

levő pianinó eladó. Cim a kiadó-
hivatalban. 448

**Kifizeti ma-
gát,**

ha rossz az
órája és nem
restell az utat,
de leviszi Bo-
ros Bani tér 4
szám alá (dr.
Szele József
ügyvéd ur há-
za a Széchenyi-
gőzmalommal szemben)

Fógel Gyula

chronometer és műóráshoz (a magyar
órák szaklapja főmunkatársa.)
Zsebóra javítás, (ha nincs na-
gyobb törés) 1 - frt.
Kiseb javítások -50 kr.
Ébresztő-óra javítás -50 kr.
Zsebórák minden minőségben, meglepő
olcsó árban, például:
Reszelt (nem préselt) szerkezetű
Ros.opf óra 2-50 frt.
Lapos acél óra divatos 3- frt.
Ezüst „Omega” 14- frt.
Ébresztő óra 1-50 frt.
Ingaórák modern fazonba 4-50 forinttól.
Gramofonok, gramofon lemezek (ujdonsá-
gok) 2 oldalasok 1-25 frt. Gramofon-javitó
műhely! - óraüveg 15 kr., óraüveg (M
minőség. 10 kr. Minden óra-javitáshoz
ingyen óratok. 21

Külön bejárata

földszintes utcai butorozott szoba
előszobával, vagy anélkül, azonnal
kiadó Simonyi utca 6. 378

Eladó egy

három színű 4 hónapos Agár kutya.
Czim a kiadóban. 447

Bonae

magyar vagy német, egy három
éves gyermek mellé kerestetik.
Bővebbet a kiadóban. 379

Bejiróné

aki padlót fényesít felvétetik Arad,
József főherceg-ut 10. ajtó 2. 6757

**Házasságközveti-
tőknek**

és bármily más foglalkozásu hölgyek és
uraknak állandó mellékjövedelmet biztosít.
Schlesinger L. Berlin, Amt. 18.

Minden

bejárónő kerestetik Ilona-utca 4
szám alá. 406

Kitűnő karban levő

koncert zongora eladó. Megtekin-
hető Faix Jaques zongorakészítőnél,
Batthyányi-utca. Eladó címe a
kiadóhivatalban. 421

Kiadó május elsejére

Lipót-utca 10/a 2 szobás lakás,
konyhába vízvezeték. Nagy kert.
Bővebbet özv. Gömör Józsefné
szőlőbirtokos Kovaszincz. Ajánlott
levélre felelet meg. 367

Modern,

világos hálószoba még új, elköltö-
zés miatt eladó. Lovarda-utca 1. sz.
I. emelet. 422

**Férfi és hölgy munka-
társakat**

a bel- és külföld minden városában
keres azonnal, Nemzetközi házasság-
közvetítő intézet.

Ha rosszul lát

forduljon bizalommal az igazi tanult lát-
szorészhez (optikushoz)

Fógel Gyula ház

Arad, Boros Bani-tér 4. szám. (dr. Szele-
József ügyvéd ur háza, a Széchenyi-gőz-
malommal szemben.)

Szemüvegek, cvikkerek, lorgnetek
szakszerű kiszolgálása igazi szolid szá-
boti áron. Divatos cvikker újdonságok
Hőmérők, szesz, bor- és egyéb fo.ya-
dék fokmérők.

Színházi látcsövek, szíjjas tokban ki-
tűnő nagy lencsékkel már 5 forint 50
krajcártól. Divatos, nyelcs gyöngyház lát-
cső 12 forint.

Szemüveg javítások. esetleg új üveg-
tátelek zonnal, olcsón készülnek.

Gramofonok, gramofon lemezek. (Hulló-
falevel, Cig.nyszerelem, Balkáni hercegnő-
stb. felvételek) nagy kétoldalasok 1 forint.
25 krajcár.

Raktár: 21

valódi hegyi jegecz szemüveg,

s cvikkerekből. Minden rendelés, vagy
javítás vidékre az üzlet költségén küldve-

Valódi

4478

francia mellfűzők

különlegességek
kizárólagos raktára

Varga D. Dani

Arad, Andrási-tér 20.

Fűzőkhöz külön próbaterem.

Ernyő különlegességeken dus
választék. Javítások és vilány-
ernye készítesek elfogadtatnak
Városi és megyei telefon 808

